

SVETOVNA
PRESTOLNICA
KNJIGE
WORLD
BOOK
CAPITAL
LJUBLJANA 2010

LJUBLJANSKI KNJIŽNI PEČAT

Leto Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010

Mestna občina Ljubljana

Od rok do rok, zvesta iz roda u rod - /

1
bi knjiga mogla najti lepšo pot? Alon Lupanirčič

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

655.3.066.11(082)

028(082)

304.44(497.4Ljubljana)«2010»(082)

LJUBLJANSKI knjižni pečat : leto Ljubljane - svetovne
prestonice knjige 2010 / [avtorji uvodnih in spremnih besedil
Danilo Türk ... [et al.] ; fotografije Mojca Berce ... [et al.] ;
urednica Nada Šumi]. - Ljubljana : Mestna občina, 2011

258898432

LJUBLJANSKI KNJIŽNI PEČAT

Leto Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010

Mestna občina Ljubljana

KAZALO

- 6** Dr. Danilo Türk: Svetovna prestolnica knjige – prestolnica človeškega duha in napredka
- 8** Zoran Jankovič: Knjiga je v Ljubljani našla svoj dom
- 10** Slavko Pregl: Veselo leto knjižnega razkošja
- 12** Marjutka Hafner: Dobrodošli v Ljubljani, svetovni prestolnici knjige
- 14** Otvoritvene slovesnosti Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010
- 16** Irina Bokova: Nagovor ob slovesni predstavitvi programa Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010 na sedežu Unesca v Parizu
- 20** Knjige za vsakogar in nova prodajna mreža
- 24** Kulturni štirinajstdnevnik Pogledi
- 28** Festival Literature sveta – Fabula 2010 in 2011
- 34** Knjige v različnih umetniških izrazilih
- 42** Trubarjeva hiša literature in drugi novi knjižni prostori
- 50** Mag. Jelka Gazvoda: Program Mestne knjižnice Ljubljana
- 52** Knjiga v mestu
- 56** Stephen Byrne: Donacija zbirke Miniaturnih knjig dr. Martina Žnideršiča
- 60** Akad. Boris Pahor: Nekropola v Trstu
- 64** Klavdija Zupan: Uprizoritev Nekropole Borisa Pahorja
- 66** Dr. Nadja Zgonik: Spomenik slovenskim protestantskim piscem in tiskarjem
- 70** Slovenija in svet v Ljubljani – svetovni prestolnici knjige 2010
- 78** Ljubljana v mednarodni mreži mest zatočišč za pregnane pisatelje ICORN
- 82** Svetovni vrh knjige in Ljubljanska resolucija o knjigi
- 92** Dr. Uroš Grilc: Dediščina Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010
- 114** Celostna grafična podoba Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010
- 118** Pregled dogodkov v letu Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010

Od rok do rok, zvesta iz roda v rod - /

---

23. aprila 2010 natanko opoldne je zastava na Mestni hiši oznanila začetek leta, v katerem je Ljubljana nosila Unescov naslov svetovna prestolnica knjige 2010.

bi knjiga mogla najti prvo pot? Non Lupančič

Dr. Danilo Türk,
predsednik Republike Slovenije,
častni pokrovitelj Ljubljane –
svetovne prestolnice knjige 2010

Svetovna prestolnica knjige – prestolnica človeškega duha in napredka

Vedno se je prijetno sprehajati po ulicah Ljubljane in občutiti mestni vrvež, ki ga bogatijo najrazličnejši dogodki in prireditve. V minulem letu, ko je bila Ljubljana svetovna prestolnica knjige, je bilo takšnih priložnosti še posebej veliko. Kadar je glavno mesto neke države tudi svetovna prestolnica knjige, to pomeni, da je prestolnica človeškega duha in napredka. Knjige prinašajo duhovno in kulturno bogastvo narodu in nas bogatijo kot Slovence, kot državljane Republike Slovenije in kot državljane sveta. Vse to smo občutili v letu, ko je Ljubljana gostila številna ugledna imena iz literarnega sveta, ki so na stotinah različnih dogodkov razpravljali o bralni kulturi in knjigah v digitalni dobi.

Svetovna prestolnica knjige je v Ljubljani in Sloveniji pustila neizbrisen pečat. Svetovni vrh knjige je sprejel pomembno Ljubljansko resolucijo o knjigi, v središču mesta živahno deluje Trubarjeva hiša literature, izhaja nov, zelo kakovosten štirinajstdnevnik *Pogledi*, ki se ukvarja z vsemi fenomeni kulture in človeškega ustvarjanja, festival *Literature sveta – Fabula 2010* pa je prinesel deset novih knjižnih naslovov in gostil ugledna imena svetovne literature, med njimi aktualno Nobelovo nagrajenko Hertho Müller.

Še posebej sem ponosen, da se je Ljubljana v letu, ko je prestolovala knjigi, vključila v mrežo mest zatočišč za preganjane pisatelje ICORN, mednarodno mrežo mest, ki ponuja zatočišče pisateljem, ogroženim zaradi njihove ustvarjalnosti in izražanja mnenj. Prepričan sem, da je naše glavno mesto lahko varen in ustvarjalen dom za vse, ne glede na to, od kod prihajajo.

Vsem, ki so pomagali, da je projekt Ljubljana – svetovna prestolnica knjige v Ljubljani tako uspel, izražam iskreno zahvalo in priznanje, novi prestolnici, Buenos Airesu pa želim, da bi jih duh ustvarjalnosti ponesel čim dlje in utrdil knjigo kot univerzalno sredstvo sporazumevanja in odnosov med ljudmi vsega sveta.

Dr. Danilo Türk, predsednik Republike Slovenije

- 1 Slavnostni govor predsednika RS dr. Danila Türka ob razglasitvi Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010.
- 2 Predsednik RS dr. Danilo Türk, ministrica za kulturo RS Majda Širca in župan MOL Zoran Jankovič na kulturni prireditvi ob razglasitvi Unescovega naslova Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010.
- 3 Predsednik RS dr. Danilo Türk v informacijski pisarni Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010, v kateri je bila v ljubljanskem svetovnem letu knjige postavljena tiskarna visokega tiska TipoRenesansa Marka Drpiča.
- 4 Župan MOL Zoran Jankovič in načelnik Oddelka za kulturo MOL dr. Uroš Grilc v informacijski pisarni Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010.
- 5 V kulturnem programu ob razglasitvi Unescovega naslova je nastopil priljubljeni pisatelj, dramatik, prevajalec in gledališčnik Andrej Rozman Roza.

2

3

1

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Rupar

Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 7

4

5

Zoran Janković,
župan Mestne občine Ljubljana,
predsednik častnega odbora
Ljubljane – svetovne prestolnice
knjige 2010

Knjiga je v Ljubljani našla svoj dom

Ko zdaj oživljamo spomin na številne trajne pridobitve in množico dogodkov v okviru naslova svetovna prestolnica knjige 2010, ki ga je Ljubljana častno nosila, se zdi, kot da smo uresničili nemogoče. Čeprav vedno predani branju in knjigi, smo priča, kako je knjiga prav v tem letu v Ljubljani dokončno našla svoj stalni dom.

Pridobitev naslova nam je pomenila prvovrsten izziv, da knjigo na novo osmislimo. Program smo zastavili z velikopotezno zasnovanim načrtom 500 prireditev. In po enem letu smo jih našteali čez 1600.

Zagotovo je Ljubljana z Ljubljansko resolucijo o knjigi iznašla izvirno formulo, kako s sistemsko politiko na svetovni ravni dati knjigi tisto mesto, ki ji naravno pripada. Da knjiga ostaja naša prva življenjska sogovornica, smo bili priča vse leto, ko je razburljivo kraljevala v našem najlepšem mestu na svetu, ki od marca letos s ponosom nudi gostoljubje preganjanim pisateljem v mednarodni mreži mest zatočišč ICORN. Ljubljana je v tem letu sebi in svetu z jasnimi predlogi utemeljila nepogrešljivo vlogo knjige v sodobnem svetu. Zato se zavezujemo, da si bomo s svojo kulturno politiko prizadevali izpolniti visoke knjižne standarde in pridobiti stalni Unescov naslov mesto literature.

Vesel sem, da lahko drugim svetovnim prestolnicam knjige, posebej Buenos Airesu, ki nosi letošnji častni naslov, poročamo, da knjiga tudi v digitalni dobi ohranja osrednje mesto v življenju posameznika in družbe ter ostaja nosilka razvoja človeštva in humanizacije sveta. To nam je ponovno potrdil mednarodni kongres Svetovni vrh knjige in številni bralci, ki so v nekaj tednih pokupili knjige naših najboljših pisateljev. Prišli smo jim nasproti s cenovno dostopnimi 21 vrhunskimi knjigami za vsakogar. In močno pretresli vso knjižno verigo, a pridobili nove bralce, na kar smo upravičeno ponosni.

Čeprav smo naslov svetovna prestolnica knjige predali naprej, pa Ljubljana ostaja zavezana knjigi in branju. Številni projekti ostajajo, v Trubarjevi hiši literature se vrstijo dogodki, ki združujejo ljubitelje dobre literature. Verjamemo in dokazali smo, da rek »branje povezuje« ni le puhlica. V Ljubljani vanj verjamemo in ga živimo.

Zoran Janković, župan Mestne občine Ljubljana

- 1** Zastavo z Unescovim naslovom sta slavnostno dvignila župan MOL Zoran Janković in predsednik republike dr. Danilo Türk.
- 2** Sprejem članov častnega odbora Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010 v Mestni hiši.
- 3** Na kulturni prireditvi je nastopil otroški pevski zbor OŠ Ledina.
- 4** Slovesne razglasitve sta se udeležila tudi častni meščan pesnik akad. Tone Pavček in pisatelj akad. Boris Pahor.
- 5** Predsednik republike dr. Danilo Türk in župan MOL Zoran Janković v družbi predsednika Društva slovenskih pisateljev pesnika Milana Jesiha.

2

3

1

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Rupar

Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 9

4

5

Slavko Pregl, direktor Javne agencije za knjigo Republike Slovenije

Veselo leto knjižnega razkošja

Leto, v katerem se je Ljubljana ponašala s prestižnim nazivom, je bilo za knjigo na Slovenskem zelo pomembno. Naše glavno mesto se je postavilo ob bok velikim mestom sveta in prevetrilo svoj odnos do celovitega loka knjige od avtorjev do bralcev. S finančno podporo nezamisljivemu številu dogodkov je obenem obnovilo spoznanje, da knjiga brez državne pomoči na majhnem bralskem področju ne more živeti v polnem sijaju.

Statistiko in vsakršne podatke radi beremo na različne načine. Zato bi bilo zdaj, ko se je dom svetovne prestolnice knjige ustalil v deželi na drugi strani velikega morja, v Argentini, treba ustvarjalno in mirno pogledati nazaj. Pri tem nam bo zelo prav prišla Ljubljanska resolucija o knjigi, ki smo jo pogumno poslali v svet, a jo bomo zelo resno morali vzeti tudi doma.

Ugotovili smo, da ključni lesk knjigi daje avtor. Nekateri so radi zvezde, drugi malo manj, a njihova vloga je nezamenljiva. Ljubljana je na široko odprla vrata pomembnim pisateljem iz tujine; s tem je odlično potrdila dejstvo, da je Slovenija na knjižnem področju po številu prevodov literarnih del v domači jezik v vrhu sveta. Po svoje je zdaj zavezana, da skozi ta odprta vrata načrtno spodbudi tudi hitrejši in dobro opremljen odhod v svet mojstrom slovenske besede. Obenem mora najti zanesljive mehanizme, da bodo najboljši med njimi lahko živeli od svojega pisateljskega dela.

Užitki branja so z vseh strani prežali predvsem na odraslo bralstvo. Bralcev brez knjige ni, a prav tako tudi ni knjige, če ni bralcev. In ti se seveda »rojevajo« mladi. V letu, ko je Ljubljana odložila knjižno krono, svoj veličastni jubilej, 50-letnico, praznuje Bralna značka, gibanje

1 Otvoritev 15. Slovenskih dnevov knjige, ki so med 19. in 23. aprilom 2010 v čast svetovni prestolnici knjige predstavili posebej bogat spremljevalni program.

2 Župan MOL Zoran Jankovič, ministrica za kulturo RS Majda Širca in direktor Javne agencije za knjigo RS pisatelj Slavko Pregl ob podpisu dogovora o sodelovanju pri financiranju programa Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010 v Mestni hiši.

3 Medijska pokroviteljka programa Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010 sta bila časopisna hiša Dnevnik (levo njen predsednik mag. Branko Pavlin) in RTV Slovenija (desno generalni direktor Anton Guzej).

4 Pogovor o projektu Knjige za vsakogar v Trubarjevi hiši literature.

1

2

(150.000) ljubiteljskih bralcev po vrtcih, šolah in knjižnicah, kakršnega ne pozna svet. V letu, ko smo obnovili zavest o pomenu knjige in branja, je treba iskati vzvode in spodbude trajne in poglobljene pozornosti do mladih; iz njih lahko oblikujemo bralce za vse življenje. Kdor več bere, več zna in več ve. Čas, v katerem živimo, nam vsak dan dokazuje, da prave poti naprej laže najdejo tisti, ki so ušli nevarnostim nerazgledanosti, neznanja in neumnosti.

Dobre knjige je treba tudi narediti in spraviti med ljudi. Knjiga ni več samo na papirju in ne ponuja se več le na knjižnih policah. Ampak še vedno potrebuje založnika, ki pozna visoke standarde svojega dela, še vedno potrebuje izobraženega knjigotržca in knjižničarja; samo tako lahko prava knjiga najde pravega bralca. Izkušnja Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010 je na tem področju pokazala, da so vsi trije izredno pomembni, da mora vsak dobro opravljati svoje delo in da ni potrebe, da se delovna področja mešajo. Najbolj smiselno je, da vsakdo dela tisto, kar zna; tako so rezultati najboljši.

In kadar govorimo jezik, v katerem je doma manj kot pol odstotka Evropejcev, je jasno, da mora državna skrb zajeti vsak segment knjige posebej: avtorje, založnike, knjigotržce, knjižničarje in bralce. Minulo veliko leto knjige je pokazalo, da se taka investicija bogato poplača; pokazalo je tudi, da jo je vredno dvigniti nad sedanji ekvivalent strošku za pol kilometra avtoceste v Sloveniji.

Verjamem, da bo Ljubljana ostala mesto literature in Slovenija država strastne ljubezni do knjige. Ljubljana – svetovna prestolnica knjige, je ponosno in razkošno skozi vse leto kazala, da je naše glavno mesto lahko večje, kot v resnici je.

Slavko Pregl, direktor Javne agencije za knjigo Republike Slovenije

Danes je dan, ki nas je ponesel na vrh sveta, dan, ko združujemo vse najlepše in najboljše, kar imamo.

Zoran Janković v slavnostnem nagovoru 23. 4. 2010
pred Mestno hišo

Svetovna prestolnica knjige prihaja v odličnem in odločilnem trenutku. Verjamem v vsebinski, tehnološki in količinski preskok, ki nas bo prestavil v svetovni vrh ustvarjalcev in porabnikov knjig; in potem bomo čez nekaj let v Sloveniji merili družbeno bruto srečo, ne le bruto družbenega proizvoda. Knjigi se torej dobro piše!

Petra Vidali, Večer, 24. 4. 2010

Vendar je v tem letu Ljubljano doletela osupljiva množica veljavnih literarnih dogodkov, velikih branj, prepolnih dvoran, nepozabnih obiskov; tudi za publiko, ki se je dogodkov udeležila samo včasih, redko ali celo sploh ne, je že samo poročanje o gostih in srečanjih in branjih nepreslišen signal – sliši se: »Literatura je.«

Milan Jesih, V svojem mestu: pomembno na svojem mestu, Glasilo Ljubljana, maj 2011

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Rupar

Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 11

Marjutka Hafner,
direktorica Urada za Unesco,
generalna sekretarka Slovenske
nacionalne komisije za Unesco

Dobrodošli v Ljubljani, svetovni prestolnici knjige

Ljubljana je prestižno Unescovo imenovanje svetovna prestolnica knjige nosila leta 2010. Že spomladi letos je slovensko glavno mesto s ponosom gostilo Unescov forum na temo Pisanje, izdajateljstvo, prevajanje – ustvarjanje kulturne raznolikosti v jugovzhodni Evropi (Writing, publishing, translating – Building Cultural Diversity in South-East Europe). Prav gotovo smo vsi presrečni zaradi dejstva, da Unescova Konvencija iz l. 2005, ki se nanaša na zaščito kulturne raznolikosti, ni bila le ratificirana, temveč jo danes v regijskem okviru jugovzhodne Evrope izjemno spoštujejo in še naprej spodbujajo njeno nadaljnjo uveljavitev.

Še posebej smo ponosni na to, da omenjeni mednarodni forum, ki je bil organiziran v Ljubljani, ni le okreplil, temveč predvsem obogatil regionalno dimenzijo JV Evrope in tako zares učinkovito pomagal ustvariti zgled privlačne in ustvarjalne regije, ki se vselej zanaša na svojo bogato kulturno dediščino in odprtost do preostalega sveta.

Nobenega dvoma ni, da se država takrat, ko prične oblikovati svojo kulturno politiko, zagotovo zaveda pomembnosti kulturnih dobrin in storitev kot orodij svoje identitete, vrednot in sebi lastnega kulturnega izražanja. In pri tem knjige zagotovo igrajo pomembno vlogo. Knjige niso le najstarejši način sporazumevanja, ki smo ga razvili ljudje, so dela umetnosti in znanosti. In včasih so tudi mnogo več kot le preprosti izdelki, lahko so prave umetnine!

Sonaravni razvoj katerekoli regije je poleg ekonomskih kazalcev odvisen od uspešnega razumevanja in promocije medkulturnega dialoga in kulturne raznolikosti, prav tako pa tudi od razvoja inovativnih kulturnih in ustvarjalnih industrij. In prav v tej povezavi lahko založništvo igra ključno vlogo. Pravzaprav ne pomaga le razširjati idej in znanja,

- 1 Razstava Knjižni objem Antikvariata Glavan, Trubarjevega antikvariata in Antikvariata Petek.
- 2 Razstava Na začetku je (bila) knjiga, na kateri je Narodna in univerzitetna knjižnica predstavila pet stoletij bibliografije na Slovenskem.
- 3 Zgodbe iz cekarja na stojnici Mestne knjižnice Ljubljana z znamenito mislijo pesnika Toneta Pavčka: Če ne bomo brali, nas bo pobralo.

zapisanega v knjigah, temveč tudi spodbuja jezikovno raznolikost in podpira prevajanje, kadar je to potrebno.

Še več, program svetovnih prestolnic knjige je v preteklem desetletju ustvaril močno in globalno mrežo prestolnic, ki so zares predane temu delu. Stalno v dialogu sodelujejo z izmenjavo najboljših izkušenj ter promocijo knjig in branja. In vse to, še posebej pa branje, so dejavnosti, v katere se z veseljem vključuje ne le Ljubljana, pač pa celotna Slovenija.

Naj zaključim z mislijo: Knjige so bile, so in naj ostanejo simbol svobode. Omogočajo nam svobodo branja; svobodo lastnega izobraževanja; svobodo do izražanja v maternem jeziku; svobodo, da ustvarjamo in raziskujemo, in predvsem svobodo, da sanjamo ...

Marjutka Hafner, direktorica Urada za Unesco

Za nas v Sloveniji ta podelitev časti ne bi smela biti presenečenje. Slovenci smo narod knjige in prav je, da to ves čas vemo in da od časa do časa to tudi povemo.

Dr. Danilo Turk, Radio Slovenija, 23. 4. 10, 15.30

To je slavlje, ki se začne danes in bo trajalo, dokler bo Ljubljana obstajala. Eno leto bomo imeli zastavo, ampak v srcih bo to ostalo za vekomaj.

Zoran Jankovič, Info TV, 23. 4. 2010

Najpomembnejša simbolna zapuščina Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010 je dvig zavesti o pomenu knjige in branja: program LSPK 2010 je neumorno in na različnih ravneh poudarjal, da je knjiga prepogosto nevidna sopotnica naših življenj, da je pomembna za vsa področja našega delovanja v vseh obdobjih človekovega življenja, zato smo jo srečevali v različnih oblikah in v različnih prostorih. Ne po naključju so številni projekti potekali na javnih prostorih, knjige smo srečevali na vlakih, avtobusnih postajah, v parkih in na mestnih trgih. O knjigi se je v medijih in javnosti v letu 2010 govorilo več kot kdajkoli. Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 je vpeljala nov diskurz o knjigi in knjižni kulturi.

Dr. Uroš Grilc: Leto dni Ljubljane – svetovne prestolnice knjige

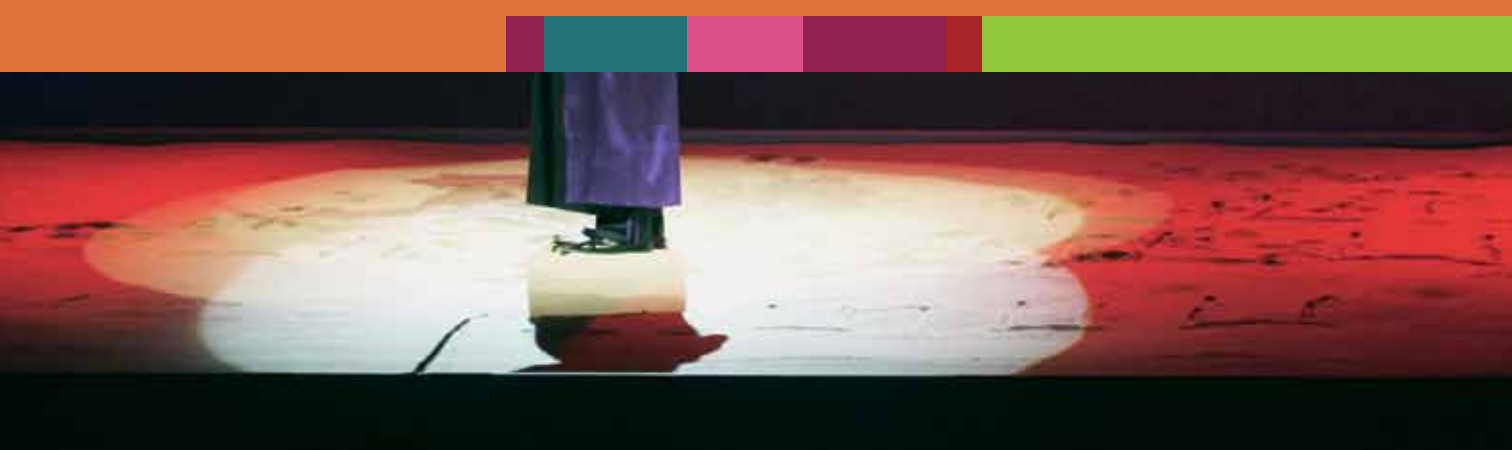
bi knjiga mogla najti prvo pot? Anton Lupančič

Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 13

OTVORITVENE SLOVESNOSTI LJUBLJANE -

- SVETOVNE PRESTOLNICE KNJIGE 2010

Dr. Janez Šumrada, veleposlanik Republike Slovenije v Franciji in Monaku, stalni predstavnik Republike Slovenije pri Unescu

SLOVESNOST NA SEDEŽU UNESCA V PARIZU

Spoštovani stalni predstavnik Republike Slovenije pri Unescu, vaše ekscelence, spoštovane gospe in gospodje, dragi ljubitelji knjig in branja!

V veliko čast mi je, da lahko sodelujem pri nocojšnji otvoritvi programa Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010.

Mednarodna zveza založnikov, Mednarodna zveza knjigotržcev, Mednarodna zveza bibliotekarskih društev in ustanov ter Unesco so Ljubljani podelili ta naslov zaradi izjemno bogatega programa, s katerim je mesto izstopalo. Ob tej priložnosti bi se rada zahvalila našim partnerjem za sodelovanje.

Ta prireditev bo proslavljala tako knjigo kot tudi Ljubljano, med njima pa se bodo v naslednjem letu dni spletle tesne in prav posebne vezi.

Ljubljana odseva knjižno zgodovino, umetnost in kulturo. To mesto se je zavezalo, da bo z bogato paleto projektov spodbujalo založništvo in branje ter knjigo postavilo v ospredje številnih dogodkov.

Vsako leto 23. aprila praznujemo svetovni dan knjige in avtorskih pravic. Naj ta dan simbolično zaznamuje začetek prizadevanj mesta Ljubljane k spodbujanju razvoja knjižnega sveta.

Spoštovane gospe in gospodje!

Knjige razsvetljujejo svet in ga ženejo naprej. Opirajo glave, povezujejo in spremljajo ljudi. Knjiga je nenadomestljiva učiteljica in izvir znanja ter s tem tudi napredka in svobode. Raziskuje preteklost in sedanost in nam slika prihodnost. Popelje nas na konec sveta in odkriva človeške globine.

V letu, ki je pred nami, bo Ljubljana proslavljala vse te vidike, se nanje osredotočala ter tako nadaljevala zgodbo drugih svetovnih mest, ki so nosila ta naslov v preteklosti.

1 Programska knjiga V kraljestvu knjige, ki je v uredništvu Manje Ravbar predstavila 500 napovedanih projektov Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010 in je izšla v slovenščini in angleščini.

2 **3** **4** Utrinki s slovesnosti ob predaji naslova svetovna prestolnica knjige 2010 Ljubljani na sedežu Unesca v Parizu.

1

2

Prepričana sem, da bo prekrasna Ljubljana posvetila knjigi in branju svojo energijo in kulturne izkušnje. Ob tej priložnosti bi rada poudarila, da bosta Republika Slovenija in Mestna občina Ljubljana pri praznovanju tega leta deležni vsestranske podpore Unesca.

Spoštovane gospe in gospodje, dragi prijatelji!

Na področju knjige je veliko udeležencev. Zato upam, da bodo založniki, avtorji, knjigotržci, kustosi knjige v tem mestu proslavljali združeni z vsemi prebivalci Ljubljane. Prav tako upam, da bodo ta skupna prizadevanja obrodila sadove po vsej Sloveniji, v jugovzhodni Evropi in po vsem svetu, tudi ko se bo to leto izteklo.

Ljubljana bo leto dni svetilnik v svetu knjig. Želim si, da bi bila vaša plemenita prizadevanja uspešna, in upam, da bodo okrepila vlogo in prihodnost založništva, saj so knjige tisto, kar nas na različne načine dela ljudi.

Letos bo branje spodbujalo in knjige gostilo sloveče in imenitno mesto Ljubljana, ki jim bo gotovo priredilo živahen in topel sprejem. S prevzemom naslova svetovna prestolnica knjige sprejema Ljubljana veliko odgovornost, pri tej nalogi pa ji bo tudi v pomoč živahna slovenska literarna scena.

Leto knjige bo navdihoval tudi veliki slovenski pesnik France Prešeren, ki ima spomenik v srcu Ljubljane. Njegovi čudoviti verzi sijejo v nacionalni himni Republike Slovenije:

Žive naj vsi narodi
ki hrepene dočakat' dan,
da koder sonce hodi,
prepir iz sveta bo pregnan,
da rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!

Hvala.

Irina Bokova, generalna direktorica Unesca, nagovor na slovesni predstavitvi programa Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 na sedežu Unesca v Parizu 19. aprila 2010

Irina Bokova,
generalna direktorica Unesca

Knjiga ima za Slovence še posebno velik pomen zato, ker v celotni zgodovini naše države, našega naroda nismo imeli razvitih političnih institucij in je kultura nadomeščala politiko. Knjižna kultura je bila vezno tkivo, ki je ta narod držala skupaj.

Dr. Danilo Türk, Televizija Slovenija, 23. 4. 2010, 19.00

bi knjiga mogla najti prvo pot? Otton Župančič

Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 17

2

Svetovna prestolnica knjige se mi zdi res najlepši kompliment, ki ga je lahko Ljubljana kdaj koli dobila, recimo v času svojega obstoja, ker gre dejansko za praznovanje duha, tako razumem ta naslov. In nocojšnja predstava se mi je zdela izjemno duhovno bogata, estetsko privlačna in je bila pravi očarljiv svetovni dogodek.

Uršula Cetinski, direktorica Slovenskega mladinskega gledališča, Televizija Slovenija, 23. 4. 2010, 22.35

3

1 Srečanje z s pisateljem akad. Borisom Pahorjem in predstavitev njegove čitanke Zalivi v polni dvorani Kinodvora.

2 Razstava ilustracij priljubljene ilustratorke Jelke Reichman Odsevi v otroških očeh v galeriji Kresija.

3 Ilustracija Jelke Reichman iz knjige Pajacek in punčka Kajetana Koviča.

4 5 6 7 Prizori z otvoritvene slovesnosti Timpan v diahroniji scenarista in režiserja Marjaža Bergerja v Križankah.

bi knjiga mogla najti prvo pot? Von Lupančič

Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 19

6

7

WWW.LJUBLJANASVETOVNAPRESTOLNICAKNJIŽE.SI

23. APRIL 2010 – 23. APRIL 2011

Po vsej

Sloveniji

lahko

kupite

KNJIGE ZA VSAKOGAR

knjige

za 3 evre!

IN NOVA PRODAJNA MREŽA

SVETOVNA
PRESTOLNICA
KNJIGE
WORLD
BOOK
CAPITAL
LJUBLJANA 2010

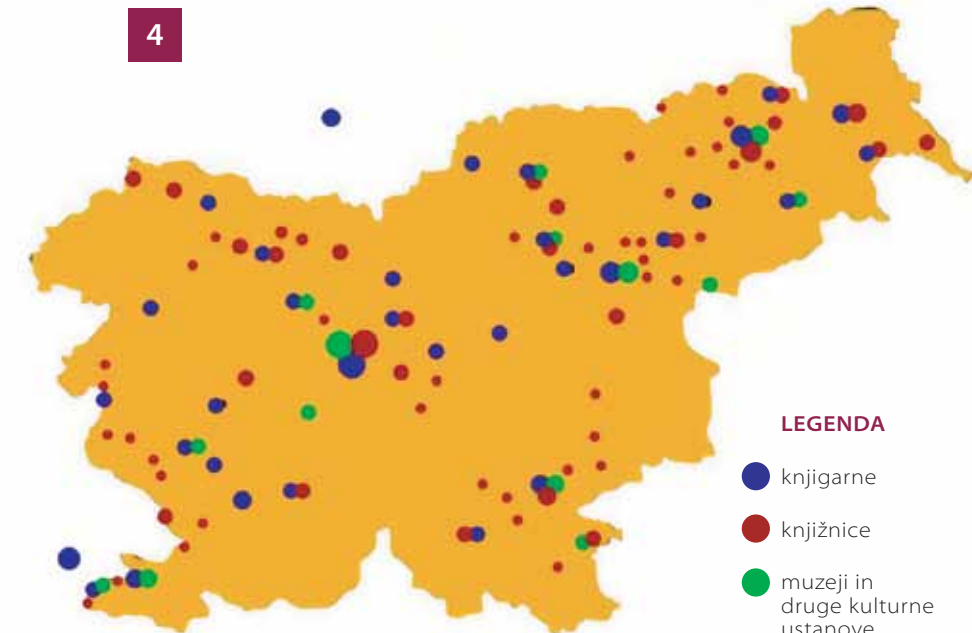
2

3

Naklada je v primerjavi s siceršnjo naklado leposlovnih del strašno visoka, cena tri evre hudo odstopa od povprečne cene slovenske knjige, ki je okrog dvajset evrov, podatki, ki jih založniki sicer nočejo izdati, so v tem primeru javno dostopni, knjigarne hočejo biti primarni kraj, kjer se kupuje knjige, vendar jim to vlogo rahljajo drugi, na slovenskem knjižnem trgu uveljavljeni načini prodaje, zdaj pa so še knjižnice pokazale, da zlahka zmorejo tudi to vlogo.

Igor Bratož, Delo, 4. 2. 2011

4

LEGENDA

- knjigarne
- knjižnice
- muzeji in druge kulturne ustanove

1 Naslovnice knjig iz projekta Knjige za vsakogar, med njimi tudi čitanke akad. Slavoj Žižka, Svetlane Makarovič in akad. Borisa Pahorja, ki so izšle v nakladi 8000 izvodov in bile naprodaj po 3 evre. Pet med njimi je bilo razprodanih že v prvih dveh tednih.

2 **3** Knjige za vsakogar so bile uspešno naprodaj v Mestni knjižnici Ljubljana in v celotni dobro razvejani knjižnični mreži po Sloveniji.

4 Prodajna mreža knjig za vsakogar v mreži na 220 prodajnih mestih knjigarn, knjižnic, muzejev in drugih kulturnih ustanov po Sloveniji, v Trstu in Celovcu.

5 Na pogovor v Kinodvor je akad. Borisa Pahorja pripeljal župan MOL Zoran Jankovič.

6 Pesnica Svetlana Makarovič v Literarnem fokusu v Trubarjevi hiši literature.

7 Predavanje akad. prof. dr. Slavoj Žižka o Wagnerju v Kinodvoru.

8 Projekt Knjige iz cekarja je pripravila Mestna knjižnica Ljubljana.

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Rupar

7

8

KULTURNI ŠTIRINAJSTDNEVNIK POGLEDI

SVETOVNA
PRESTOLNICA
KNJIGE
WORLD
BOOK
CAPITAL
LJUBLJANA 2010

1

KULTURNI ŠTIRINAJSTDNEVNIK POGLEDI

Kulturni štirinajstdnevnik *Pogledi* je bil v slovenskem prostoru težko pričakovan časnik za umetnostne, kulturne in družbene teme. Ob začetku izhajanja je urednica Ženja Leiler velikopotezno predstavila njegovo konceptualno zasnovo: »Beseda 'pogledi' precej natančno zajema intenco novega časopisa. Sredi medijsko brbotajočega sveta informacij in mnenj nam morda še najbolj manjka prav distanciran, reflektiran, artikuliran, premišljen pogled na dogajanja in fenomene časa, ki ga živimo. Ta, bolj izostren *pogled* nam manjka veliko bolj, kot nam manjka ustrezen *razgled*, saj je prav medijski razgled danes bistveno obsežnejši kot kadar koli doslej, pa spet v svojih izostritvah in konkretnostih manj natančen, bolj površen, celo zelo nezahteven. Novi štirinajstdnevnik si bo zato prizadeval izostriti pogled na izbrane teme s področja umetnosti, kulture, medijev in družbe (ne nujno vedno v tem vrstnem redu), vrednostno merilo tega izostrenega pogleda pa bo relevantnost. /.../ Če nam kultura pomeni predvsem odnos do sveta, odnos do drugega, radovednost glede različnih družbenih pojavov, konceptov in idej, ki vsaj na prvi pogled /.../ niso v ničemer usodni za vsakodnevno družbeno ekonomiko, so pa še kako pomembni za to, kako neka družba misli, vidi in presoja samo sebe, potem morda niti ne pretiram, če rečem, da je ta odnos, ko govorimo o večjem delu današnjega slovenskega medijskega prostora, vse bolj ne-odnos ali celo vse bolj tudi, če zaostrim, proti-odnos. Namen novega štirinajstdnevnikarja je v tem nezavidljivem kontekstu zelo ambiciozen: ne le resno, poglobljeno in relevantno pisati o kulturi, vseh zvrsteh umetnosti in družbi, ne le polje družbenega ločiti od vsakodnevne politike

2

3

in politizacije, ne le skušati razločiti središča od obrobja ... in z vsem tem misliti kulturo v širšem pomenu besede. Naša ambicija je večja: novi časopis ne želi le misliti kulture, ampak tudi sam postati kultura, biti njen sestavni in – v ustvarjalnem, odprtem, sproščnem in kritičnem dialogu – konstruktivni del. Želimo postati prostor, v katerem bo družba lahko komunicirala sama s sabo. Ta ambicija je botrovala tudi odgovoru na vprašanje, ali zasnovati kulturni štirinajstdnevnik v ožjem pomenu besede, torej kot časopis, namenjen izključno umetniški in kulturni produkciji, ali pa zajeti kulturo kot celoto življenja.«

Po enem letu, ko je izdajateljska časopisna hiša Delo z urednico in njenim pomočnikom Boštjanom Tadmom pripravila okroglo mizo, se je časnik izkazal za povsem nepogrešljiv prostor kritične samorefleksije dogajanja in pojavov sedanjega časa. »Po dobrem letu je več kot obet časnika, ki z odmerjeno atraktivnostjo predstavlja in pomembne in privlačne teme; članki so temeljiti in končno malo daljši kot po drugem, za del kulture povečini tabloidnem tisku; intervjuji živi in problemsko pisanje primerno izčrpano; končno beremo recenzije knjig, predstav, razstav, koncertov; še bolj pomembni dogodki so deležni še večje in globlje pozornosti,« je po enem letu branja novega časnika zapisal predsednik Društva slovenskih pisateljev pesnik Milan Jesih

Mestna občina Ljubljana in Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije sta v okviru Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010 s *Pogledi* tako resnično pomagala ustvariti in artikulirati vseslovenski skupni duhovni prostor.

»Novi štirinajstdnevni časnik *Pogledi* je za celotno področje kulture ključna pridobitev. Ustvaril je nov medijski prostor, ki prinaša premike tako na ravni refleksije kulture in družbe kot na ravni promocije kakovostne kulturne ponudbe,« *Pogled* označuje načelnik Oddelka za kulturo dr. Uroš Grilc.

7. aprila je izšla prva številka novega kulturnega štirinajstdnevnik Pogledi, ki je vsebinsko ključni del projekta svetovne prestolnice knjige, ta novi prostor v medijski krajini pa bo bistveno prispeval tudi k promociji knjige. /.../ Novi štirinajstdnevnik pomeni novo obliko promocije kulture – ne le knjige. Nadejamo se lahko poglobljenega pisanja o kulturi. V tisku je v zadnjih letih kultura svoj prostor vztrajno izgubljala.

Dr. Uroš Grilc: Naglas, april 2010

Sam projekt razumem kot enega glavnih projektov Ljubljane svetovne prestolnice knjige. Pogled vidim kot časopis, ki smo ga pogrešali, vsaj zadnje desetletje, in naredili bomo vse, da njegov vek ne bo niti eno leto, niti tri leta, kot nas veže pogodba, ampak da bo trajnejše narave /.../, bomo pa seveda in že pišemo o knjigah.

Ženja Leiler, Radio Slovenija, 13. 4. 2010

- 1 Naslovnice kulturnega štirinajstdnevnik Pogledi.
- 2 Podpis pogodbe med Mestno občino Ljubljana, Ministrstvom za kulturo, sofinancerjema novega kulturnega štirinajstdnevnik Pogledi, in časnikom Delo, izdajateljem Pogledov.
- 3 Pogovor ob prvi obletnici izhajanja Pogledov Trubarjevi hiši literature.
- 4 5 Slovesnost ob izdaji prve številke časnika Pogledi v Kinu Šiška.

bi knjiga mogla najti prvo pot? Non Lupančič

SVETOVNA
PRESTOLNICA
KNJIGE
WORLD
BOOK
CAPITAL
LJUBLJANA 2010

LITERAT

FESTIVAL LITERATURE SVETA -

URE SVETA

FABULA

- FABULA 2010 IN 2011

SVETOVNA
PRESTOLNICA
KNJIGE
WORLD
BOOK
CAPITAL
LJUBLJANA 2010

1

1 Številne prireditve mednarodnega festivala Literature sveta – Fabula 2010 na Bregu so pritegnile množice ljubiteljev knjige.

2 Največja atrakcija Fabule 2010 je bila Nobelova nagrajenska Herta Müller. Pogovor, ki ga je s pisateljico vodil pesnik Aleš Šteger, je do zadnjega kotička napolnil Dramo SNG Ljubljana.

3 Literarni večer z nizozemsko pisateljico Margriet de Moor na Fabuli 2011.

4 Češki pisatelj Michal Viewegh v pogovoru z dr. Manco Košir in dr. Andrejem Blatnikom na Fabuli 2010.

5 Ameriški pisatelj Jonathan Franzen, gost festivala Fabula 2010.

6 Švedski pisatelj Per Olov Enquist na Fabuli 2011.

3

4

anren zur rechten Zeit kommt. Es
 r Russen sein, aber wenn es nicht zu
 r mich sogar gut. Ich wollte weg aus
 en Stadt, wo alle Steine Augen hatten.
 e verheimlichte Ungeduld. Und ein
 l die Liste, an der meine

2

Tega zdaj in prej sploh ni. To ni problem literature. To ni odločitev. Teme, o katerih pišem, si nisem sama izbrala, saj mi ne bi bilo treba pisati, če s tem problemom ne bi imela opraviti. Človek tudi ne piše o družbi. Človek v vsaki družbi lahko vedno piše le o eni majhni točki. V Nemčiji je veliko pisateljev, ki pišejo o Nemčiji, ker je taka njihova izkušnja. Ker so se tam socializirali, ker so tam vedno živeli. Književnost ni geografska, književnost ni geografija – to je absurd. Jaz pišem o diktaturi, ne glede na to, kje je.

Herta Müller, Radio Slovenija, 3. 5. 2010, 14.00

Majski festival Literature sveta – Fabula 2010 so tako na ljubljanski občini kot pri organizatorici Študentski založbi napovedovali kot največji dogodek v samostojni Sloveniji. Gostovanja velikih pisateljev so dokazala, da literarni večeri lahko pritegnejo več sto bralcev, kar je na domači kulturni sceni novost. Festival /.../ je sledil enemu osnovnih vodil Ljubljane – svetovne prestolnice knjige, to je – velika dostopnost knjige. /.../ Vodja festivala Miljana Cunta je povedala, da je izjemnemu uspehu festivala botrovala prav sinergija uglednih gostov svetovnega slovesa v kombinaciji z izidom knjižnega prevoda in bogat izobraževalno-razvedrilni umetniški program, ki je avtorje napovedoval več dni pred njihovim prihodom. Še posebej dobro je bilo obiskano prizorišče na Bregu, ki se je za krajši čas v sliki, besedi in glasbi spremenilo v mesto, od koder je prihajal literarni gost festivala.

Siol.net, 29. 5. 2010

Imamo razstavo na temo branja. Imamo neskončno potujočo knjigo, v katero bodo obiskovalci vpisovali svoje misli in ustvarili kolektivni roman. Imamo videoportrete slovenskih avtorjev, ki se bodo vrteli na avtobusih mestnega prometa, bralnice v sodelovanju s Knjižnico pod krošnjami na treh lokacijah v mestu in še veliko takih dogodkov, ki so umeščeni v mestno jedro, v mestni prostor.

Miljana Cunta, Radio Slovenija, 3. 5. 2010

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Rupar

Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 31

5

6

1 V čast izraelskemu pisatelju Davidu Grossmanu je bilo v atriju ZRC SAZU v okviru festivala Fabula 2010 postavljeno pisateljevo mesto Jeruzalem.

2 Argentinski pisatelj Cesar Aira podpisuje svojo knjigo za vsakogar Epizoda v življenju popotnega slikarja.

3 Italijanski pisatelj Niccolò Ammaniti na literarnem večeru Fabule 2011.

4 Izraelski pisatelj David Grossman na Fabuli 2010.

5 Pisatelja Dušan Šarotar in Feri Lainšček ter urednica in publicistka Alenka Zor Simoniti v pogovoru s pisateljem Dragom Jančarjem na Fabuli 2011.

6 Avstrijski pisatelj Daniel Kehlmann na Fabuli 2010.

7 Christopher Ransmayr, gost Fabule 2011.

8 Avstralski pisatelj Richard Flanagan na literarnem večeru Fabule 2010.

4

5

6

2

3

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Rupar

7

8

A woman with a nose ring is looking down at a blue book she is holding. The book has a white circular design on its cover. In the background, a classical building with a statue on top is visible under a blue sky with light clouds. A black horizontal bar is positioned above the woman's head.

info točka Oddelka za oblikovanje ALUC

KNJIGE V RAZLIČNIH UMETNIŠKIH

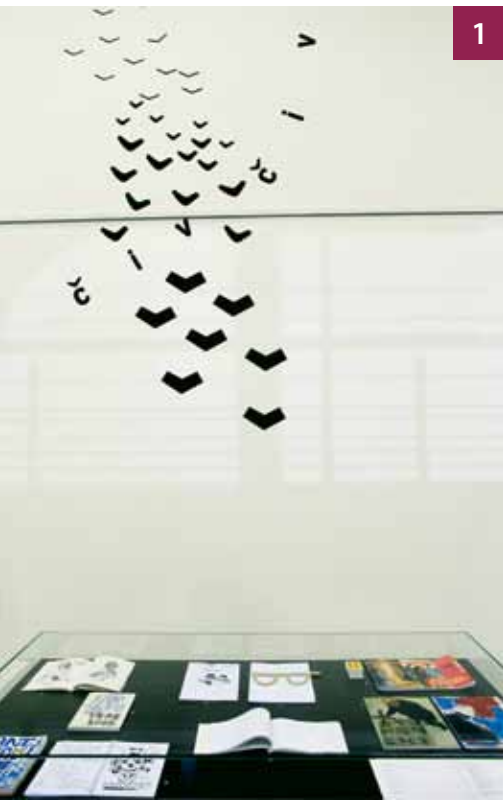

, Univerze v Ljubljani

LJUBLJANA, SVETOVNA PRESTOLNICA KNJIGE
23. APRIL 2010 – 23. APRIL 2011

IZRAZILIH

Če sme predstavnik pisateljev /.../ sestopiti v čisto državljanski diskurz: Ljubljana je kot svetovna prestolnica knjige pokazala, da politična moč – naj mestna, naj državna – vendar lahko ravna vreme. Naj nas meščane in državljane to opogumlja, da bomo do nje v vsem in vselej neizprosno zahtevni.

Povzemam: Ljubljana po letu, ko je na svetu prestolovala knjigi, ne bo nikoli več kot prej.

Milan Jesih, V svojem mestu: pomembno na svojem mestu, Glasilo Ljubljana, maj 2011

- 1** **3** **7** Razstava Konvencija Blind Date – knjiga umetnika v Sloveniji 1966-2010.
- 2** Gruberjeva kiparska galerija.
- 4** Projekt Plešem s knjigo v Mestni knjižnici Ljubljana.
- 5** Pravljčni glasbeni potep s Pedenjpedom.
- 6** Stripburger v gibanju.
- 8** Kiparska razstava Knjižni spomenik v Mestni hiši.

bi knjiga mogla najti prvo pot? Von Lupančič

6

7

8

1 **2** Vsakoletni kulturni festival Junij v Ljubljani je bil v letu svetovne prestolnice posvečen knjigi. Na sliki: predstava za otroke Nebotičniki, sedite in balet Labodje jezero.

3 Tudi vsakoletna Svetlobna gverila je bila posvečena knjigi.

4 Literarno eksperimentalna instalacija Eno kepico poezije, prosim.

5 Slovensko mladinsko gledališče je v Krizantemi na klavirju predstavilo poezijo Svetlane Makarovič.

6 Projekt Preberimo pesem Združenja staršev in otrok Sezam.

7 **8** Dramski igralci prof. Polde Bibič, prof. Štefka Drolc in Aleksander Valič v projektu Mini teatra Igralci berejo romane.

bi knjiga mogla najti prvo pot? Non Lupančič

Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 39

8

1 Dolga vrsta čakajočih za brezplačne vstopnice festivala kulturno-umetnostne vzgoje Bobri 2011, ki se je odvijal v znamenju knjige.

2 Zaključek Festivala Bobri 2011 v Kinu Šiška.

3 Častni meščan pesnik akad. Tone Pavček na zaključni slovesnosti festivala Bobri 2011.

4 Potujoča knjižnica v okviru festivala Bobri.

5 Zverinice iz Rezije na festivalu Bobri.

6 Ogled razstave in pogovor po filmski predstavi Skrivost iz Kellsa v Kinodvoru.

7 Projekt Prijatelji iz knjig Združenja staršev in otrok Sezam v Trubarjevi hiši literature.

8 Plakat z ilustracijo Zvonka Čoha za pravljico Obuti maček na razstavi Mladinske knjige Pravljične podobe v mestu.

Saj ne gre samo za to, da bi otrokom pokazali predstavo, knjigo, film. Bobrovska prireditev jim odkrije zakulisje. Vidijo, kar večini ostane skrito. Takoj po koncu predstave lahko pridejo v stik z umetniki, ustvarjajo lutke, miniaturne odrske kulise, sprašujejo tisto, česar se odrasli ne spomnimo več, a je še vedno pomembno.

Uršula Cetinski, Delo, 25. 1. 2011

V enem samem dnevu je pošlo skoraj vseh 13.000 brezplačnih vstopnic za prireditev na festivalu Bobri.

Daša Cvjetičanin, Dnevnik, 29. 1. 2011

3

BOBRI
3. Ljubljanski festival
kulturno-umetništne vzgoje

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Rupar

7

8

ČIČNE PODOBE V MESTU

Mladinske knjige

TRUBARJEVA HIŠA LITERATURE IN DRUGI

NOVI KNJIŽNI PROSTORI

SVETOVNA
PRESTOLNICA
KNJIGE
WORLD
BOOK
CAPITAL
LJUBLJANA 2010

1

TRUBARJEVA HIŠA LITERATURE

2. septembra 2010 je Ljubljana po vzoru drugih evropskih mest – Münchna, Dunaja, Hamburga, Salzburga, Frankfurta, Leipziga, Kölna, Københavna, Osla –, ki tovrstna prizorišča poznajo že od 80. let prejšnjega stoletja, dobila novo literarno prizorišče v eni najstarejših ljubljanskih hiš, v kateri je stanoval oče slovenske knjige in utemeljitelj slovenskega knjižnega jezika Primož Trubar. Imenitna renesančna hiša na Ribjem trgu 2 je bila leta 1524 zgrajena za veletrgovca Wolfganga Boscha, Trubar pa je v njej stanoval leta 1562, ko se je drugič vrnil v Ljubljano kot superintendent. Gre za največjo trajno naložbo v kulturi, ki jo je mesto izvedlo v času Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010 in s katero je primerno zaščitilo Trubarjevo dediščino.

Trubarjeva hiša literature svojo mednarodno prepoznavnost gradi na povezovanju književnosti z drugimi umetniškimi izrazi in sodobnimi praksami ter na odprtosti do različnih literarnih, umetniških in intelektualnih pogledov in pristopov s poudarkom na vrhunski kakovosti in z močnim mednarodnim predznakom. Ciklus Literarni fokus predstavlja slovenske avtorje, ustvarjalne pare, prozne in pesniške ustvarjalce, Literarni omnibus povezuje literaturo z drugimi ustvarjalnimi praksami, z glasbo, improvizacijskim gledališčem, likovno umetnostjo, Literarni kalejdoskop raziskuje mednarodni kontekst nacionalnih kultur in literatur, Literarna gibanica se sprehaja skozi raziskovalno polje giba, združenega z mlado avtorsko poezijo ... Prostor Trubarjeve hiše literature je tudi prostor knjižnih festivalov, novo prizorišče kulturno-umetnostnega festivala Bobri, festivala Pravljice danes, festivala Fabula in drugih festivalskih in obfestivalnih dogodkov. Prvega pol leta delovanja so v Trubarjevi hiši literature gostili literarne dogodke, okrogle mize, znanstvene simpozije, pogovore o knjigi, glasbene večere, cikle pogovorov o

5

6

2

3

4

Ljubljana ima poslej hišo literature; saj mogoče se zdi komu malček tesna za tako veliko stanovalko, a naj očitaj upošteva, da hiša že z navzočnostjo – in na tako prvovredni lokaciji – oddaja izjemno simbolno sporočilo, meščanom in gostom mesta govori: »Literatura je v tem mestu pomembna.« In v deželi.

Milan Jesih, V svojem mestu: pomembno na svojem mestu, Glasilo Ljubljana, maj 2011

- 1 Svetlobna instalacija Primož Trubar italijanskega umetnika Alessandra Lupija v Trubarjevi hiši literature.
- 2 Vhod v Trubarjevo hišo literature s Stritarjeve ulice 7.
- 3 Svetlobno-mehanska animacija slovenskega umetnika Žige Lebarja v čitalnici Trubarjeve hiše literature.
- 4 Stari tiski v zgodovinski sobi Trubarjeve hiše literature.
- 5 Slavnostne otvoritve Trubarjeve hiše literature se je na povabilo župana MOL Zorana Jankovića udeležil tudi tržaški župan Robeto Dipiazza.
- 6 Nagovor načelnika Oddelka za kulturo MOL dr. Uroša Grilca ob otvoritvi Trubarjeve hiše literature.
- 7 V kulturnem programu na otvoritvi je nastopila mestna štipendistka, operna pevkica Irena Preda.
- 8 Dramska igralka Jerca Mrzel je na otvoritvi prebrala svojo pesem o velikih možeh Ljubljane.

filozofiji, sodobni družbi, filmu, gledališču in številne druge medijsko odmevne dogodke.

V času, ko je Ljubljana nosila častni naslov svetovna prestolnica knjige, se je v njej zvrstilo nad 284 dogodkov. Hiša je v tem času gostila tako rekoč vse najpomembnejše slovenske pesnike in pisatelje vseh generacij in vrsto evropskih literarnih imen, družboslovce in filozofe, predstavljala nove knjige, pripravljala zanimive debatne in glasbene večere, otrokom pa ponudila pestre ustvarjalne delavnice. V njej je mogoče tudi samo posedeti ob dobri knjigi in prelistati časopise, njena vrata so odprta vse dni v tednu.

bi knjiga mogla najti prvo pot? Non Lupančič

7

8

- 1** Pisatelj akad. Boris Pahor v pogovoru z mladimi.
- 2** Pesnik Boris A. Novak v Literarnem fokusu s stanovskim kolegom pesnikom Josipom Ostijem.
- 3** Zdravnica Urška Lunder na prireditvi Povej mi, kaj bereš, povem ti, kdo si.
- 4** Profesorica dr. Manca Košir, glasnica slovenske bralne kulture, v Literarnem fokusu.
- 5** Pesnik Miklavž Komelj v Literarnem fokusu.
- 6** Pesnica Svetlana Makarovič v Literarnem fokusu.
- 7** Prof. dr. Peter Štih, član SAZU, in prof. dr. Milena Mileva Blažič ob predstavitvi knjige *Castrum Leibach* - najstarejša omemba Ljubljane in njeni začetki.
- 8** Večer Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar.
- 9** Pesnik Veno Taufer v Literarnem fokusu.
- 10** Pisateljica Gabrijela Babnik in glasbenik Igor Leonardi v Literarnem omnibusu.
- 11** Sezamova delavnica Glasba v besedi.
- 12** Jack Zipes na predavanju o pomenu pravljic v družini in vzgoji v okviru 14. Pripovedovalskega festivala Pravljice danes.
- 13** Pisatelj Claudio Magris v Literarnem fokusu.
- 14** Pravljjično rešanje Društva za življenje zgodb 2. koluta.
- 15** Pisatelj Goran Vojnovič v pogovoru s Katjo Šulc na temo Film in literatura.
- 16** Pisatelj akad. Drago Jančar v Literarnem fokusu z Jaroslavom Skrušnjem.
- 17** Filozofi v Trubarjevi hiši literature v razpravi Psihoanaliza in čudež.
- 18** Literarni večer s pesnikom akad. Tonetom Pavčkom.

3

4

Mi smo središče bralnega sveta, in to je fantastičen občutek.

Dr. Manca Košir, Večer, 28. 4. 2010

Spoštujte svoje ustvarjalce, podpirajte knjigarne, spodbujajte založnike, da izdajajo v domačem jeziku, še naprej podpirajte knjižnice in ne obdavčujte branja.

Jens Bammel, generalni sekretar mednarodnega združenja založnikov IPA, Radio Slovenija, 31. 3. 2011, 19.00

6

9

10

13

14

bi knjiga mogla najti prvo pot? Non Lupančič

Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 47

17

18

- 1 Druženje otrok v knjigarni Kres pod Gradom.
- 2 Otvoritev prve slovenske specializirane knjigarne za otroke Kres pod Gradom 28. aprila 2010.
- 3 Vhod tiskarne visokega tiska TipoRenesansa na Križevniški ulici.
- 4 Otvoritev knjižnice Zadvor 21. aprila 2011.
- 5 Notranjščina tiskarne visokega tiska TipoRenesansa na Križevniški ulici.
- 6 7 Projekt knjigarne Kres pod Gradom, v katerem pravljicarke otrokom pripovedujejo pravljice.
- 8 9 Projekt knjigarne Kres pod Gradom Z branjem krajšamo pot do zdravja v Pediatrični kliniki.

2

3

5

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Rupar

8

9

Mag. Jelka Gazvoda,
direktorica Mestne knjižnice Ljubljana

MESTNA KNJIŽNICA LJUBLJANA V LETU SVETOVNE PRESTOLNICE KNJIGE

Mag. Jelka Gazvoda

V Mestni knjižnici Ljubljana smo v letu svetovne prestolnice pripravili celo vrsto zanimivih dogodkov. Z njimi smo opozarjali na pomen knjige, branja, druženja, izmenjave mnenj, umetniškega izražanja in ustvarjalnega preživljanja prostega časa za vse generacije. Veseli nas, da so bili tako rekoč vsi dogodki izjemno medijsko odmevni in nadvse dobro obiskani.

S posebnim ponosom smo prevzeli skrb za delovanje novoustanovljenega kulturnega prostora – Trubarjeve hiše literature. Z Oddelkom za kulturo Mestne občine Ljubljana in Mestnim muzejem smo skupaj pripravljali že izhodišča programskih vsebin in nabor serijskih publikacij, zdaj pa skrbimo tudi za njeno kadrovsko in vsebinsko delovanje in s tem plemenitimo kulturno ponudbo v slovenski prestolnici. Prav ob koncu tega knjižno in bralsko bogatega leta pa smo odprli tudi novo knjižnico Zadvor, ki je urejena po meri krajanov. Knjižnica ima svoje prostore v Zadržnem domu Zadvor kot prijazen in odprt prostor, kamor se lahko odpravi vsa družina, sosedge in prijatelji pa se v njej srečujejo in družijo.

Pogumno in s presenetljivo dobrimi rezultati smo se vključili v projekt *Knjige za vsakogar*, v katerem smo koordinirali prodajo knjig po vsej Sloveniji. Projektu se je pridružilo 34 splošnih knjižnic s 108

1

2

3

prodajnimi enotami, od tega jih je bilo v mreži Mestne knjižnice Ljubljana kar 30. Veseli nas, da se projekt nadaljuje.

V simbolnem smislu nam veliko pomeni sodelovanje z Azilnim domom, kjer je potekal projekt *Knjižnica, moj azil*. Zasnovali smo ga kot priložnost, da se azilanti kot socialno ranljiva skupina vključijo v naše okolje ter z branjem in druženjem vzpostavijo stik s slovensko besedo in kulturo. Knjižnica Prežihov Voranc, ki je bila nosilka projekta, je v Azilnem domu Vič začela tudi z izposojajo knjig iz svoje premične zbirke ter zaradi dobrega odziva in potreb uvedla sodelovanje z Azilnim domom kot svojo redno dejavnost.

V svojih programih smo posebno pozornost posvetili tudi stripu, filmom, posnetim po literarnih predlogah, pa tudi čisto strokovnim vprašanjem, ki smo jih obravnavali na mednarodnem strokovnem posvetovanju z okroglo mizo z naslovom *Knjižnica, srce mesta*. V čarobni svet knjige smo najširšo bralsko javnost povabili s fotografskim natečajem in doživeli odličen odziv s stotimi prispelimi fotografijami, ki smo jih razstavili in najboljše tudi nagradili.

Ker je najzvestejši bralec tisti, ki se s knjigo spoprijatelji že v otroštvu, pa smo se še posebej posvetili otrokom, ki smo jim v letu svetovne prestolnice knjige na otroškem oddelku Knjižnice Otona Župančiča pričarali *Kosovirjevo žlico*, pravljčni predmet iz knjige *Kosovirja na leteči žlici* priljubljene slovenske pravljčarke in pesnice Svetlane Makarovič. Z računalniško podporo in sodobno avdiotehnologijo je kot interaktivno igralo namenjen otrokom za poslušanje pesmic, pravljic in radijskih iger. Otroci so s knjigo tudi plesali in ob njej ustvarjali.

Z naštetimi in številnimi drugimi našimi programi v času Ljubljane – svetovne prestolnice knjige smo se potrudili, da bi bolj živo kot kdajkoli prej občutili kraljevsko mesto, ki ga ima knjiga v našem življenju.

- 1 Prvonagrajena fotografija V knjigi Daretta Ferjana v fotonatečaju Mesto-knjige-ljudje.
- 2 Drugonagrajena fotografija Mesto knjig Nine Jerala v fotonatečaju Mesto-knjige-ljudje.
- 3 Tretjenagrajena fotografija Knjiga ljubezni Daše Kankaraš v fotonatečaju Mesto-knjige-ljudje.
- 4 Pogovor s hrvaškim avtorjem stripa Julesom Radilovičem.
- 5 Potujoča knjižnica v projektu Filmobus - literarni kino v Argentinskem parku.

bi knjiga mogla najti prvo pot? Oton Župančič

KNJIGA V MESTU

SVETOVNA
PRESTOLNICA
KNJIGE
WORLD
BOOK
CAPITAL
LJUBLJANA 2010

1 **2** **3** **5** **7** Poletni knjižnici pod krošnjami, ki je delovala na treh lokacijah, sta se v letu Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010 pridružili še dve, tako da je zdaj razprostrta na petih zelenih prostorih v mestu.

4 Projekt Zavoda Bunker Proga 10: Knjiga.

6 Sejem akademske knjige Liber.ac v Foersterjevem vrtu v organizaciji Filozofske fakultete je v letu svetovne prestolnice knjige razširil obseg spremljevalnih prireditev.

8 Spletni bralni portali v Severnem parku Navje s kipom Rastoče deklice.

9 Župan MOL Zoran Jankovič zasaja drevo v Labirintu umetnosti z 287 drevesi, ki ustvarjajo poletno bralno zavetje v Fužinah.

10 Rezanje otvoritvenega traku Labirinta umetnosti 21. aprila 2011.

11 Pogled na Labirint umetnosti.

12 Med drevesnim labirintom so speljane kamnite potke.

13 Bralni otok sredi Labirinta umetnosti.

2

3

4

5

6

8

Med projekte, ki so se v sklopu LSPK zelo dobro prijeli, sodijo tudi knjižnice pod krošnjami. Ne le, da bralci radi posedajo pod drevesi, prelistavajo revije in se resno zatopijo v branje leposlovja, množično se udeležujejo tudi tematskih pogovorov.

Delo, 13. 8. 2010

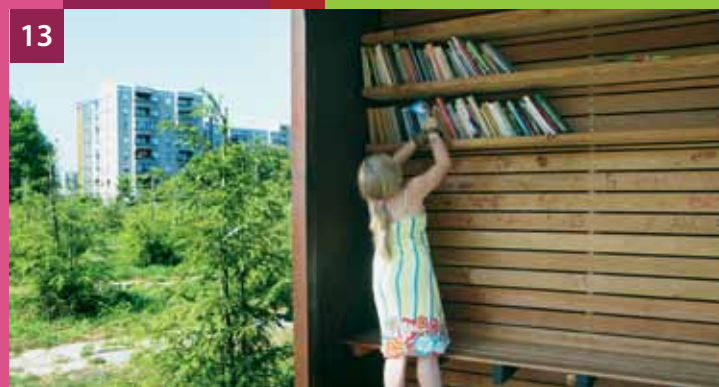
Pod sloganom Zapelji se s knjigo! v sklopu projekta Proga 10: Knjiga je stekla akcija zavoda Bunker, ki na 23 avtobusnih postajah Ljubljanskega potniškega prometa ponuja knjige z vseh vetrov. Prvi udeleženec akcije bil ljubljanski župan Zoran Jankovič, ki je na poseben kavelj obesil knjigo Zbogom, orožje Ernesta Hemingwaya.

Večer, 5. 7. 2010

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Rupar

12

13

DONACIJA ZBIRKE MINIATURNIH KNJIG

DR. MARTINA ŽNIDERŠIČA

OD SUMERSKE GLINENE PLOŠČICE DO BIBLIJE NA ČIPU

Stephen Byrne

Tak je naslov razstave miniaturnih knjig, ki so jo odprli 15. oktobra v prelepem mestu Ljubljani v Sloveniji. Ljubljana je od aprila 2010 do aprila 2011 nosilka Unescovega naslova svetovna prestolnica knjige, sijajna razstava miniaturnih knjig pa je del programa v okviru tega naslova. Razstavljene knjige so iz zbirke dr. Martina Žnideršiča, ki je član Združenja miniaturnih knjig (*Miniature Book Society*) že od samega začetka njegovega delovanja. Martin se je odločil, da svojo zbirko podari Mestni knjižnici Ljubljana, kjer bo vsakokratni izbrani del razstavnega gradiva na ogled po sistemu kroženja.

V Mestnem muzeju je tokrat zgledno razstavljenih prek 1300 miniaturnih knjig v prav za ta namen izdelanih vitrinah. Izbor knjig je izjemno bogat in sega od najmanjših do najdaljših, od nastarejših do zelo modernih, na ogled pa so izdaje založnikov iz več kot 55 držav. Posebna pozornost je posvečena izdajam Louisa Bondyja, pa tudi *Hommageu Karolyju Andrusku*. Bondy je Andruska, ki je izdal vrsto miniaturnih lesorezov in linorezov, pa tudi umetnine večje velikosti, označil za »največjega umetnika miniaturne knjige«.

Težko je z besedami opisati vrhunskost razstave. Martin in njegova žena sta se resnično potrudila, da sta pripravila izbor knjig in jih primerno opremila. Ideja o predstavitvi knjig pa je bila očitno zelo navdihujoča, saj zdaj lahko vidimo, koliko miniaturnih knjig izhaja po vsem svetu. - Ob razstavi je izšel tudi barvni katalog z ilustracijami, ki je na voljo pri Martinu.

1 Posebej za razstavo izdana knjižica Ljubljana - Geschichte und Sehenwuerdigkeiten na 64 straneh, vezana v usnje z grbom in zlatotiskom na platnici, originalno vložena v potiskan varovalni karton v formatu 70 x 50 mm, ki jo je izdelal član berlinskega združenja ljubiteljev miniaturnik Siegfried Spengler.

2 Prof. dr. Martin Žnideršič prejema iz rok direktorice Mestne knjižnice Ljubljana mag. Jelke Gazvoda zahvalo za izjemno donacijo.

3 Na otvoritvi razstave se je zbrala množica uglednih obiskovalcev domače in mednarodne kulturne javnosti.

4 **5** Miniaturne knjige so kot prikupni artefakti zbudili veliko zanimanje strokovne in širše javnosti, zato je bila razstava podaljšana za ves mesec, z manjšim številom eksponatov pa se je nadaljevala v Slovanski knjižnici do 8. marca 2011.

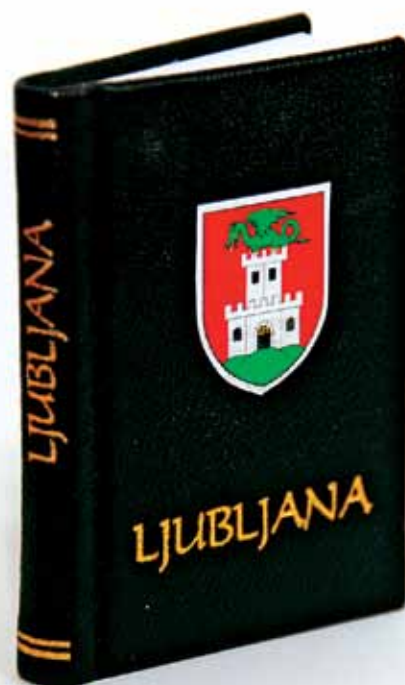
6 Model t. i. Chained Bible (lat. libri catenati), ki je bila pritrjena z verigo, da je niso ukradli, iz zbirke prof. dr. Martina Žnideršiča, ki jo hrani Slovanska knjižnica Mestne knjižnice Ljubljana.

1

Združenje miniaturnih knjig (*Miniature Book Society*) smo na otvoritvi razstave poleg Martina predstavili še štirje člani: Angelika Jaek, Arno Gschwendtner ter Marian in Stephen Byrn. Navzoča je bila tudi skupina zbirateljev iz Nemškega združenja miniaturnih knjig. Sam sem ob otvoritvi v krajšem nagovoru predstavil cilje Združenja miniaturnih knjig, naslednji dan pa še na okrogli mizi, kjer smo razpravljali o miniaturnih knjigah in si izmenjali oziroma prodali ali kupili nove pridobitve za naše zbirke.

Martinu smo zelo hvaležni za njegovo dragoceno darilo, ki je širši javnosti omogočilo vpogled v čudoviti svet miniaturnih knjig.

(Stephen Byrne je podpredsednik ameriškega združenja *Miniature Book Society Newsletter*.)

Žnideršičev koncept je bil zbrati knjige iz čim več držav. /.../ Tako velike razstave miniaturok po tej plati enostavno še ni bilo! Pa se razstava ne le konča imenitno, z najmanjšo knjigo na svetu, ampak je tako impresiven tudi njen začetek: prva razstavljena knjiga je originalna glinena tablica iz Mezopotamije, popisana s klinopisno pisavo. Meri 28 x 26 milimetrov, nastala pa je leta 2040 pred Kristusom, na njej pa je potrdilo templja o prejemu dveh ovac, ki ga je Intaea izstavil Abashagahu.

Igor Bratož, Delo, 10. 11. 2010

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Lupančič

Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 59

4

5

6

UPRIZORITEV NEKROPOLE

BORISA PAHORJA

SVETOVNA
PRESTOLNICA
KNJIGE
WORLD
BOOK
CAPITAL
LJUBLJANA 2010

Po mnogih letih je bilo mogoče v italijanskem gledališču Verdi slišati slovensko besedo, za kar se je treba zahvaliti prijatelju županu Trsta Robertu Dipiazzu. Uprizoritev je bila veličastna, res je bilo videti, kot je povedal glavni igralec Pavle Ravnohrib, kakor da smo bili v katedrali, kjer vsaka beseda najde srce. Vesel sem, da smo tudi na ta način izkazali spoštovanje in čast velikanu slovenske književnosti Borisu Pahorju.

Zoran Janković, Mladina 49/2010

NEKROPOLA V TRSTU

Akad. Boris Pahor

Najprej se lepo zahvaljujem Borisu Kobalu, nekoč mojemu dijaku, ko je sledil lekcijam o italijanski književnosti, zdaj pa uveljavljenemu režiserju, posebno mu hvala, da je izpeljal težek načrt s tako kvalitetnim in globokim izidom.

Prisrčno se zahvaljujem plemenitemu sporazumu gospodov županov, Robertu Dipiazzu in Zoranu Jankoviću, sporazumu, ki se uresničuje v ozračju, v katerem je Ljubljana svetovna prestolnica knjige, medtem ko se v Trstu s spremembo starega pristanišča bolj uveljavlja njegovo mesto v Evropi.

Moram se pa tudi zahvaliti kulturnemu konzorciju na Tržaškem (Monfalcone), da je izdal *Nekropolo* takrat, ko je nihče ni maral, prav tako hvala Alesandru Mezzenu Loni, da je prepričal založbo Fazi, ki je izdala knjigo s spremnim uvodom dragega prijatelja Claudia Magrisa.

Zatem mislim, da lahko trdim, da sta gospoda župana naredila velik korak k pomembnemu preokretu, ki je hkrati srečna nemeza za kup slovenskih knjig, sežganih pred Verdijevim spomenikom v temni dobi po prvem svetovnem spopadu. Ker namreč vstop mojega dela v gledališče Verdi ne razveseljuje samo mene, ampak vse slovensko prebivalstvo v mestu in deželi. Saj nazadnje se ne tiče samo moje osebe, pred mano bi morali vzeti v poštev Vladimirija Bartola, ob meni pa danes Alojza Rebulo in vse druge.

Tako je imel spet prav Scipio Slataper, ki je o nas rekel: »Tukaj so že 12 stoletij, zdaj pa prihajajo na površje.«

Da, zadovoljen sem in čutim se danes še malo bolj Tržačana, čeprav sem se rodil v Ulici del Monte, prav nasproti opuščenega judovskega pokopališča, o katerem piše Saba, ko se spominja svojih starih. Moji, to je dedek in babica, sta stanovala v ulici Rossini št. 10, to je prav onkraj mostu, ki je bil takrat res rdeč ali rus, kot so mu pravili. Moja družina je stanovala štirideset let v Ulici sv. Nikolaja, tako da so me dečka peljali v kopališče *Pedocin*, kasneje pa s čolnom na vesla in s platnom za

1 Pisatelj akad. Boris Pahor na odru tržaškega gledališča Verdi ob uprizoritvi *Nekropole*.

2 Igralec Pavle Ravnohrib v vlogi pripovedovalca v *Nekropoli*.

3 **4** **5** Prizori iz predstave *Nekropola* v Lapidariju na Ljubljanskem gradu.

6 Sopranistka Katarina Kopal v *Nekropoli*.

Pahorjeva Nekropola na odru teatra Verdi! Niti v trenutkih najbolj obetajočega odpiranja drugemu, ko so recimo v 70. letih prejšnjega stoletja na tem odru uprizorili Merkujevo opero Kačji pastir, nisem pomislila na kaj takega. Bodo temu sledili drugačni medsebojni odnosi na institucionalni ravni? Ne hvalim rada dneva pred večerom. Pridobljeni spomin me močno bremeni, pa tudi drugi podatki potrjujejo, da previdnost ni odvečna: morda so črni oblaki za prvo vzpetnico, ki mi zastira pogled. Vseeno se mi zdi ta dogodek tako pomemben, da bi iz njega res lahko črpali spodbude za prihodnost.

Bogomila Kravos, Primorski dnevnik, 4. 12. 2010

V veliki dvorani v Trstu je bilo čutiti eksplozijo simboličnega navdušenja. Slovenščina v prostoru italijanščine. Prva znamenja sožitja in kulture dialoga. Torej perspektive, ki jo je vredno živeti.

Edelman Jurinčič, komentar na spletni strani Primorskega dnevnika, 6. 12. 2010

Boris Kobal je bil v ponedeljek upravičeno zadovoljen. /.../ »Tudi ljudje, ki niso videli predstave, so se mi zdeli res zadovoljni. Mislim, da je to bil dogodek tudi za Slovenijo.« /.../ »Čudovito je bilo, čustven naboj je bil zelo močen. Mislim, da je to res bila zgodovinska predstava, tako zaradi okolja kot zaradi teksta. Boris Pahor pa je v svojem posegu postavil še nekaj pičic na i.«

Primorski dnevnik, 7. 12. 2010

streho na bran ... No, a kaj naj zdaj vse še enkrat znova popišem ... Ne, tega ne bom počel, rajši voščim obema tako različnima mestoma, enemu srednjeevropskemu in zadržanemu, drugemu, našemu sredozemskemu in zato nastežaj odprtemu, da bi to svojo specifičnost znali izkoristiti, saj je komplementarnost v kulturi bogastvo.

Ampak, ker smo bili pričujoči koncu mož, ki so bili v taboriščih kot politični zaporniki, in torej tako imenovani rdeči trikotniki, se mi zdi prav, da to srečanje dveh duš danes (Slataper) posvetim dvema tržaškima meščanoma, ki sta postala pepel zaradi svojega boja za svobodo. Gabriele Foschiatti je bil branilec jezikovnih skupnosti, Vladimir Martelanc marksistični kulturnik, oba sta bila v Struthof-Natzweilerju. Martelanc je tam preminul, Gabrieleja pa sem zadnjič videl v Dachauu, ko so me poslali v Doro, v Trstu je neka ulica z njegovim imenom, a zdi se mi, da se malokdo zmeni zanj.

Tako, to je vse, še enkrat vsem hvala.

Trst, 4. decembra 2010

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Rupar

Majhen korak za Borisa Pahorja in velik za tržaško-ljubljanske oziroma kar italijansko-slovenske odnose. Tako bi lahko označili sinočno uprizoritev Pahorjeve Nekropole v nabito polnem tržaškem gledališču Verdi.

»Od današnjega večera naprej je Trst še bolj evropsko mesto,« je dejal tržaški župan Roberto Dipiazza in začela se je gledališka predstava Nekropola, avtobiografski tok spominov Borisa Pahorja na bivanje v koncentracijskem taborišču. Res je za vzneseno razpoloženje (nekakšno slovensko kulturno plimo v Trstu) poskrbel tudi izdaten obisk Slovencev, kajti v Trst se je iz Ljubljane pripeljalo več avtobusov radovednih ljubiteljev kulture iz Ljubljane, veliko Primorcev in tudi številni zamejski Slovenci. Abonentom Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta je bleščeča tržaška operna hiša dodelila vstopnice za parter, parterne lože, lože prvega reda in balkon. Italijanskim gledalcem pa so ponudili prevod dela z »nadrnapi«. /.../

Zamisel o uprizoritvi Pahorjevega kljubovanja vsem režimom zadnjega stoletja na tržaškem odru je ljubljanskemu županu predlagal Boris Kopal, ki je Pahorjevo besedilo istoimenskega romana skrajšal in delno preoblikoval. Zoran Janković je pobudo predlagal tržaškemu kolegu Robertu Dipiazza. Ta pa je za medije izjavil: »Verjamem v povezovalno vlogo kulture. Odrska uprizoritev Nekropole je darilo gledališča Verdi in mesta Ljubljana Borisu Pahorju. Prepričan sem, da hkrati pomeni še tesnejši stik med mestoma in narodoma.

Agata Tomažič, Boris Šuligoj, Delo, 5. 12. 2010

UPRIZORITEV NEKROPOLE V TRSTU

Klavdija Zupan

Dobrih dvajset let po koncu vojne morije je pisatelj Boris Pahor na obisku taborišča Natzweiler-Struthof v Alzaciji ustvaril monumentalen literarni spomenik trpljenja tisočim sojetnikom. Spomine na preteklo trpljenje, na smrt tovarišev, soočenje z občutki krivde preživelega Boris Pahor preplete z razmišljanji o etiki, veri ter s filozofskimi nazori, predvsem pa s pretanjenimi portreti svojih umrlih tovarišev. Branje, od katerega ni pričakovati ne pomiritve ne opravičila, pa je vendarle prežeto z optimizmom in neskončno vero v dobro človeka.

Roman *Nekropola* je zaradi svoje kritične drže do vseh takratnih oblasti ostal relativno zamolčan. Šele prodor v tujini in prevodi v več kot dvajset jezikov je tako v Italiji kot v Sloveniji avtorja postavil na mesto nesporne etične avtoritete, posredno pa je tako priznan tudi njegov obsežen literarni opus.

Odločitev Borisa Kobala za dramatizacijo in režijo tako zahtevne literarne predloge je zorela nekaj časa, možnost izvedbe pa se je pokazala šele v okviru programa Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010. /.../ Vseh prvih deset predstav v Lapidariju ljubljanskega gradu, kjer so se gledalci skupaj z nastopajočimi soočili z dejanskim mrazom odprtega ambienta, je prostor s svojimi surovimi betonskimi površinami, železnimi stebri precej prispeval k poustvarjanju vtisa surovega taboriščnega okolja. Prav tako je med predstavo vdiral radostna zvočna kulisa siceršnjih obiskovalcev Gradu ter tako podvajala situacijo predstave, ko se nekdanji taboriščnik gospod P vseskozi izmika trumi radovednih turistov. Predstava *Nekropola* je bila prvič odigrana na odru šele v gledališču Verdi. Tu so se skupini pridružili še tečajniki gledališke šole Studio Art iz Trsta.

(Odlomek iz daljšega besedila o uprizoritvi, objavljenega v glasilu Ljubljana 2011, št. 1.)

- 1 Plakat, ki napoveduje uprizoritev Nekropole v gledališču Verdi.
- 2 Župana Ljubljane in Trsta, Zoran Janković in Roberto Dipiazza, v tržaški mestni hiši.
- 3 Gledališče Verdi.
- 4 Prizor z vaje za uprizoritev Nekropole v Mestnem gledališču ljubljanskem.
- 5 Prizor iz Nekropole.

2

3

4

Teatro
Verdi Trieste

FONDAZIONE TEATRO LIRICO GIUSEPPE VERDI TRIESTE

1
IN PRESSIONE IN ITALIA
POI ANDRETTI / GALLI

In collaborazione tra:

Comune di Trieste

Občina Ljubljana

Trieste - Teatro Lirico "Giuseppe Verdi"
Sabato 4 dicembre 2010 ore 20.30

Necropoli Nekropola

Spettacolo in lingua originale con sopratitoli
in italiano tratto dall'omonimo romanzo di **BORIS PAHOR**
Predstava, po istoimenskem romanu **BORISA PAHORJA**
bo opremljena z italijanskimi nadnapisi

ADATTAMENTO TEATRALE/GLEDALIŠKA PRIREDBA Boris Kobal
REGIA/REŽISER Boris Kobal

DRAMMATURGIA/DRAMATURGINJA Klavdija Zupan
SCENOGRAFIA/SCENOGRAF Jože Logar
COREOGRAFIA/OBLIKOVALKA GIBA Uršula Teržan
LETTURA/LEKTORICA Barbara Rogelj
LUCI E SUONI/OBLIKOVALEC SVETLOBE IN ZVOKA Boštjan Kos

Lo spettacolo
è una riproduzione
tra l'Associazione Culturale
KUD Podtopoli,
l'Associazione Culturale
Geliška e il Teatro Comunale
di Ljubljana MGI.

Meatno gledališče Ljubljana
e opremljevalci z Dnevnikom
Celnika in KUDom Podtopoli

In collaborazione
con la Fondazione Teatro
Lirico "Giuseppe Verdi"
di Trieste

L'adattamento e lo spettacolo
sono di "Giuseppe Verdi"

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Rupar

Z Nekropolo Borisa Pahorja je padla še ena meja v tržaških glavah. Z uvodnim stavkom »Dober večer, dragi prijatelji Slovenci« sta tržaški župan Roberto Dipiazza in pozneje predstava v soboto zvečer doživela bučen aplavz v tržaškem gledališču Verdi.

Gostje so zasedli vseh 1400 sedežev, kar je po besedah tržaškega župana potrditev, da sta se z ljubljanskim županom Zoranom Jankovičem pravilno odločila, ko sta se dogovorila za prvo odsko uprizoritev predstave Nekropola po istoimenskem romanu Borisa Pahorja in v režiji Borisa Kobala. /.../

V gledališču Verdi je bilo približno polovico občinstva Slovencev iz različnih slovenskih krajev in veliko zamejskih Slovencev. Pred Verdijem pa vse mirno in niti sledu o napovedanih protestih. V Il Piccolo so se vprašali: Proti čemu pa bi kdo protestiral?

Boris Šuligoj, Obala, 5. 12. 2010

Autobiografska zgodba, portret v celoti življenja (neživljenja) v koncentracijskem taborišču, dokument koščka tragične zgodovine 20. stoletja, še bolj tragične v deželah ob vzhodni meji Italije, ki so zdaj simbol novega zgodovinskega obdobja.

Kajti zanikanje zgodovinskih dejstev je nevarno v zraku tudi v današnjem svetu; vznemirljivi roman in njegova odrska priredba poskušata zapolniti praznino kolektivne izgube spomina in brezbriznosti, ko nas vabita, da delimo krik tisočev: »Nikoli več!«

Slovensko uprizoritev Nekropole z italijanskimi nadnapisi sta zavzeto spodbudila župana ... in postaja pomensko poln simbol.

Il Piccolo, 4. 12. 2010

Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 65

5

SPOMENIK SLOVENSKIM PROTESTANTSKIM

U

PISCEM IN TISKARJEM

SPOMENIK SLOVENSKIM PROTESTANTSKIM PISCEM IN TISKARJEM

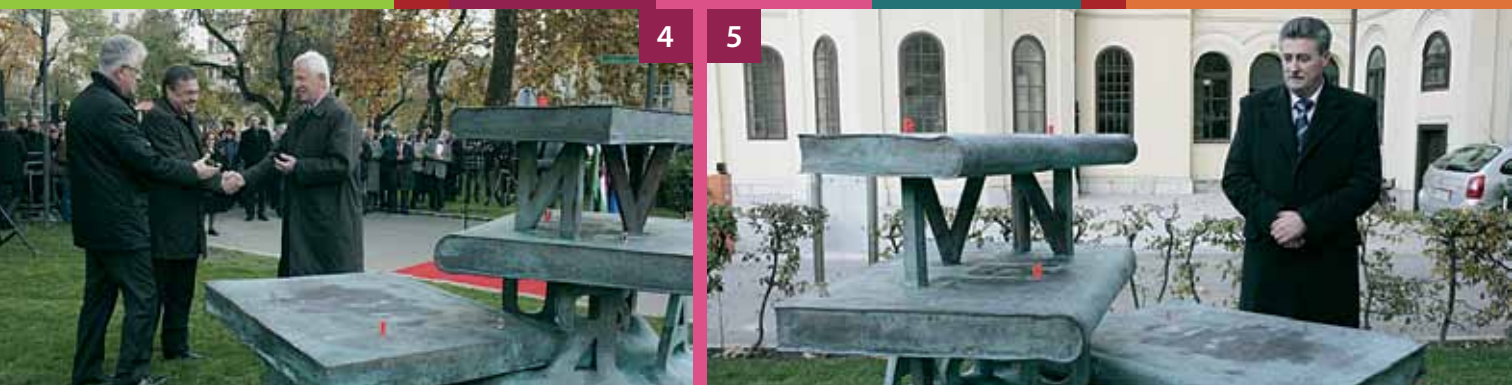
Dr. Nadja Zgonik

Ob Unescovem naslovu *Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010* je Ljubljana dobila nov kiparski spomenik slovenskim protestantskim piscem in tiskarjem. To je delo akademskega kiparja Luja Vodopivca, profesorja na Ljubljanski Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje, ki mu je avtor nadel delovni naslov *Adam*. Po stotih letih, odkar se je leta 1910 mesto prvič poklonilo protestantizmu s postavitvijo spomenika Primožu Trubarju, vodilni osebnosti gibanja, ki je k nam prvo zaneslo klice narodnega prebujenja – to je delo kiparja Franceta Bernekerja, ki stoji na robu Tivolskega parka nasproti Moderne galerije –, smo zdaj dobili spomenik, ki naj nas spomni na prispevek vseh protestantskih piscev, Primoža Trubarja, Jurija Dalmatina, Sebastijana Krelja in Adama Bohoriča ter založnikov, predvsem Janeza Mandelca, ki je v Ljubljani leta 1575 v Ljubljani prvi na slovenskih tleh natisnil slovensko knjigo. /.../

Nov spomenik je z dodanimi primesmi fantastičnega za Ljubljano nekaj novega in sveže dopolnjuje ter bogati raznolikost umetnostnih nagovorov, ki so se v mestu v spomeniški plastiki zvrstili doslej. Njegove prepoznavne oblike zlahka najdejo komunikacijo z gledalcem, pa naj bo to skozi park hiteči mimoidoči, brezdelni sprehajalec ali otrok, ki ga z bližnjega igrišča k spomeniku zvabi skrivnostna podoba črk. Knjige, počivajoče na spomeniku, pa nagovarjajo slehernega meščana k njihovem branju in uživanju v umirjeni kontemplaciji, ko si obdan z njimi, saj nič ne more zmotiti neskončnega miru speče bronaste glave.

(Odlomek iz daljšega besedila, objavljenega v glasilu Ljubljana 2011, št. 1.)

- 1** Spomenik slovenskim protestantskim piscem in tiskarjem kiparja prof. Luja Vodopivca.
- 2** Spominska tabla pred spomenikom s psalmom 17, 6 iz Dalmatinovega prevoda Biblije: »Nagni tvoja ušesa k meni in poslušaj moje govorjenje.«
- 3** Slavnostni nagovor župana MOL Zorana Jankoviča ob odkritju spomenika.
- 4** Odkritje spomenika se je udeležil dobršen del kulturne Ljubljane, med drugimi predsednik Državnega zbora dr. Pavel Gantar in predsednik protestantskega društva mag. Viktor Žakelj.
- 5** Škof Evangeličanske cerkve v R Sloveniji Geza Erniša ob spomeniku.
- 6** **7** Visoki predstavniki slovenske vlade in Mestne občine Ljubljana ob odkritju spomenika.

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Rupar

SLOVENIJA IN SVET V LJUBLJANI -

- SVETOVNI PRESTOLNICI KNJIGE 2010

Vrata so se odprla v svet in svet prihaja k nam. In to se mi zdi fascinantno, da postaja Ljubljana kozmopolitsko mesto. In veselje prinašajo prav knjige, pisatelji, pesniki, pisateljice, pesnice, tuji in naši. To je brbotanje različnosti, bogastvo jezikov. /.../ To je ena najlepših predstav, ki govori o magiji besed, gibov. To je vse v knjigah in mislim, da bo ta atmosfera, ki se zdaj v Ljubljani dogaja, nekako odprla prostore branja v naših dušah in tudi zunaj nas. Polna optimizma sem, da smo zdaj pravzaprav svetovna metropola. /.../ Čas je, da knjigo damo v žep, da jo podčrtamo, tudi strgamo, če smo jezni nanjo. Knjiga je naša prijateljica in ona nas bo ljubila v vseh primerih, kar koli naredimo z njo. /.../ Knjigo vzemi v roke, da se bo dotaknila tvoje duše.

Dr. Manca Košir, Televizija Slovenija, 23. 4. 10, 22.35

- 1** **2** Otvoritev razstave Najbolje oblikovane nizozemske knjige v Mednarodnem grafičnem likovnem centru v organizaciji Veleposlaništva Kraljevine Nizozemske.
- 3** **4** Obisk uglednega nizozemskega novinarja Jorisa Luyendijka.
- 5** **6** **7** **8** **9** Doga-
janje na Mesecu francoskega stripa v Ljubljani v organizaciji Veleposlaništva Republike Francije in Francoskega inštituta Charles Nodier.

bi knjiga mogla najti te prvo pot? Ivan Rupar

1 Pesniški večer Dobrososedski verzi z gosti iz tržaškega centra PEN.

2 Politik, novinar in televizijski voditelj Claudio Martelli in tržaški pesnik Claudio Grisancich na obisku v Ljubljani.

3 **4** Druženje članov slovenskega in tržaškega centra PEN.

5 Marko Kravos, Srečka Kravos in akad. Ciril Zlobec na pesniškem srečanju Dobrososedski verzi.

6 Razstava portretov italijanskih pisateljev.

7 Tržaška pesnika Antonio della Rocca in Juan Octavio Prenz na pesniškem večeru v Ljubljani.

8 Bralni krožek Italijanskega inštituta za kulturo.

9 Pesnik Marko Kravos v slovenskem centru PEN.

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Rupar

1 **2** **3** Ulična predstava in razstava prevodov in ilustracij Jurčičeve Kozlovske sodbe v Višnji Gori v informacijski pisarni Evropskega parlamenta, prirejena s sodelovanjem Veleposlaništva Španije.

4 **6** Razstava Velike in male, na kateri sta bili razstavljeni največja in najmanjša knjiga Pokrajinskega muzeja Mariboru.

5 Pesniški festival Lirikon v Velenju.

7 **8** Otvoritev razstave ilustracij otroških folklornih pesmi iz Bele krajine Dirin, drin, duka v organizaciji Belokranjskega muzeja iz Metlike.

4

5

6

Predvsem sem danes zelo vesela, da smo na vrhu sveta. Končno smo svetilnik s knjigo in to je zelo pomembno zaradi tega, ker se je prvič zgodilo, da majhen narod, ki ima velike probleme s svojo neprodornostjo v smislu takega trga, kot ga imajo drugi, lahko ne samo pridobi ta status, ampak lahko kaže, kaj zna s knjigo narediti in kaj je ta knjiga temu narodu naredila.

Majda Širca, Televizija Slovenija, 23. 4. 10, 22.35

bi knjiga mogla najti prvo pot? Non Lupančič

Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 77

7

8

LJUBLJANA V MEDNARODNI MREŽI MEST ZAT

OČIŠČ ZA PREGANJANE PISATELJE ICORN

Odločili smo se, da mora imeti kozmopolitizem, ki ga bo Ljubljana nedvomno deležna v obdobju prestolovanja knjige, tudi konkreten izraz. Imeti mora tudi konkreten političen program, v tem smislu, da želimo s svetovno prestolnico knjige zaznamovati z neko prihodnjo duhovno podobo Ljubljane. Veriga Mreža zatočišč je nastala leta 1994 na pobudo Salmana Ruždija in mesta so tista, ki po strogih kriterijih PEN-a preganjanim pisateljem omogočijo začasno zatočišče.

Dr. Uroš Grilc, Televizija Slovenija, 22. 4. 2010, 23.10

Osebnost sem zelo ponosen, da se Ljubljana vključuje v to mrežo, mislim, da bo na ta način pridobila (in s tem celotna Slovenija) neko legitimacijo na področju kulture, tudi v povezavi s humanitarno noto, ki jo ima mednarodni PEN. Mreža ICORN je pomembna civilizacijska ustanova, da tako rečem, v današnjem svetu, ki je nagnjen k vsem drugim početjem. Na dejstvo, da se je Mestna občina Ljubljana za to odločila, smo lahko ponosni in smo si s tem, kot sem že omenil, ustvarili nek ugled v svetu kulture, in to zame ni majhna stvar.

Tone Peršak, podpredsednik Slovenskega centra PEN, na tiskovni konferenci ob napovedi vstopa Ljubljane v Mednarodno mrežo mest zatočišč za preganjane pisatelje ICORN 20. 4. 2011

1 Tiskovna konferenca 20. aprila 2011 ob napovedi vstopa Ljubljane v Mednarodno mrežo mest zatočišč za preganjane pisatelje ICORN: podpredsednik Slovenskega centra PEN pisatelj Tone Peršak, predsednik Slovenskega centra PEN pesnik Marjan Strojan, načelnik Oddelka za kulturo MOL dr. Uroš Grilc in pesnik Venko Taufer.

2 **3** **4** Stanovanje za preganjane pisatelje v okviru mednarodne mreže mest zatočišč je obnovil in opremil Javni stanovanjski sklad Mestne občine Ljubljana. Prvi gostujoči pisatelj se je v njem nastanil jeseni 2011.

LJUBLJANA V MREŽI MEST ZATOČIŠČ ZA PREGANJANE PISATELJE ICORN

S sklepom mestnega sveta Mestne občine Ljubljana je Ljubljana 21. marca 2011 postala mesto zatočišče za preganjane pisatelje v Mednarodni mreži mest zatočišč ICORN. Vključitev Ljubljane v mrežo je programsko načrtovana trajna pridobitev Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010. Priprave za vključitev Mestne občine Ljubljana v to pomembno kulturno-humanitarno organizacijo so stekle na pobudo tedanjega predsednika in sedanjega podpredsednika Slovenskega centra PEN Toneta Peršaka ter s sodelovanjem sedanjega predsednika Marjana Strojana in predsednika Mirovnega komiteja Mednarodnega PEN Vena Tauferja. Javni stanovanjski sklad Mestne občine Ljubljana pa je gostujočemu pisatelju/pisateljici zagotovil primerno stanovanje v samem središču Ljubljane in ga prikupno opremil.

Mestna občina Ljubljana se je s pridružitvijo Mednarodni mreži mest zatočišč za preganjane pisatelje zavezala, da bo po dogovoru z ICORN-ovim upravnim središčem izbrala gostujočega pisatelja/pisateljico za dobo dveh let, priskrbelo opremljeno bivalno namestitev zanj/zanjo in njegovo/njeno družino, mu/ji pomagala pridobiti pravni status (vizum, dovoljenje za bivanje) in mu/ji omogočala, da se vključi v kulturno življenje Ljubljane in Slovenije.

Gostoljubje preganjanim pisateljem je tako tudi priložnost, da se izvorna slovenska ustvarjalnost razvija ob stiku z ustvarjalci iz drugega kulturnega okolja, mesto pa ponovno izkaže svojo širino in svetovljansko odprtost nasproti drugim narodom in kulturam.

1

2

Resnično sem vesel, da je tudi Ljubljana med mesti, ki skrbijo za pisatelje, ki se jim streže po življenju. Izredno me veseli, da je stanovanje v Ljubljani lepo in da se nahaja v samem centru mesta, v centru našega življenja. Kajti eden od pisateljev prebžnikov, ki sem jih srečal na Norveškem, je živel precej osamljeno in lahko si predstavljate, kakšen pritisk je bil to zanj. ... To je zelo pomemben vidik, kajti to so intelektualci, ljudje, ki potrebujejo izmenjave, ki so željni informacij o okolju, v katero prihajajo, in krati tudi željni posredovati izkušnje iz svojega kulturnega okolja. To se bo, resnično upam, zgodilo pri nas. Dali smo predloge za take pisatelje, ki poleg svoje materinščine (nekateri obvladajo samo to, zlasti iz azijskih držav) obvladajo še en »svetovni« jeziki, bodisi angleški, bodisi francoski, bodisi ruski. Na ta način bomo imeli možnost komunicirati širše, v nekem širšem družabnem okolju. To je zelo pomembno za njegovo počutje, ustvarjalnost in za to, da se normalno vživi v tuje okolje, pomembno pa je tudi za nas, ker dobivamo neposredne informacije visoke kvalitete. Odločali smo se predvsem za pisatelje iz severnoafriškega območja, od Maroka do Cipra, tudi Palestine. /.../

Gostoljubje želimo ponuditi predvsem takim, ki bodo oplajali tudi nas, bodisi bodo napisali svoje doživljanje gostoljubja pri nas bodisi bomo z njimi lahko klepetali, se shajali nekajkrat tedensko, pač odvisno, kako se bodo ta prijateljstva, na katera upam, sklepala. Okno bo nenehno odprto, to ne bo samo obisk, bivanje bo trajalo dve leti oziroma še več, če bodo na naši strani omogočeni pogoji, če bo pisatelj še vedno ogrožen, če se bo tukaj dobro počutil ... Mislim, da se niti ne zavedamo, kako je to pomembno in kaj lahko prinese en tak človek, ki je poln intelektualnega žara in neke izkušnje. Potem seveda lahko to odnese v svoj krog, če se bo lahko srečno vrnil.

Pesnik Venko Taufer, predsednik Mirovnega komiteja Mednarodnega PEN, na tiskovni konferenci ob napovedi vstopa Ljubljane v Mednarodno mrežo mest zatočišč za preganjane pisatelje ICORN 20. 4. 2011

bi knjiga mogla najti prvo pot? Non Lupančič

SVETOVNI VRH KNJIGE IN LJUBLJANSKA

RESOLUCIJA O KNJIGI

LJUBLJANSKA RESOLUCIJA O KNJIGI

Ljubljana, nosilka Unescovega naslova Svetovne prestolnice knjige 2010 in prirediteljica Svetovnega vrha o knjigi 2011, razglaša *Ljubljansko resolucijo o knjigi*, s katero v skladu z vodilnimi načeli Konvencije Unesca o zaščiti in spodbujanju raznolikosti kulturnega izražanja poudarja pomen knjige kot ključne nosilke človeškega razvoja in kulturne raznolikosti.

Ljubljanska resolucija o knjigi združuje stališča, ki jih zagovarjajo Unesco ter ključne nacionalne in mednarodne organizacije, ki delujejo na področju knjige, od avtorjev, založnikov, knjižnic, knjigarov, do institucij, ki se ukvarjajo z razvojem bralne pismenosti in bralne kulture. Nosilec javnih politik na področju knjige ter strokovnim združenjem, ki delujejo na tem področju, *Ljubljanska resolucija o knjigi* predlaga glavne usmeritve, ki temeljijo na posameznih dobrih praksah v različnih državah in preizkušenih dobrih praksah, ki izhajajo iz izvedenega programa *Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010*. S temi usmeritvami bo lažje postaviti trdne temelje za dolgoročni razvoj celotne knjižne verige, s tem pa mogoče povečati dostopnost knjige, spodbujati visoko kakovostno in raznoliko knjižno in revijalno produkcijo ter dvigati raven bralne pismenosti. Ob upoštevanju posebnosti posameznega knjižnega trga, ki ga pogojuje jezikovna določenost, naštetih usmeritev stremijo k večji dostopnosti knjige in raznovrstnosti knjižne produkcije, to pa hkrati prinaša spodbujanje ustvarjalnosti, širjenje znanja, boljšo bralno pismenost, razvoj jezika, dviganje ravni medkulturnega dialoga, večjo kulturno raznolikost, boljšo socialno kohezivnost in kakovostno preživljanje prostega časa. *Ljubljanska resolucija o knjigi* zato izhaja iz razumevanja knjige kot pomembnega temelja razvoja posameznika in družbe kot celote.

1 Slavnostni nagovor podžupana MOL Aleša Čerina na otvoritvi mednarodnega kongresa Svetovni vrh knjige 2011 v Cankarjevem domu.

2 Otvoritveni kulturni program Svetovnega vrha knjige 2011.

3 Slavnostni nagovor ministrice za kulturo RS Majde Širca.

4 Tiskovna konferenca pripravljalcev kongresa.

5 Zasedanje založnikov na kongresu.

2

3

1

Ljubljani in Sloveniji bi rad čestital za fantastičen program svetovne prestolnice knjige, ki sem mu bil priča v Ljubljani. Mednarodno združenje založnikov, moja organizacija, je del Unescovega odbora, ki izbira in ocenjuje kandidature, poleg tega pa spremlja, kaj delajo mesta, ko nosijo naslov svetovne prestolnice knjige. Reči moram, da je to, kako Ljubljana slavi, knjigo, kako slavi branje, in kako je zbrala skupaj knjigarnarje, knjižničarje, založnike in ljudi, ki določajo politiko knjig, občudovanja vredno. To je čudovit način, kako slaviti knjigo – v digitalni obliki ali na papirju, kot ju trenutno poznamo.

Jens Bammel, generalni sekretar Mednarodnega združenja založnikov (IPA), TV Slovenija, 30. 3. 2011

Dejstva in konkretni podatki ne potrjujejo, da bodo elektronski bralniki tako zlahka in tako dramatično pretresli knjižni trg, čeprav se v zadnjih dveh letih z dostopnejšimi kvalitetnimi bralniki tu dogajajo pomembne spremembe. Samo en podatek: v Sloveniji je leta 2009 izšlo preko 6500 knjižnih izdaj, skoraj tisoč več kot leto prej; še nikoli nismo imeli toliko tiskanih knjig, kot jih imamo danes. Mestna knjižnica Ljubljana izvaja projekt Slovenske avtorje berem napredno, listam e-papir! prav z namenom, da bi popularizirali bralnike in obenem slovenske avtorje.«

Dr. Uroš Grilc, Pogledi 23. 3. 2011

E-knjiga bo pomembno spremenila naravo knjižnega posla in posredno seveda spremenila tudi vlogo knjigotržcev, založnikov in tudi avtorjev. Tisti, ki te stvari bolj natančno spremljajo, vedo, da je ena od napovedi, da v roku desetih let noben od teh poslov, opravi in poklicev ne bo več tak, kot je danes. In to je ena od tez, ki bi jo radi postavili pod vprašaj in jo tudi pripeljali v javno debato.

Dr. Miha Kovač, Radio Kaos, 31. 3. 2011, 18.40

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Rupnik

4

5

Vsak dan postaja jasneje, da nove oblike e-besedil in bogate možnosti elektronskega sporazumevanja ne bodo povzročile le sprememb pri interakciji z elektronskimi knjigami, marveč tudi globoke kulturne, družbene, gospodarske, spoznavne in epistemološke premike.

Dr. Meta Grosman, Delo, 31. 3. 2011

Obstajata dve ključni tezi: da knjige, takšne, kot je, ne bo več, in da bo zaradi e-knjig in e-založništva kup jezikov izginilo.

Mitja Zupančič, predsednik upravnega odbora Svetovnega vrha knjige, MMC RTV Slovenija 31. 3. 2011

Naloge državnih in lokalnih oblasti ter strokovnih združenj in organizacij civilne družbe, ki delujejo na področju knjige, segajo na različna področja, *Ljubljanska resolucija o knjigi* pa poudarja in priporoča v prvi vrsti tiste naloge, ki so povezane s knjigo kot javno dobrino:

1. Upoštevati je potrebno kompleksno naravo knjige ter pri načrtovanju javnih politik v odnosu do knjige vselej usklajevati kulturne, izobraževalne, znanstvene, gospodarske in socialne politike. Razvoj področja knjige je odvisen od kar najboljšega delovanja celotne knjižne verige, ki sega od avtorjev, založnikov, knjižnic, knjigarn do bralcev. Javne politike morajo zato svoje ukrepe na področju knjige oblikovati v sozvočju z delovanjem vseh naštetih členov.
2. Knjižni trg zaradi svoje pomembnosti, posebnosti in kompleksnosti terja pozornost, ne oziraje se na to, ali deluje po načelu enotne cene knjige ali ne, in ne oziraje se na njegovo velikost, saj je knjiga medij, ki se tako ali drugače nanaša na vsa področja človekovega delovanja in je zato v večjem delu stvar javnega interesa. Državne oblasti in strokovna združenja naj spričo specifičnosti knjige kot kulturne dobrine, ki posreduje vrednote in vsebine, spodbujajo akterje na knjižnem trgu, da oblikujejo najboljši model, ki bo povezal avtorje, založnike, knjigarne in knjižnice ter tako dosegel optimalne rezultate delovanja knjižnega trga in kar najboljšo dostopnost knjige.
3. Državne oblasti naj bodo pozorne na delovanje knjižnega trga z vidika davčne ureditve, in sicer tako na obdavčitev knjige kot na obdavčitev avtorskega dela in papirja. Državne oblasti morajo skrbeti tudi za ustrezno izvajanje zakonodaje s področja avtorskega prava. Obenem morajo v korist skladnega razvoja področja knjige vseskozi iskati optimalno razmerje med spodbudnimi davčnimi obremenitvami knjige ter sistemom neposrednih državnih podpor knjižni produkciji in diseminaciji

- 1 Zasedanje Unesco foruma.
- 2 Prof. dr. Meta Grosman, Bralno društvo Slovenije, na zasedanju sekcije Branje.
- 3 Marjan Strojan, Socrates Kabouropoulous, Peter Inkei in Mery Ciacci v razpravi sekcije Branje.
- 4 Jens Bammel, referent na plenarnem zasedanju.
- 5 Mike Shatzkin, referent na plenarnem zasedanju.
- 6 Živahna razprava v sekciji Branje
- 7 Roger Sell, referent na zasedanju sekcije Branje.

1

2

3

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Rupnič

6

7

knjige, kajti za veliko večino knjižnih trgov je to razmerje ključni dejavnik razvoja področja, predvsem pa odločilni dejavnik glede kakovosti, raznovrstnosti in dostopnosti knjižne produkcije.

4. Državne oblasti naj bodo v okviru neposrednih podpor založniški produkciji oziroma avtorjem posebej pozorne na prevajanje knjižnih del iz različnih svetovnih jezikov, še posebej tistih, ki so na svetovnem trgu knjig premalo zastopani, saj bo s tem bralcem na voljo produkcija različnih jezikovnih okolij, s katero je mogoče na najbolj konkreten način spodbujati medkulturni dialog, večjezičnost in kulturno raznolikost, obenem pa s prevajanjem razvijati tudi materne jezike.
5. Državne in lokalne oblasti naj sistematično skrbijo za razvoj kakovostne knjižnične mreže in posebej spodbujajo tiste programe javne službe, ki so v sozvočju z razvojem knjižnih trgov. Knjižnice so nepogrešljiv del knjižne verige in poleg šolskega sistema dolgoročno odločilno vplivajo na oblikovanje bralnih navad. Med knjižnicami je mreža splošnih knjižnic tista, ki lahko kompleksno odgovarja na potrebe lokalnega okolja glede knjižne kulture, pri čemer je potrebno knjižnice spodbujati k inovativnemu iskanju poti do bralcev, ki niso nujno povezane zgolj z izposojjo knjižničnega gradiva.
6. Uvajanje novih prodajnih poti za knjigo naj odpira nove možnosti za njeno večjo dostopnost in približanje bralcem, a tudi danes je knjigarniška mreža še vedno temelj vsakega knjižnega trga in odločilni dejavnik njegove ekonomske uspešnosti. Pogoji delovanja knjigarniške mreže so v tem smislu v javnem interesu, za njeno kakovost in razvoj pa naj si prizadevajo tako državne kot lokalne oblasti.
7. Državne oblasti naj z vidika povečanja dostopnosti knjige in informacij o njih spodbujajo razvoj informacijske podpore delovanju knjižnih trgov, sistemov »knjig na trgu«, saj gre za infrastrukturno podlago, ki jo uporabljajo tako založniki,

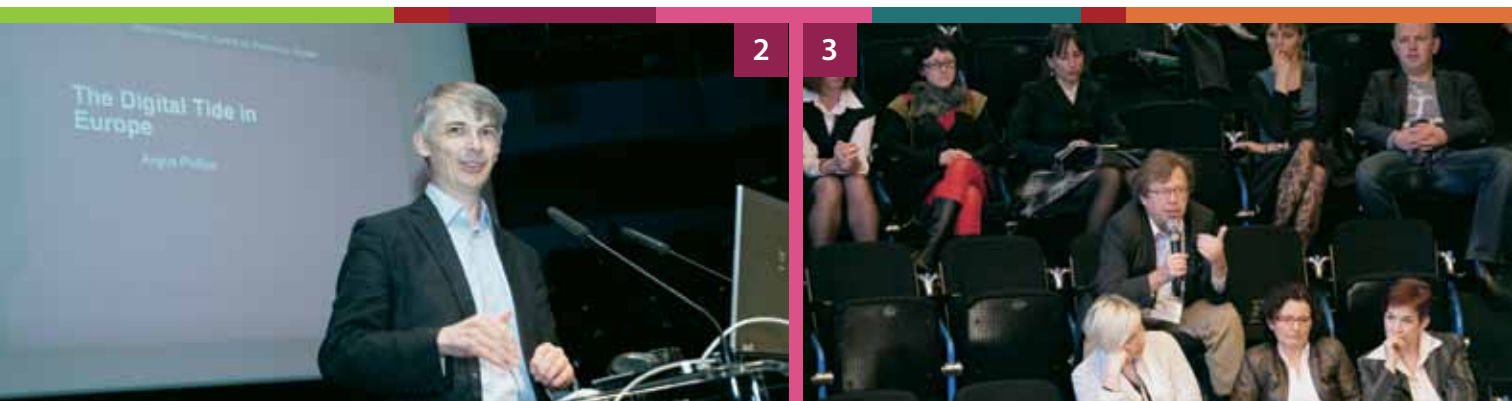
1 Razprava v sekciji Založništvo.

2 Angus Phillips, referent na zasedanju sekcije Založništvo.

3 Razprava na zasedanju sekcije Založništvo.

4 Claire Squires v razpravi zasedanja sekcije Založništvo.

5 Prof. dr. Miha Kovač, referent v sekciji Založništvo.

bi knjiga mogla najti prvo pot? Non Lupančič

ublishing today: so far, so good

Regardless of corporatization, book industries in Europe are publishing a huge variety of diverse titles and sustaining a plurality of reading tastes. European book markets are dominated by big companies and established authors, but besides them smaller companies exist who conduct their businesses differently and create new trends.

knjižničarji in knjigarnarji kot bralci in je zato v javnem interesu. Obenem je takšen sistem osnova za zbiranje relevantnih podatkov o delovanju posameznega knjižnega trga, ti pa so izhodišče za oblikovanje konkretnih ukrepov, s katerimi je mogoče odgovoriti na vprašanja razvoja področja.

8. Elektronska knjiga in elektronski bralniki niso grožnja tiskani knjigi, temveč povečujejo dostopnost in razširjenost branja ter je pomembna tudi za pridobivanje novega bralnega občinstva. Državne oblasti in strokovna združenja naj bodo pozorni na pozitivne učinke za razvoj založništva, ki jih prinaša nov knjižni nosilec, in prispevajo k ustvarjanju pogojev za skladen, uravnotežen in raznolik razvoj založništva tudi v tem delu.
9. Mednarodna in nacionalna strokovna združenja, ki delujejo na področju knjige, so eden ključnih akterjev, ki lahko prispevajo h koherentnemu delovanju knjižnega trga. *Ljubljanska resolucija o knjigi* priporoča, da strokovna združenja vodijo dejavno politiko za spodbujanje in izvajanje kulturnih politik v knjižnem sektorju, da izvajajo konkretne projekte, kot so kampanje za promocijo knjige in branja, in da nastopajo kot povezovalci, pri katerih se zbirajo mnenja in interesi vseh sestavnih delov knjižne verige. Obenem je ključnega pomena, da posamezna strokovna združenja na področju knjige sodelujejo in dajo svoje priznanje posebni naravi knjige kot kulturni dobrini, zagotovijo možnosti ter ustvarijo pogoje za dolgoročen in trajnostni razvoj ustvarjalnega, bogatega in raznolikega področja knjige.

1 Slovesnost ob sprejemu Ljubljanske resolucije o knjigi.

2 Dr. Andrej Blatnik, referent v sekciji Prevajanje.

3 Rudiger Wischenbart, referent v sekciji Prevajanje.

4 Razprava ob referatu dr. Andreja Blatnika o prevajanju.

5 Razprava v sekciji za prevajanje.

Ljubljana, marec 2011

WBS

bi knjiga mogla najti prvo pot? Non Lupančič

Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 91

DEDIŠČINA LJUBLJANE – SVETOVNE

MOJCA
SMERDU

SILVAN
MERZU

«

PRESTOLNICE KNJIGE 2010

SVETOVNA
PRESTOLNICA
KNJIGE
WORLD
BOOK
CAPITAL
LJUBLJANA 2010

Dr. Uroš Grilc, načelnik Oddelka za kulturo Mestne občine Ljubljana, ki je bil nosilec projekta Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010

LETO DNI UNESCOVEGA NASLOVA SVETOVNA PRESTOLNICA KNJIGE

Dr. Uroš Grilc

Prva in zadnja beseda programa Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 sta pogleda umetnikov na knjigo. 23. aprila 2010 je Matjaž Berger v Križankah uprizoril Timpan v diahroniji, srečanje umetnosti, znanosti in filozofije skozi optiko knjige. Zadnje dejanje enoletnega prestolovanja Ljubljane pa je pripadlo Vladu Škafarju, ki je v Kinu Šiška 22. aprila 2011 odkrival čustva, povezana s knjigo, literaturo in branjem, prireditev pa je nosila ime Daj besedo. Oba dogodka je neposredno prenašala nacionalna televizija. Konec in začetek sta si po svoji estetiki in govoricu karseda različna, a prav zato sta posrečeno zaobjela vse raznoliko dogajanje Ljubljane – svetovne prestolnice knjige, saj sta vpletla vse poti, ki so jih ubirali avtorji, založniki, knjigarne, knjižnice in bralci, ter naslikala vso raznolikost, ki zaznamuje knjigo. To pa je bila tudi ambicija tega programa. Naj na tem mestu spregovorimo o sledeh, ki jih je ta program pustil v mestu in na knjižnem trgu.

- 1** Izdelovanje t. i. povaljanega plakata na Festivalu črk.
- 2** Tiskarna TipoRenesansa v informacijski pisarni Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010.
- 3** **4** **5** Festival ljubezni, Negova 2010.

1

2

PROMOCIJA KNJIŽNE KULTURE

Ljubljana je 23. aprila 2010 naslov Unescove svetovne prestolnice knjige prevzela iz rok Bejruta in od tega dne dalje so bili glavno mesto Slovenije, širša regija in država na različne načine zaznamovani s knjigo. Od prijave programa na Unesco Ljubljana v programu poudarja in promovira »knjižno kulturo«, osredotočena je na avtorje, založnike, knjigarne, knjižnice, na bralno kulturo, a tudi na oblikovanje knjig, zgodovino knjige in tiska, na povezovanje knjige z vsemi področji umetnosti, povezovanje knjige z javnimi prostori in z mestom. Različni izvajalci, od javnih zavodov, založb do nevladnih organizacij so izvedli 92 različnih projektov, skupaj pa se je v okviru programa Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 v enem letu zgodilo 1651 dogodkov.

Del tega programa sta poleg Mestne občine Ljubljana podprla tudi Javna agencija za knjigo RS in Ministrstvo za kulturo RS, obsežen program so pripravila tudi veleposlaništva v Ljubljani, nekatera, denimo Veleposlaništvo Francije, so izvedla cel sklop kakovostnih izmenjav slovenskih in tujih avtorjev ter drugih dogodkov. V projekt je bilo vloženih vsega skupaj 3.800.300 evrov javnega denarja, od tega je Mestna občina Ljubljana vložila 2.900.300 evrov, Javna agencija za knjigo RS 700.000 evrov, Ministrstvo za kulturo RS pa 200.000 evrov.

V OSPREDJU JE BILA OSREDOTOČENOST NA BRALCA

Organizatorji smo v programski knjigi napovedali okoli 500 dogodkov, več kot trikratno povečanje pa je posledica dejstva, da je program Ljubljane svetovne prestolnice knjige 2010 na konstruktiven način povezal različne izvajalce in naletel na topel sprejem pri strokovni in medijski javnosti, nemara tudi zato, ker je bil nad pričakovanji sprejet pri najširšem občinstvu. Program je namreč vključeval vse člene verige knjige, od avtorjev, založnikov, knjigarn,

Kulturni naddogodek leta, ki se izteka, se je začel 23. aprila. Tistega lepega dne je Ljubljana postala svetovna prestolnica knjige. Dogodek ima mednarodni okvir, za njim stoji Unesco, toda ta okvir je Ljubljana napolnila z vsebinami, ki so pritegnile veliko več kot dolžno pozornost. Segajo namreč od malih branj do nekajstoglavih izrazov literarne radovednosti. Začetek dogodka je razsvetlil literarni festival Fabula, ki je v mesto pripeljal šest literarnih zvezd, od nobelovke Herte Müller do tačas najbolj branega ameriškega avtorja Jonathana Franzna. Mestu je prinesel tudi nove infrastrukturne pridobitve, na prvem mestu Trubarjevo hišo literature, ki je v štirih mesecih postregla z 217 branji, pa tudi takšne »eksperimente«, kot je Knjiga za vsakogar, ki omogoča nakup vrhunske literarne stvaritve za tri evre. Toda »prestolnica« še kar traja; na obeh bregovih Ljubljanice se bodo knjige listale in bo okrog njih šumelo do prihodnjega 23. aprila.

Peter Kolšek, Delo, 31. 12. 2010

Nekateri zgodovinarji knjige menijo, da danes, odstotkovno gledano, bere in piše bistveno več ljudi kot kdajkoli v zgodovini. Knjiga je bila namreč vse do sredine 20. stoletja praviloma medij elit, zares široko se je začela širiti šele za eksplozijo izobraževanja po drugi svetovni vojni. Seveda pa redni in intenzivni bralci, ki v roke vzamejo zahtevnejša besedila, ostajajo posvečena manjšina. Tako je vedno bilo in tako najbrž vedno tudi bo.

Dr. Miha Kovač, Pogledi, 23. 3. 2011

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Rupar

3

4

5

1

knjižnic, a nikogar od naštetih ni posebej postavljaj v ospredje. Naj se popravim: v ospredje je vseskozi postavljaj bralca. Bralec je bil osrednja točka programa *Ljubljana - svetovna prestolnica knjige 2010*, a da bi to lahko postal, je program moral tkati kompleksne vezi med založniki in knjigotržci ter knjigarnami, med pisatelji in različnimi umetniškimi zvrstmi (filmom, gledališčem, glasbo, likovno umetnostjo), med javnim prostorom in knjigo, med knjigo in mediji. Inovativnost, včasih tudi eksperimentalnost in drznost ter dosledno vztrajanje na kakovosti programa so tiste prvine, ki so knjigo v tem obdobju postavljale v ospredje, v različne produkcijske in družbene kontekste. Ta vizija programa je botrovala temu, da se je program širil prek zastavljenega in v mestu pustil trajni knjižni pečat, ki smo ga dolžni negovati in razvijati naprej.

IZJEMNA POZORNOST KNJIGI – DRAGOCENA IZKUŠNJA ZA PROTAGONISTE KNJIŽNE PRODUKCIJE

O izvedenem programu lahko že zdaj povemo nekaj z vidika tega, kateri so trajni učinki, ki bodo Ljubljani in slovenskemu knjižnemu trgu ostali tudi po predaji naziva. Povedali pa bomo tudi nekaj o tem, kaj vidimo kot zamujene ali ne dovolj izkoriščene priložnosti, ki bi postavile še boljše temelje za razvoj področja knjige. So založniki, knjigarne, knjižnice izkoristili to silno pozornost in knjigi naklonjeno občo klimo, ob katero smo trčili v letu 2010? So strategije založnikov, knjigarn in knjižnic upoštevale tiste dimenzije programa *Ljubljana - svetovna prestolnica knjige 2010*, ki se dotikajo razvoja knjižnega trga? So stanovska in strokovna združenja uspela na podlagi izkušenj programa LSPK 2010 oblikovati trajnejše modele svojega delovanja? Bistveno izhodišče programa je bilo namreč povezovanje vseh dejavnikov, ki so povezani s knjigo, s ciljem, da se vzpostavi optimalno delovanje knjižne verige, ki le, če je uravnotežena, zagotavlja dolgoročni razvoj področja knjige.

1 Naslovnice knjig iz projekta Umetnine v žepu ZRC SAZU, ki predstavljajo ljubljanske arhitekturne umetnine.

2 Srečebnanja v knjigarni Konzorcij: pesnica Neža Maurer in glasnica slovenske bralne kulture dr. Manca Košir.

3 Pisatelj Goran Vojnovič in ministrica za notranje zadeve RS Katarina Kresal na Srečebnanjih.

4 Eksperimentalno-interaktivni literarni večer Mišelovka Inštituta za raziskovanje umetnosti.

5 Ristanc KUD-a France Prešeren.

2

3

SLOVENSKA KNJIGA POSLEJ POSTAJA BOLJ ISKANA IN BOLJ DOSTOPNA

Če smo še bolj natančni: dolgoročni, nemara preambiciozni, a prav zato je bil nujni cilj programa LSPK 2010, da se v slovenskem založništvu začrta usmeritev, ki bi v nekaj letih povečala število prodanih knjig na glavo prebivalca od 2 do 3 na 4, povečala povprečne naklade knjig za okoli 30 odstotkov (na okoli 2000 na naslov) ter za 20 odstotkov znižala povprečno ceno slovenske knjige, ki je v letu 2009 znašala 20,03 evra. Kaj se je v tem letu, ko je bila knjiga postavljena v ospredje bolj kot kadarkoli, zgodilo na slovenskem knjižnem trgu? Prvič po letu 1990 se je zgodilo, da je število vseh izdanih knjižnih naslovov padlo od 6.586 v letu 2009 na 5.720 v letu 2010. A vedeti moramo, da je bilo leto 2009 v tem pogledu izjemno, leto 2010 pa že močno zaznamovano z gospodarsko krizo. Po drugi strani pa je v letu 2009 izšlo 1.926 leposlovnih knjig, v letu 2010 pa 1.750, od tega 922 del domačih avtorjev. Zanimivi pa so podatki glede doseženih naklad: v letu 2009 je znašala povprečna naklada leposlovne knjige 1.098 izvodov, leta 2010 se je povišala na 1.221 izvodov. In še cena: leta 2009 je bilo za povprečno leposlovno knjigo potrebno odšteti 20,09 evra, leta 2010 19,43 evra. Povišanje naklade in znižanje cene leposlovne knjige sta brez dvoma učinka programa LSPK 2010 in le upamo lahko, da se bo ta trend nadaljeval tudi v prihodnje, saj to pomeni, da slovenska knjiga postaja tako bolj iskana kot bolj dostopna. Verjamemo, da je to mogoče.

NOVI KNJIŽNI PROSTORI

Toliko o učinkih na sam knjižni trg. A poglejmo ključne rezultate programa LSPK 2010. Prav gotovo ne moremo pričakovati, da bo mesto tudi v prihodnje priča takšnemu obilju dogodkov, povezanih s knjigo, a brez dvoma program svetovne prestolnice v Ljubljani

Ljubljana je v minulem letu postala dobesedno odprta knjiga. Listali smo po njenih ulicah, brali na njenih hišah, pod njenimi drevesi smo črkovali.

Majda Širca, ministrica za kulturo RS, ob otvoritvi svetovnega kongresa knjige Knjiga kot nosilka razvoja človeštva, Cankarjev dom, 31. marec 2011

Leto je nedvomno zaznamovalo dejstvo, da je bila Ljubljana svetovna prestolnica knjige: ne samo zaradi povečanega števila prireditev. Niti zaradi ponovnega izbruha cenovno dostopnih knjig, kakršnega ne pomnimo od let, ko so časopisne hiše ugotovile, da jim stroški tiska ob pritisku na avtorje in pravice, izražene v honorarjih, omogočajo ponatise in distribucijo vrste klasikov. Letošnji izbor, prebral sem večino izdanega, sem vsem posojevalcem knjig za na dopust priporočil; če ne zdaj, ko je cena knjige enaka enemu pivu, potem naj raje knjig ne kupujejo. In morda ne berejo.

Svetovna prestolnica knjige je potrdila še nekaj: izgubili smo občutek, da se pogovarjamo pred vse bolj praznim avditorijem. /.../ Mladi, neobremenjeni ljudje, polne dvorane. Kar samo dokazuje, da je zvezdniški sistem prodrli tudi v literaturo, ki se zna v redkih primerih kosati celo z bolj množičnimi in popularnimi umetnostnimi panogami.

Matej Bogataj, Delo, 29. 12. 2010

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Rupar

4

5

1

pušča trajne sledi. Te sledi ali trajne učinke svetovne prestolnice knjige lahko razdelimo v tri vrste. Prvi so *infrastrukturni*: Ljubljana ima od septembra 2010 prvo literarno hišo na Slovenskem, Trubarjevo hišo literature, ki ni le nov javni prostor, temveč prostor, ki je v osmih mesecih z 284 dogodki, povezanimi s knjigo, literaturo, humanistiko ter kritično refleksijo kulture in družbe vnesel v prestolnico nov programski veter. Prva otroška knjigarna v Ljubljani Kres pod Gradom je še en otrok prestolnice knjige, ki od aprila 2010 bogati ponudbo v Mestnem domu. Severni park z bralnimi portali ter Labirint umetnosti sta trajni obeležji ljubljanskega prestolovanja knjigi, obenem pa sta inovativni intervenciji v javni prostor, poskus kultiviranja javnega prostora v znamenju knjige. Na Bregu je začela delovati starinska tiskarna TipoRenesansa, ki izvaja pomemben javni program, povezan s tiskom in oblikovanjem knjig, med drugim je bil izveden tudi Festival črk, s katerim se odpirajo novi pogledi na vprašanja zgodovine tiska in oblikovanja knjig. Ljubljana pa je od 21. aprila 2011 bogatejša še za knjižnico Zadvor.

NOVE KULTURNE VSEBINE

Druga vrsta trajnih učinkov so *vsebinski*: ti so spričo velike raznolikosti programa in usmerjenosti v »knjižno kulturo« v najširšem smislu najbolj številni. Nov štirinajstdnevnik *Pogledi* je za celotno področje kulture ključna pridobitev, ki je ustvarila nov medijski prostor in od katere si obetamo premike tako na ravni refleksije kulture in družbe kot na ravni promocije kakovostne kulturne ponudbe. Projekt *Knjige za vsakogar* je omogočil vpogled v živo tkivo slovenskega knjižnega trga: ta kampanja za promocijo knjige in branja je povezala avtorje, založnike, knjigarne in knjižnice, ustvarila mrežo 220 prodajnih mest na celotnem območju Slovenije in na presenečenje domala vsakogar pokazala, da je tudi zelo kakovostna in zahtevnejša knjiga lahko prodana v nakladah nekaj tisoč izvodov, in ne le v butični nakladi. Festival *Literature*

1 Naslovnice letošnjih knjig za vsakogar, ki so izšle v okviru festivala Literature sveta – Fabula 2011.

2 Predavanje Vuka Čosića ob njegovi razstavi v Trubarjevi hiši literature.

3 Simpozij Eksofonija: književnost v drugem jeziku, pripravljen v sodelovanju Goethejevega inštituta v Ljubljani, Avstrijskega kulturnega foruma in Filozofske fakultete, ki je potekal na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

4 Predstava Modri E na Ljubljanskem gradu.

5 Sonce in sončice po vsem svetu, koncert uglasbljenih pesmi Toneta Pavčka.

2

3

sveta – *Fabula 2010* je prinesel povsem nov pogled na popularnost pesnikov in pisateljev, zanimanje za branje svetovnih pisateljskih imen, ki so obiskala Ljubljano, je bilo izjemno, festival pa je v maju tako močno zaznamoval dogajanje v Ljubljani, da sta Mestna občina Ljubljana in Javna agencija za knjigo RS sprejeli odločitev o potrebi po takšnem urbanem literarnem festivalu tudi v prihodnje. Številni projekti so raziskovali razmerja med knjigo in umetnostmi, naj gre za film, glasbo, gledališče ali likovne umetnosti. Serija razstav je tematizirala knjigo, besedo, frazeme, pomemben presežek pa je edinstvena razstava miniaturnih knjig V majhnem plašču besed iz zbirke dr. Martina Žnideršiča, ki bo v nadaljevanju doživela nadgradnjo doma in v tujini. Dr. Žnideršič je v letu knjige svojo izjemno zbirko več kot 3000 miniaturnih knjig podaril Ljubljani, na kar smo še posebej ponosni. Knjižnica pod krošnjami je v lanskem letu doživela izjemen razmah, saj so parkovne in druge odprte javne površine dobile nove knjižne vsebine in novo identiteto. S projektom *Ljubljana bere* smo ljubljanske triletnike in prvošolce obdarili z vrhunskima izvirnima slikanicama (7.000 knjig), v projektu *Rastem s knjigo* pa so vsi slovenski dijaki prvih letnikov srednjih šol ob obisku knjižnice prejeli slovensko mladinsko delo, vsega skupaj je bilo razdeljenih 21.000 knjig. Pomembno je poudariti tudi, da je Ministrstvo za šolstvo in šport šolsko leto 2010/11 razglasilo za šolsko leto knjige in v tej zvezi šole načrtno spodbujalo k različnim aktivnostim na področju knjige. *Svetovni vrh knjige*, ki je nosil podnaslov *Knjiga kot nosilka razvoja človeštva*, je prvič združil vse ključne mednarodne organizacije, ki delujejo na področju knjige, predstavnike založnikov, knjižnic in knjigarn in s tem odprl novo kvaliteto razpravljanja o knjigi, ki jo je kronala sprejeta *Ljubljanska resolucija o knjigi*. Slednja je oblikovana na podlagi izkušenj LSPK 2010 in vladam sveta ter strokovnim združenjem s področja knjige predlaga konkretne in kompleksne usmeritve glede spodbujanja razvoja področja knjige.

To je priložnost, da pozovemo vse, ki nastopajo v političnem procesu, da pošteno razmislijo o tem, kakšen jezik uporabljajo, kakšne obtožbe izrekajo, in da se potrudimo, da bi naše bivanje in naša politika bila bolj kultivirana in bolj vredna dejstva, da smo kulturni narod in da nam svet to priznava tudi na ta način, da je Ljubljana svetovna prestolnica knjige.

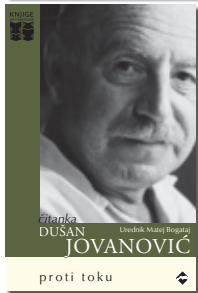
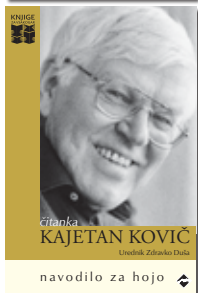
Dr. Danilo Turk, Radio Hit, 23. 4. 2010

V družbenem in državnem smislu Slovenci vemo, da smo obstali zaradi kulture, ki je vpisana v našo »osebno izkaznico« nacionalne identitete.

Majda Širca, poslanica ob svetovni prestolnici knjige, 23. 4. 2010

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Rupar

1

SIMBOLNO IZROČILO SVETOVNEGA LETA KNJIGE IN KANDIDATURA LJUBLJANE ZA NASLOV MESTO LITERATURE

Tretji učinki so *simbolni*. Program LSPK 2010 je omogočil prvo uprizoritev romana Nekropola Borisa Pahorja, nato pa še njeno gostovanje v gledališču Verdi v Trstu, kar je v simbolnem pomenu izjemen dogodek, saj slovenska beseda in intelektualna veličina slovenskega pisatelja tja še ni imela vstopa. Bodo ta vrata ostala odprta? Kaže da, saj se napoveduje živahna izmenjava med tržaškimi in ljubljanskimi gledališči. Ljubljana se je v času prestolovanja knjigi vključila v mrežo mest zatočišč za preganjane pisatelje (ICORN), ki deluje pod okriljem mednarodnega pisateljskega društva PEN, s čimer naša prestolnica izpričuje tudi svojo kozmopolitsko usmeritev: biti odprt in gostoljuben prostor za drugega, ki je ogrožen. Oktobra 2010 se je Ljubljana z drzno skulpturo slovenskim protestantskim piscem in tiskarjem kiparja Luja Vodopivca oddolžila slovenskim protestantskim piscem. A morda najpomembnejša simbolna zapuščina je dvig zavesti o pomenu knjige in branja: program LSPK 2010 je neumorno in na različnih ravneh poudarjal, da je knjiga prepogosto nevidna sopotnica naših življenj, da je pomembna za vsa področja našega delovanja v vseh obdobjih človekovega življenja, zato smo jo srečevali v različnih oblikah in v različnih prostorih. Ne po naključju so številni projekti potekali na javnih prostorih, knjige smo srečevali na vlakih, avtobusnih postajah, v parkih in na mestnih trgih. O knjigi se je v medijih in javnosti v letu 2010 govorilo več kot kdajkoli. Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 je vpeljala nov diskurz o knjigi in knjižni kulturi. Te dediščine ne gre zavreči, velja jo negovati in bogatiti, kajti knjiga je temelj razvoja posameznika in družbe. A da ne bo ostalo le pri besedah o besedi: Mestna občina Ljubljana se je zavezala, da bo po zaključku programa svetovne prestolnice knjige kandidirala za Unescov naziv *mesto literature*, in se s tem pridružila lowi, Melbournu, Edinburgu, Dublinu in Reykjaviku.

1 Čitanke v seriji knjig za vsakogar, ki se po izteku leta Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010 nadaljujejo tudi v letu 2011/12.

2 **3** **4** Prof. Pino Poggi na razstavi Konvencija Blind Date: Knjiga umetnika v Sloveniji 1966-2010.

5 V letu svetovne prestolnice knjige urejeni Kiosk Kino Šiška.

6 Premična Krtina za potovanje knjig po mestu.

2

3

4

KNJIGE ZA VSAKOGAR – ANALIZA UČINKOV KAMPANJE ZA SPODBUJANJE BRANJA

Program LSPK 2010 je s posameznimi projekti precej razburkal dogajanje na slovenskem knjižnem in literarnem trgu, gotovo pa najbolj s projektom *Knjige za vsakogar*. Nepojmljivo, malone bogokletno je bilo pomisliti, da se lahko na slovenskem knjižnem trgu kakovostno in zahtevnejšo literaturo natisne v nakladi 8.000 izvodov, se jo prodaja po ceni 3 evre in povrh vsega ne le v knjigarnah, temveč tudi v knjižnicah in drugih kulturnih ustanovah. A še bolj kot to zlasti med založniki odzvanjajo javnosti transparentno predstavljene številke o prodaji posameznih naslovov, saj slovenski založniki v tem pogledu stavijo na transparentno netransparentnost in lahko o prodanih knjigah le ugibamo. Pravi presežek projekta *Knjige za vsakogar* je dvojen. Najprej v tem, da je to edini projekt in edina kampanja za promocijo knjige in branja, ki združuje vse člene verige knjige – avtorje, založnike, knjigarne in knjižnice – z jasnim ciljem: dvigovati zavest o pomenu bralne kulture in spodbujati prodajo knjig. Drugi je izrazito vsebinski in zadeva kvantiteto prodanih dobrih knjig.

Toda v kakšno okolje se je projekt *Knjige za vsakogar* pravzaprav umestil? Kontekst slovenskega knjižnega trga je na kratko naslednji: povprečna naklada knjig v letu 2009 je znašala 1.543 izvodov na naslov, za področje leposlovja 1.098 izvodov, povprečna cena knjige pa je bila 20,03 evra. Zahtevnejše leposlovne knjige s svojo naklado v povprečju ne presegajo 600 izvodov. Če smo po izposoji knjig v slovenskih splošnih knjižnicah Slovenci z 12,8 izposoj *per capita* letno v evropskem vrhu, smo s prodajo 2 do 3 izvode na evropskem dnu. Če dobrohotno vzamemo zgornjo številko (ki je po vsej verjetnosti pretirana), to pomeni, da se v Sloveniji letno proda okoli 6 milijonov knjig, od tega so jih v letu 2009 samo splošne knjižnice kupile 447.664. Število novo izdanih knjižnih naslovov v letu 2009 je znašalo 6.586, od tega 1.765 leposlovnih del, med njimi 921 del slovenskih avtorjev.

Projekt *Knjige za vsakogar* je bil mišljen tako, da pretrese slovenski knjižni trg, ki potrebuje pretrese, in da išče meje slovenskega knjižnega trga. In tukaj je pač pomembno sporočilo založnikom, da je kakovostna knjiga pri nas tista, ki ima več kupcev, kot smo si do zdaj upali napovedati.

Dr. Uroš Grilc, Televizija Slovenija, 2. 2. 2011, 19.00

Založniki so knjigo za vsakogar na nek način dojeli kot dumping, kot mogoče, češ da bo zdaj bralec dobil sporočilo, da se da knjiga delati tudi poceni in zakaj bi potem kupovali drage. Pred dobrim tednom smo imeli na društvu pisateljev pogovor z založniki, Mestno občino Ljubljano, knjižničarji, in tu se je izkazalo, da je taka skepsa pravzaprav odpadla.

Zdravko Duša, Televizija Slovenija, 27. 12. 2010, 21.25

bi knjiga mogla najti lepšo pot? Non Lupančič

Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 101

5

6

Splošne knjižnice so torej dobro delujoča infrastruktura, ki jo velja izkoristiti tudi za kakšne dodatne namene in uporabnikom ponuditi nove storitve. Posebnost projekta Knjige za vsakogar je v tem, da prodajno mrežo tvorijo knjigarne, knjižnice in nekatere druge kulturne ustanove, skupaj je teh mest trenutno 220, s tem pa je zagotovljena fizična dostopnost knjig na celotnem območju Slovenije in tudi v zamejstvu.

Pomembno načelo projekta Knjige za vsakogar so redne evalvacije projekta, ki temeljijo na natančnih številkah prodaje posameznih naslovov po prodajnih mestih. Le tako bomo lahko o njegovih učinkih resno govorili in ga presojali. Govorica teh števil je naslednja: od začetka projekta 23. aprila 2010 do konca leta je izšlo 20 knjig v nakladi 8000 izvodov, prodanih pa je bilo 75.497 izvodov knjig. To pomeni, da je bilo od skupne natisnjene naklade 160.000 izvodov prodanih 47,19 odstotka naklade. Od skupno prodane naklade je bilo 65,8 odstotka knjig prodanih v knjigarnah, 28,1 odstotka v knjižnicah, 4 odstotke v muzejih in 1,9 odstotka v drugih kulturnih ustanovah. Najpomembnejša pa je naslednja numeričnost, ki jo lahko z malce patetike opredelimo kot vsebinski presežek projekta Knjige za vsakogar: 7.335 prodanih knjig Svetlane Makarovič, 7.206 knjig Slavoj Žižka, 6.942 Borisa Pahorja, 6.744 Toneta Pavčka, 5.509 antologije slovenskih pesnikov, 4.597 Herte Müller itd. Vrhunski avtorji so našli pot do bralcev, in to v številkah, ki so impozantne, so desetkratnik, pri poeziji pa skoraj dvajsetkratnik siceršnjih naklad v Sloveniji. Posebej je razveseljivo, da gre pri najuspešnejših knjigah za slovenske avtorje. Obstaja boljši način njihove promocije? A temu moramo takoj dodati naslednje: bodo založniki in avtorji sami znali vnovčiti to pozornost, ki jim je bila dana na nekoliko presenetljiv način?

Slovenci imamo recimo 2.500 novih izdaj letno na milijon prebivalcev. Svetovno povprečje je nekje 200 novih izdaj. Tukaj smo dvajsetkrat bolj napredni od sveta.

Dr. Andrej Blatnik, Televizija Slovenija, 23. 4. 2010, 22.35

V letu, ko je Ljubljana svetovna prestolnica knjige in ko naj bi se o literaturi in branju še posebej veliko slišalo in pisalo, bo k temu programu prispeval tudi Kino Šiška, saj septembra pod svojim okriljem odpira nov prostor, imenovan Kiosk. Šlo bo za striparnico, prodajalnico in čitalnico. /.../ Do včeraj so v kulturnem centru zbirali domače in tuje publikacije s področja umetnosti in kulture, s katerimi želijo napolniti čitalniške zabožke.

Neža Mrevlje, Dnevnik, 21. 8. 2010

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Rupar

4

5

1

PRODAJNI USPEH V KNJIŽNICAH

Posebno pozornost pri projektu gre nameniti knjižnicam. V tretjem obdobju projekta (september – december 2010) se je za odstotek zvišala prodaja v knjižnicah, za dober odstotek pa se je znižala prodaja v knjigarnah. Če se omejimo zgolj na to zadnje obdobje, je slika prodaje naslednja: 61 odstotkov knjigarne, 30 odstotkov knjižnice, medtem ko je prodaja na preostalih prodajnih mestih (muzeji in kulturne ustanove) celo presegla 8 odstotkov. Če prevedemo, knjižnice so v tem času skupaj prodale 21.230 knjig, od tega samo Mestna knjižnica Ljubljana 10.153 knjig. Sklepamo lahko, da je prodaja v knjižnicah in kulturnih ustanovah konstantna oz. celo v rahlem porastu, medtem ko gre v knjigarnah v nasprotni smeri. Razlog temu gre nemara pripisati dvojemu: prvič, da se obiskovalci knjižnic in kulturnih ustanov s samo možnostjo prodaje knjig v teh javnih prostorih spoznavajo na novo, po drugi strani pa tvegamo trditev, da gre pri obiskovalcih knjižnic in kulturnih ustanov za širši krog bralcev, ki niso nujno tudi redni obiskovalci knjigarn in torej kupci knjig. Vsekakor je nesporno, da je obseg obiskovalcev knjižnic v primerjavi s knjigarnami bistveno večji, kar lahko grobo ponazorimo s primerjavo obiska največje slovenske knjigarne in največje slovenske knjižnice: Knjigarno Konzorcij je na zadnji dan januarja 2011 obiskalo okoli 600 ljudi, od tega jih je 415 kakšno knjigo tudi kupilo, Knjižnico Otona Župančiča pa 2 316 ljudi, ki so si sposodili 4.238 enot knjižničnega gradiva. Če smo še nekoliko bolj konkretni in primerjamo rezultate knjižnic in dveh največjih knjigarniških mrež pri nas: Knjigarne Mladinske knjige so skupaj prodale 29.045 izvodov knjig, knjižnice 7.815 knjig manj; druga največja knjigarniška mreža, DZS, je doslej prodala 11.589 knjig, skoraj pol manj kot knjižnice, pri čemer se je samo Mestna knjižnica s prodajo 10.153 knjig zelo približala njenemu rezultatu. Kaj poreči na te številke? Povedo, da so knjižnice dober prostor za prodajo knjig.

- 1** Svetovna uspešnica Stephana Hessla Dvignite se! v seriji knjig za vsakogar 2011/12.
- 2** Delavnica dr. Jacka Zipesa za otroke v sklopu predavanj Pravljice danes v Trubarjevi hiši literature.
- 3** Sezamova otroška delavnica v Trubarjevi hiši literature.
- 4** Knjižna čajanka z veščo Smiljo, čajem in piškoti v Trubarjevi hiši literature.
- 5** Otroci na obisku v Trubarjevi hiši literature.

2**3**

V obdobju od 23. aprila 2010 do 23. aprila 2011 pa je bilo skupaj prodanih 80.814 knjig, od tega v knjigarnah 51.522, v knjižnicah 24.119, v muzejih in galerijah 3.461 ter v drugih kulturnih ustanovah 1.712 knjig. Doslej je bilo skupaj prodanih 95.000 knjig, ta podatek vključuje tudi pet knjig, ki so v okviru festivala Fabula 2011 izšle 4. aprila 2011.

Izmed izdanih 21 knjig je bilo razprodanih pet knjig: Čitanke Borisa Pahorja, Svetlane Makarovič in Slavoja Žižka (Cankarjeva založba), Tone Pavček: Čas duše, čas telesa (Slovenska matica) in pesniška zbirka Vsaka ljubezen je pesem (Društvo slovenskih pisateljev).

TEMELJNA PREDNOST KNJIŽNIČNE MREŽE JE ENAKOMERNA RAZVEJANOST PO VSEJ SLOVENIJI

Na uporabnike knjižnic torej še kako velja naslavljanje takšno kampanjo za promocijo knjige in branja, ker jih je veliko in ker je v Sloveniji precej krajev, ki imajo knjižnico, ne pa tudi knjigarne. Knjižnice niso le največji kupec knjig in niso le temelj dostopnosti knjižničnega gradiva, ampak so premalo izkoriščeno okolje za promocijo knjižne produkcije. Vsekakor so se knjižnice ob projektu Knjige za vsakogar soočile s precejšnjim izzivom in se resnično posvetile kakovosti nove storitve za uporabnika. To je pomembna nova dimenzija »javne službe«, kajti knjižnica je prostor, ki je zelo tesno povezan s potrebami lokalnega okolja. Uspeh knjižnic je tako tudi v tem, da so znale odgovoriti na potrebe lokalnega okolja glede kupovanja kakovostnih knjig, o katerih prej niso vedeli praktično ničesar. Tudi zaradi tega so splošne knjižnice danes še boljše, kot so bile sicer, obiskovalcu lahko ponudijo več. Seveda pa bo potrebno še kako paziti, da knjižnice ne padejo v skušnjava glede prihodnje prodaje knjig, kajti založniki bodo zdaj nedvomno bolj intenzivno iskali svoje priložnosti. Ta skušnjava je rešljiva na en sam način: da knjižnice zelo jasno sledijo kriterijem kakovosti knjižne produkcije in javnemu interesu slovenske knjige. Knjižnice gotovo

Letošnje šolsko leto bodo v okviru projekta Rastem s knjigo poleg vseh sedmošolcev dobili knjigo tudi dijaki prvih letnikov srednjih šol (prvi knjigo pesnika Toneta Pavčka Majnice – fulaste pesmi, drugi pa Slavka Pregla Geniji v kratkih hlačah). /.../ Na spletni strani šolskega ministrstva odslej deluje posebna rubrika, v kateri bodo učence, učitelje, šolske knjižničarje in druge zainteresirane obveščali o dogodkih, povezanih z branjem in bralno kulturo, s čimer se pridružujejo Unescovemu projektu Ljubljana – svetovna prestolnica knjige.

Nevenka Žolnir, Delo, 9. 9. 2010

Na prvi šolski dan, 1. septembra, bo v okviru projekta Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 izšla nova stripovska revija Graffit. To je prva slovenska revija družinskega stripa po Zvitorepcu Mikija Mustra, ki je nehal izhajati leta 1973. /.../ »Gre za preboj, ki bo pokril manko na slovenskem knjižnem trgu, ter hkrati za drzno potezo, ki bo s tujimi avtorji omogočila zgodbo na dolgi rok, ki bo vključila tudi slovenske avtorje,« je novo revijo Graffit predstavil dr. Uroš Grilc.

STA, Siol.net, 30. 8. 2010

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Rupar

4

5

1

ne morejo in ne smejo postati *ad hoc* prodajno mesto za knjige, temveč morajo glede prihodnjih možnih oblik takšnih projektov oblikovati jasne cilje ter tudi dolgoročne usmeritve, povezane tako s splošnimi cilji nacionalne kulturne politike na področju knjige kot s potrebami lokalnega okolja. Prostora za takšne projekte je še precej.

Povedano drugače, ključni faktor uspeha projekta Knjige za vsakogar je trdnost, obseg in razvejanost mreže prodajnih mest na celotnem območju Slovenije, ki je knjigarne ne dosežejo v zadostni meri, s knjižnicami pa se ta slika bistveno spreminja. Ta prodajna mreža projekta in torej zagotovljena »fizična« dostopnost knjig sta ključna tudi za odločitev o nadaljevanju projekta, saj se je izkazala za preveč dragoceno in je ne gre razpustiti. Prav tako ne gre spregledati, da so odlično prodajale knjige tudi nekatere kulturne ustanove, med njimi Muzej in galerije mesta Ljubljane (302), Narodni muzej Slovenije (364), Muzej na prostem Rogatec (322) in Kinodvor (1069).

KO JE V OSPREDJU BRALEC, SE MU PODREDIJO TUDI PARCIALNI INTERESI KNJIŽNE VERIGE

Glede na rezultate projekta ni dvoma, da so ga bralci sprejeli in pričakujejo njegovo nadaljevanje. In projekt je bil od vsega začetka prvenstveno namenjen bralcu, ne založnikom, knjigarnarjem in knjižnicam. Nihče izmed vseh treh naštetih členov verige knjige znotraj projekta Knjige za vsakogar ni mogel v prvi vrsti staviti na svoj »naravni« legitimni parcialni interes, temveč ga je lahko zasledoval v drugem ali tretjem planu, vse pa je bilo podrejeno bralcu in javnemu interesu, ki je v ospredju te nacionalne kampanje za promocijo knjige in branja. Od tod neizbežne travme vseh treh naštetih členov knjižne verige, založnikov (knjiga po 3 evre in natisnjena v vsaj desetkrat višji nakladi kot sicer, zakaj se ukvarjati s tako nizkimi donosi od prodaje, projekt ekonomsko ni donosen?!), knjigarn (zakaj dobivamo konkurenco pri prodaji knjig v knjižnicah,

1 Knjigi za vsakogar iz programa za leto 2011/12.

2 Pisatelj akad. Boris Pahor v pogovoru z mladimi.

3 Improvizacijska predstava Impro lige.

4 5 Kosovirjeva žlica, interaktivni bralni otoček za otroke v Knjižnici Otona Župančiča Mestne knjižnice Ljubljana.

2

3

bodo kupci knjig zdaj še manj obiskovali knjigarne, bodo morda kupovali le še knjige po 3 evre, in ne drugih?!) in knjižnic (spada v knjižnično javno službo tudi prodaja knjig?!).

NIZKA CENA KNJIG ZA VSAKOGAR JE SPREMENILA RAZMERJA NA KNJIŽNEM TRGU

Še dva posplošena ugovora smo lahko zasledili od začetka projekta, ki pa sodita v tako imenovano ideološko polje slovenske knjige. Prvi govori o »razvrednotenju knjige« zaradi nizke cene. Ta očitek je zanimiv zato, ker enači ekonomsko ceno knjige z njeno metafizično vrednostjo in pravzaprav samemu sebi nastavi lice. Zna kdo odgovoriti na vprašanje, kaj je prava vrednost, se pravi cena knjige? Je to 5, 10 ali 20 evrov? Ali pa je nemara knjiga razvrednotena tedaj, ko ne glede na svojo odličnost ne dočaka bralcev, ko pozabljena in spregledana porumeni in konča v mlinu? Morda je razvrednotena takrat, ko je sicer množično kupovana in brana, a ostaja nerazumljena in je njena vsebina razumljiva le peščici posvečenih? In če se malo ozremo po knjižni ponudbi, mar ni na voljo kar precej cenovno ugodnih knjig? Zelo spolzek teren, a zagotovo to ni teren knjig za vsakogar: odlične knjige in odlični avtorji so našli številne bralce. Založniki so se knjižnih izdaj v projektu Knjige za vsakogar lotili s prepričanjem, da bodo uspešno zaprli finančno konstrukcijo tako s pridobljeno subvencijo kot s prihodkom od prodaje, in kot kažejo rezultati, se pri tem niso ušteli: edina razlika je v tem, da projekt ne prinaša »običajnih« založniških dobičkov, toda vrednost promocije založnikov in njihovih programov je lahko zelo visoka, na daljši rok gotovo tudi ekonomsko zanimiva.

Drugi ugovor govori o tem, da projekt na dumpinški način ruši razmerja na knjižnem trgu. To je ob vseh resničnih ekonomskih motnjah zdrave konkurence, s katerimi je predeterminiran slovenski knjižni trg (prevlada ene založbe), ter ob kompleksnem sistemu

Organizatorji so z odliko opravili domačo nalogo in se soočili z dejstvom, da se s knjigarnami ponašajo le maloštevilna slovenska mesta, samo splošne knjižnice /.../ pa so v Sloveniji organizirane v 258 enot. Podatek o doslej prodanih knjigah, 75.000 izvodov, je zgovoren, če vemo, da smo Slovenci med najslabšimi kupci knjig v Evropi in med najbolj vnetimi izposojevalci. Ker bo čez dva meseca projekt Svetovna prestolnica knjige Ljubljano prepustil samo sebi, je na mestu ugibanje, ali bo knjižni segment lekcijski znal nadeti učinkovit poslovni model in jo oplemenititi z dolgotrajnostjo. Za zdaj kaže, da odgovorni za projekt sprejemajo odgovornost tudi za njegovo kontinuiteto /.../.

Že zdaj je jasno, da je prestolovanje knjigi izkazalo veliko organizacijsko kompetenco, posluh za nepravilnosti v knjižnem segmentu in da stoji za projektom tehten, prizemljen premislek.

Mojca Pišek, Obup, ki vliva upanje, Dnevnik, 7.2.2011

V letu, ko je Ljubljana svetovna prestolnica knjige, se je odzvala tudi Slovenska kinoteka, ker smo se naslonili na idejo, kako književnost predstavlja prvobitno idejo zgodbe pri filmu. Slovenska književnost živi v vseh razredih osnovnih in srednjih šol, na fakultetah. Slovenska književnost je tudi tista, ki definira narod. Mnogi ljudje poznajo filme in pozabljajo, da so za filmi veliki pisatelji, ki so inspirirali nastanek filmov.

Mitja Reichenberg, Radio Slovenija, 7.9.2010, 18.15

Če se v dveh letih naklade dvignejo za 30 odstotkov, se pravi, da pristanejo nekje na 1500 izvodih, in če se povprečna cena knjige v tem obdobju zmanjša na okoli 14 evrov povprečne cene knjige, potem bomo rekli, z mojega vidika, da smo bili uspešni.

Dr. Uroš Grilc, Radio Slovenija, 13.4.2010, 17.00

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Rupar

1

subvencioniranja področja knjige (prevedeno: motnjah tržne dejavnosti z državnimi pomočmi več kot 400 subvencioniranih knjižnih naslovov, pri čemer na trgu ne nastopajo z bistveno drugačno ceno kot knjige, ki izidejo brez subvencije) smela trditev, ki bi – če bi jo izrekovalci mislili resno –, lahko hitro našla preverbo pri varuhu konkurence, ki obstaja zato, da tržne dejavnosti temeljijo na zdravi konkurenčnosti. A resno in s številkami: Je realno pričakovati, da bo 21 naslovov temeljito in na kratki rok pretreslo knjižni trg z 6.589 izdanimi knjižnimi naslovi letno (2009)? Lahko teh 21 naslovov resneje pretrese dogajanje na ožjem knjižnem trgu, se pravi na trgu knjig s področja literature, če je v letu 2009 po podatkih Nuka izšlo 1.765 leposlovnih del s povprečno naklado 1.098 izvodov? Težko.

POVEZANOST ČLENOV VERIGE KNJIGE V IMENU ZAVESTI O POMENU DOBRE KNJIGE

Na prvi pogled bi lahko rekli, da so te travme nerešljivo breme celotnega projekta in da je njihova teža takšna, da bodo projekt slejkoprej zadušile. A rezultati projekta to v celoti zanikujejo. Te travme so namreč *sine qua non* pogoj uspešnosti projekta, brez njih bi projekt padel oziroma ne bi zaživel, te travme so zagotovilo, da si noben člen verige knjige ne »lasti« projekta in da nobeden od njih ne prosperira z lastnimi interesi. To pa je bistvo kampanje za promocijo knjige in branja: povezati vse člene s ciljem, da se dviguje zavest o pomenu dobre knjige. Ker so bili povrh vsega cilji in bistvo projekta od vsega začetka jasni, je javni interes te kampanje zlahka utemeljiti in ga zagovarjati. Skratka, vse naštetje travme so »duša« projekta, iz njih in zaradi njih je projekt Knjige za vsakogar izmerjeno uspešen. Pokazalo se je še nekaj: projekt Knjige za vsakogar je lahko zanimiv poligon za drznejše založniške in uredniške poskuse, kakršni so Graffit, čitanke Cankarjeve založbe, Čarovnikov vajenec v stripu in Passion de Pressheren. Zadnja dva sta brez dvoma uspela in sta pomemben signal založnikom glede

1 Knjiga Glasba panoram Plečnikove arhitekture avtorjev Barbare Jakše Jeršič in Staneta Jeršiča, ki jo je izdala založba ArtKontakt.

2 Razstava Stiska jezika v Narodni in univerzitetni knjižnici ob 70-letnici pesnika akad. Nika Grafenauerja.

3 **4** Mednarodna razstava Manuscripta, knjižno slikarstvo v srednjeveških rokopisih v Narodni in univerzitetni knjižnici.

5 Večer poezije Mile Kačič v Drami SNG Ljubljana.

6 Večer z ruskim pisateljem Andrejem Gelasimovom v knjigarni Modrijan.

2

3

4

prihodnjega oblikovanja programov, glede prvega pa bomo morali na rezultat še malo počakati. Projekt torej tudi s produkcijskega vidika vnaša na slovenski knjižni trg novo dinamiko, kar je lahko glede na njegovo siceršnjo okorelost in predvidljivost le dobro znamenje. Rozmanov in Horjakov *Passion de Pressheren* doživlja izredne odmeve v strokovni javnosti in je prav tako poskus vpeljave povsem novega stripovsko poetičnega diskurza. In še nekaj je značilno za nabor knjig: kar pet izmed njih so ob koncu leta 2010 Pogledi umestili med najboljše knjige preteklega leta.

PROJEKT KNJIGE ZA VSAKOGAR SE NADALJUJE

Ob vsem tem ne more biti dvoma, da glavni cilj projekta Knjige za vsakogar – promoviranje knjige in branja ter spodbujanje kupovanja knjig kot nepogrešljivega dela bralne kulture – pomeni tek na dolge proge, v tem trenutku pa smo pretekli morda prvi kilometer tega maratona. A start je uspel, saj na Slovenskem ne najdemo projekta na področju knjige, v katerem bi se založniki, knjigarne in knjižnice povezali za skupni cilj in torej pozabili na svoje parcialne interese. Prizadevanje, da dosežemo cilj tega knjižnega maratona, je povezano z vprašanjem vztrajnosti in inovativnosti, ki ju slovenski knjižni trg potrebuje bolj kot kdajkoli, ne glede na to, da se vsi zavedamo njegovih meja. V programu LSPK 2010 smo se odločili, da s konkretnimi projekti te meje postavimo pod vprašaj, jih ne jemljemo za okope, temveč jih dojemamo kot priložnosti in iščemo nove razvojne spodbude slovenski knjigi ne navkljub tem mejam, temveč zaradi njih.

Mestna občina Ljubljana in Javna agencija za knjigo RS sta se na podlagi evalvacije rezultatov odločili, da s projektom Knjige za vsakogar nadaljujeta. Konec januarja 2011 je bil tako objavljen javni razpis, na katerem so bile izbrane nove kvalitetne knjige, ki bodo v letu 2011 dostopne bralcem po vsej Sloveniji v knjigarnah, knjižnicah in nekaterih kulturnih ustanovah.

Literarna vez združuje Ljubljano in Pordenone, sedež posrečenega festivala Pordenone bere, ki bo tudi v septembrskem terminu odprl pogled na slovensko literarno sceno, vse v imenu vedno tesnejšega čezmejnega kulturnega sodelovanja. Tako bosta Pordenone in Ljubljana lahko postavila temelje novega kulturnega projekta - literarnega festivala evropske regije. /.../

Novica o pridobitvi Trubarjeve hiše literature je razveselila novega pokrajinskega načelnika za kulturo Elia de Anna: »Podobno imamo mi Pasolinijevo hišo v Cararsi della Delizia, ki je gostila sodobne slovenske avtorje,« je poudaril. Sodelovanje pa ne poteka samo na ravni literarnih dogodkov, ampak tudi z vzajemno promocijo uresničenih projektov.

David Francescutti, Messagero Veneto, 7. 7. 2010

Dobra novica iz Šanghaja: Slovenija je za svoj paviljon na svetovni razstavi Expo dobila zlato medaljo. To je nagrada za oblikovanje in notranjo podobo paviljona ter vsebinsko predstavitev, povezano s temo letošnjega Expa Boljše mesto, boljše življenje. Slovenija se je predstavila z odprto knjigo, saj je Ljubljana letos svetovna prestolnica knjige. Razstavo, na kateri se je predstavilo več kot 270 držav in organizacij, je v šestih mesecih obiskalo 72 milijonov ljudi.

Televizija Slovenija, 31. 10. 2010, 17.00

Idejno zasnovo slovenskega paviljona sta pripravila arhitekt Boris Podrecca in umetnik Matej Andraž Vogrnič. /.../ V okviru osmih zgodb oziroma »knjig« se je Slovenija obiskovalcem predstavila z različnimi vsebinami, povezanimi s kulturo, gospodarstvom, turizmom in znanostjo.

STA, 2. 11. 2010

bi knjiga mogla najti prvo pot? Ivan Rupar

Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 109

1

PROJEKT POSLEJ PROŽNJEŠI GLEDE NAKLAD IN CENE POSAMEZNIH KNJIG

Projekt Knjige za vsakogar je razkril tudi določene slabosti, zato se spreminjajo nekateri parametri projekta, dasi ostaja njegova filozofija enaka, vključno s prodajno mrežo. Glavna sprememba je večja fleksibilnost naklad, saj so založniki lahko pri kandidaturi izbirali med tremi kategorijami naklad, 5.000, 8.000 in 12.000, pri čemer cilji razpisa z višino subvencije precej odločno privilegirajo višje naklade. Druga sprememba je cena knjige, ki bo skupaj z vračunanim DDV znašala 5 evrov. Glede na povprečno ceno knjige je ta cena še vedno zelo ugodna, založnikom in prodajalcem pa bo olajšala zapiranje finančne konstrukcije, s tem pa večala interes založnikov in posledično boljšo ponudbo za bralce. In tako smo v okviru festivala *Literature sveta - Fabula 2011* v začetku aprila na knjižnih policah že lahko našli pet odličnih novih knjig, Niccola Ammanitija, Christopa Ransmayrja, Margriet de Moor, Cesarja Aire in Pera Olova Enquista.

Rezultate novega javnega razpisa bo zagotovo zanimivo spremljati. Pred dobrim letom je bil projekt za marsikoga poln neznank glede delovanja celotnega sistema in glede samih rezultatov, v prvi vrsti pa je obstajal velik dvom založnikov, da je kakovostno knjigo ne glede na ugodno ceno mogoče prodati v nakladi 8000 izvodov. Ta uganka je danes razrešena, saj je projekt ponudil konkreten vpogled v drobnoje slovenskega knjižnega trga ter vsem akterjem prinesel novo védenje. Z vidika oblikovanja in načrtovanja založniških programov je to védenje dragoceno, zato je novi razpis doživel veliko zanimanje založnikov, prijavilo se jih je kar 40, večji nabor predlaganih dobrih knjig in zato še boljšo ponudbo za bralce. Prepričani smo namreč, da glede projekta Knjige za vsakogar obstajajo pomembne rezerve tako pri ponudbi knjig kot pri razvejanosti prodajne mreže, zato je napor v tej smeri nujen.

- 1 Naslovnici knjig v okviru projekta Ljubljana bere.
- 2 3 Razstava najlepših Penguinovih naslovnici v galeriji Vžigalica.
- 4 Razstava otroških risb Pionirskega doma Pomol Barvosip v koritu Ljubljaniče.
- 5 6 Živa književnost pred Škucem.

Na koncu pa si moramo zastaviti vprašanje, kje bi lahko projekt tako založniki kot knjigarne in knjižnice še bolj izkoristili z vidika svojega interesa ali osnovnega poslanstva? Če smo namreč utemeljevali, da je pogoj uspešnosti kampanje za promocijo knjige in branja v tem, da ne temelji na parcialnih interesih založnikov, knjigarn in ne knjižnic, pa to ne pomeni, da ciljev projekta Knjige za vsakogar ni mogoče združiti z nekaterimi poslovnimi cilji posameznih subjektov. Lahko knjižnice s tem, ko so uporabnikom ponudile novo storitev, morda pridobijo tudi nove člane? Lahko knjigarne izkoristijo večji obisk na podlagi promocije projekta in ugodne kakovostne ponudbe knjig pridobijo nove kupce knjig? Lahko založniki z izdanimi knjigami v projektu promovirajo tudi svoje založniške programe? Še več, lahko založniki po modelu knjig za vsakogar oblikujejo model, ki bi temeljil na povsem komercialnem interesu? Lahko stanovska združenja (založnikov, knjigarn, knjižnic) ustvarijo lasten model kampanje za promocijo knjige in branja? Ali slovensko založništvo v tem trenutku potrebuje takšne kampanje, ki bodo spodbujale kupovanje knjig? To so vprašanja, ki bodo odzvanjala in na katera nam bodo v prihodnje pomagale odgovoriti tudi izkušnje Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010.

POPOTNICA PRIHODNJIM PRESTOLNICAM KNJIGE

Programi dosedanjih svetovnih prestolnic knjige so bili med seboj tako zelo različni, da je praktično nemogoče pokazati na njihove skupne poteze. Kar niti ni narobe, saj je navkljub kriterijem Unesca za pridobitev naslova knjiga kot medij še najbolj odvisna od nacionalnega jezika, sami založniški trgi pa so vsak zase specifični. Tudi če ne gre iskati skupnih vsebin preteklih in prihodnjih prestolnic knjig, pa velja na podlagi izkušenj Ljubljane poudariti nujnost, da so programi prestolnic ne le reprezentativni, temveč tudi drzni in usmerjeni v razvoj področja knjige. To seveda pomeni, da morajo ti programi upoštevati vse člene verige knjige in iskati možnosti njihovega povezovanja. Le tako se lahko ustvarijo temelji,

Ko mesto postane svetovna prestolnica knjige, sprejme obvezo, da širi zanimanje za knjige in spodbuja branje.

Dr. Meta Grosman, Delo, 8. april 2010

Varovanje kulturnih vrednot in vsebin je povezano z mnogimi občutki ter z različno interpretacijo zgodovine v jugovzhodni evropski regiji. Upam, da se bomo dogovorili vsaj glede tega, da je konvencija v svojih osnovnih postavkah zavezujoča in da je treba biti pozoren ne le na lastno kulturo, ampak tudi na kulturo sosedov, manjšin in posameznikov, ki bi se radi uveljavili znotraj določene kulturne sredine.

Marjan Strojjan, predsednik slovenskega PEN, vodja foruma Pisanje, založništvo, prevajanje. MMC RTV Slovenija, 31. 3. 2011

Velik korak proti bolj ambiciozni izvedbi je festival Fabula naredil v lanskem letu kot otvoritveni dogodek LSPK. Letos predvsem po zaslugi odmevnosti lanske edicije Študentska založba nadaljuje in brusi obstoječi programski okvir. Dogajanje je strnjeno okoli treh vsebinskih sidrišč: literarnega programa, ki je zgrajen okoli šestih mednarodno uveljavljenih prozaistov, strokovnih vsebin, ki literaturo vpenjajo v družbeni in zgodovinski kontekst, in spremljevalnih dogodkov, ki s knjižnimi vsebinami nagovarjajo zelo različno občinstvo, od otrok in mladostnikov do bolnih in ostarelih, pa tudi ranljive skupine.

Miljana Cunta, Mladina, 1. 4. 2011

bi knjiga mogla najti prvo pot? Non Lupančič

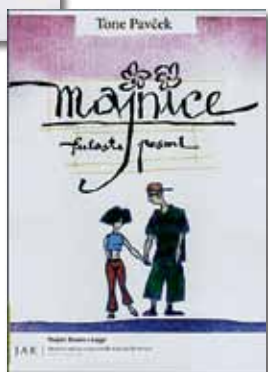
4

5

6

1

na katerih spodbujamo razvoj bralne pismenosti, dvigujemo bralno kulturo ter dajemo spodbude knjižnemu trgu. Pomeni tudi, ne hoditi po varnih in utečenih poteh posameznega knjižnega in literarnega trga, temveč postavljati pod vprašaj njegove meje, iskati nove pristope za promocijo knjige in branja. Vprašanje, kakšen je javni interes, ki ga vežemo na knjigo, je zato vprašanje, ki si ga mora zastaviti vsaka prestolnica knjige. In temu vprašanju mora slediti pretres javnih politik (kulturne, izobraževalne, znanstvene, davčne itd.), ki vplivajo na položaj knjige, pri čemer ta pretres ni nujno le akademske narave, temveč bo uspešen le, če ga bodo sprožili konkretni projekti. Knjiga je kompleksen organizem in kot takšen terja kompleksne ter usklajene odgovore, do njih ni mogoče priti zlahka, zato morajo biti premisleki temeljiti in vključevati vse, ki so del knjižne verige. Prav tu poskuša biti načrtovalcem javnih politik v pomoč *Ljubljanska resolucija o knjigi*.

Program *Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010* je primer diskurza o knjigi, ki je v mestu zapustil sledi in izoblikoval dovolj trdne nastavke za razvoj področja knjige tudi po predaji naslova. Ljubljana se je s knjigo spremenila na bolje, in prav »knjižno kultiviranje mesta« bi moral biti cilj vseh prihodnjih Unescovih prestolnic knjige.

1 Naslovnici knjig iz programa Rastem s knjigo.

2 Ilustracija pravljice Zlata ptica Ančke Gošnik Godec, podoba v mestu v okviru projekta Pravljice danes.

3 4 5 6

Zaključna slovesnost Daj besedo scenarista in režiserja Vlada Škafarja.

3

4

Ljubljana je bila deležna potrditve – priznana kot sedež aristokratov duha in kronana kot prestolnica knjige.

Katja Perat, Delo, 8. 4. 2010

S svojega zornega kota lahko na naziv svetovne prestolnice knjige gledam podobno kot na blag podnebni pojav. Bistveno ne vpliva na mojo stvarnost, vendar je spodbuden. Gre za posebej poudarjeno leto za vse, ki čutijo pomen knjige. /.../ Svoje upe ob svetovnem prestolovanju knjigi polagam predvsem v dejstvo, da bo v enem letu v našem mestu zagotovljena vseprežemejoča sublimna navzočnost knjige. Ta obljublja večje število možnih usodnih srečanj človeka in knjige.

Dejan Ivandič, Delo, 8. 4. 2010

Prepričan sem, da se bo Ljubljana z ustvarjalnimi deleži avtorjev, založnikov in drugih oblikovala kot trajna svetovna prestolnica branja, da se bodo lepe statistike znova in znova vzpenjale in da bo uspešen knjižni lok od avtorjev do bralcev za vselej ostal opazen simbol Ljubljane in Slovenije.

Slavko Pregl, Delo, 8. april 2010

Mislim, da nikoli ne bodo prišle hude sence nad Slovence, če bomo brali.

Akad. Tone Pavček, Televizija Slovenija, maj 2010

bi knjiga mogla najti prvo pot? Non Lupančič

Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 113

...sreznih cesti pelje na Dunaj, v Gradec
...bral knjige in morila prav zato odlet Judina v Pariz.
Ivan C. je Kurenta spisal
...ataljonu na vlaku končno zaslišal slovensk
ki odpirajo oči
viš tako
...obličje strica v 50
...anejo.
VZEMI KNJIGO,
POTUJ Z ABLJIMI
BIBLIOTHECA
20. APRIL 2011 - 13. 4

316-001

CELOSTNA GRAFIČNA PODOBA LJUBLJANE -

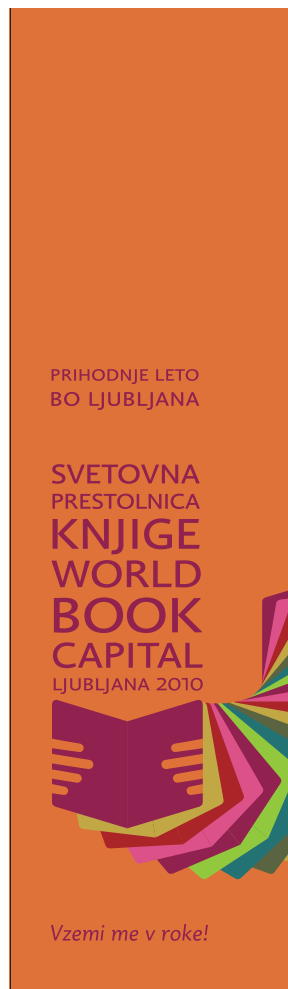

- SVETOVNE PRESTOLNICE KNJIGE 2010

SVETOVNA
PRESTOLNICA
KNJIGE
WORLD
BOOK
CAPITAL
LJUBLJANA 2010

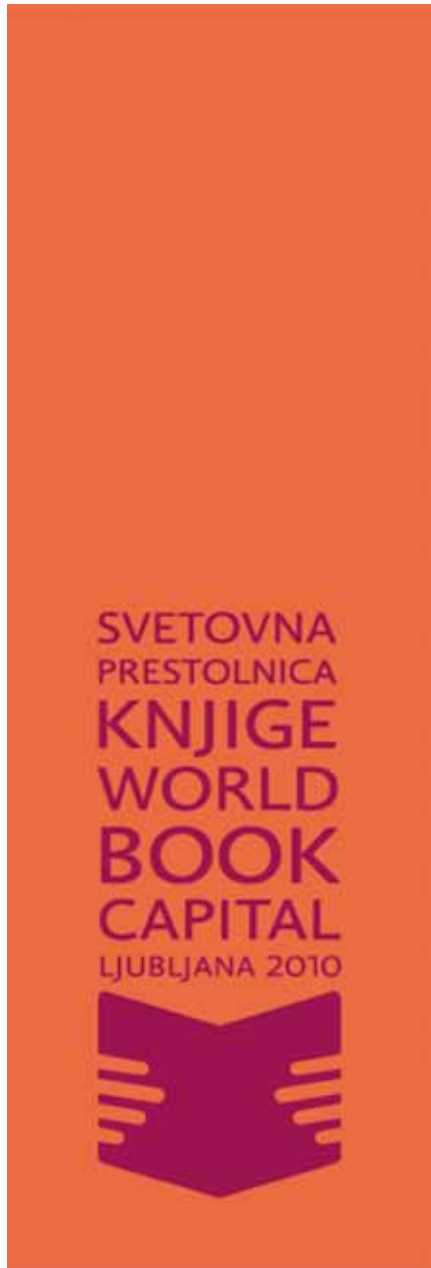
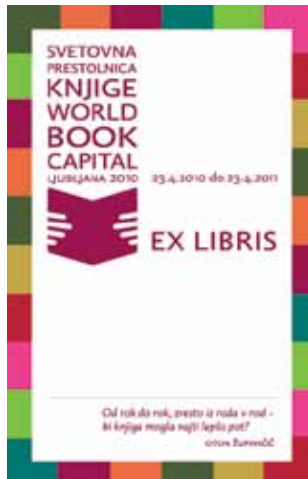

Avtorica celostne podobe dr. Petra Černe Oven, profesorica na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, je na V. Bienalu vidnih sporočil Fundacije Brumen 2009 prejela priznanje odličnosti v kategoriji Podoba knjige, v letu 2011 pa je bila nominirana za Župančičevo nagrado za vrhunske dosežke v umetnosti in kulturi.

bi knjiga mogla najti lepšo pot? Von Šušteršič

Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 117

PREGLED DOGODKOV V LETU LJUBLJANE -

- SVETOVNE PRESTOLNICE KNJIGE 2010

SVETOVNA
PRESTOLNICA
KNJIGE
WORLD
BOOK
CAPITAL
BLJANA 2010

PREDPROGRAM

JANUAR 2010

Januar do junij 2010

Retrospektive knjige o filmu, svetovni zgodovini filma in razumevanju filma

Produkcija: Slovenska kinoteka

Slovenska kinoteka je v program Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010 vključila retrospektivo *Knjiga o filmu* (52 projekcij), retrospektivo *Razumeti film* (76 projekcij) in retrospektivo *Svetovna zgodovina filma* (64 projekcij).

192 projekcij

APRIL 2010

7. april 2010

Izid prve številke kulturnega štirinajstdnevnika *Pogledi*

Produkcija: Delo, časopisno in založniško podjetje d.d.

Mestna občina Ljubljana in Ministrstvo za kulturo R Slovenije sta nastanek novega kulturnega časnika omogočila z namenom, da spodbudi kritični pogled na današnje kulturno ustvarjanje v slovenski družbi in širše, zagotovi posredovanje relevantnih in sprotne informacij o dogajanjih na vseh področjih kulture in umetnosti ter samorefleksijo družbe in sodobnega časa.

12. april do 1. maj 2010

Strip ob bok knjižnim klasikom

Produkcija: Mestna knjižnica Ljubljana

Sklop dogodkov za promocijo stripovske ustvarjalnosti. Z delavnicami, razstavami in okroglimi mizami s področja stripa je Mestna knjižnica Ljubljana v knjižnice vpeljala koncept »hibridne« knjižnice in promovirala svojo bogato Stripoteko v Knjižnici Otona Župančiča.

4 dogodki

16. april 2010

Predstavitve programa Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010 in začetek delovanja Informacijske pisarne na Mačkovi 1

Produkcija: Mestna občina Ljubljana

V Informacijski pisarni Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010 so bile v času trajanja projekta na voljo celovite informacije o projektu in programu dogodkov, v njej je delovalo tudi uredništvo spletne strani ter majhna tiskarna visokega tiska TipoRenesansa.

19. do 23. april 2010

15. Slovenski dnevi knjige

Produkcija: Društvo slovenskih pisateljev

Društvo slovenskih pisateljev vsako leto organizira Slovenske dneve knjige, knjižni sejem, ki je imel v letu svetovne prestolnice knjige posebej bogat spremljevalni program.

22. in 27. april 2010

Ex libris – nazaj v knjigo

Produkcija: Galerija Srečišče, hostel Celica, Metelkova

Razstava skupine osmih mlajših ilustratorjev, ki so s svojim premislekom predstavili prihodnost drobne mojstrovine ekslibrisa in obenem postavili spoštljiv spomenik klasični likovni tehniki.

22. april do 14. junij

Razstava knjižnih dragocenosti Univerzitetne knjižnice ELTE iz Budimpešte

Produkcija: Univerzitetna knjižnica ELTE Budimpešta, Narodna in univerzitetna knjižnica Ljubljana

Na ogled je bil izbor najdragocenejših zakladov madžarske pisne kulturne dediščine.

OTVORITVENE SLOVESNOSTI IN PROGRAMSKA KNJIGA

APRIL 2010

19. april

Slovesna predstavitev programa Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 na sedežu Unesca v Parizu

Produkcija: Mestna občina Ljubljana, Unesco

Udeleženci slovesne predstavitve: generalna direktorica Unesca Irina Bokova, stalni predstavnik RS pri Unescu in veleposlanik RS v Franciji dr. Janez Šumrada in številni diplomatski predstavniki.

23. april 2010

Slovesnosti ob uradnem prevzemu Unescovega naslova Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010

Produkcija: Mestna občina Ljubljana

Slovesen dvig zastave pred Mestno hišo z nagovoroma predsednika RS in častnega pokrovitelja projekta dr. Danila Türka in župana Mestne občine Ljubljana Zorana Jankoviča.

bi knjiga mogla najti lepšo pot? Non Lupančič

23. april 2010

Srečanje in pogovor s pisateljem akad. Borisom Pahorjem

Produkcija: Kinodvor

Glasnik slovenske književnosti pisatelj akad. Boris Pahor se je ob izidu svoje čitanke *Zalivi*, ki jo je izdala Cankarjeva založba v okviru projekta Knjige za vsakogar, pogovarjal z urednikom Zdravkom Dušo in odgovarjal na vprašanja občinstva, med katerim je bilo veliko mladih.

23. april 2010

Otvoritvena slovesnost Timpan v diahroniji

Produkcija: Anton Podbevšek Teater Novo mesto, Festival Ljubljana

Umetniška uprizoritev po scenariju in v režiji Matjaža Bergerja, zasnovana kot poklon knjigi, branju in pisavam; srečanje znanosti, umetnosti in filozofije skozi optiko knjige.

23. april 2010

Začetek prodaje knjig v okviru projekta Knjige za vsakogar

V času LSPK 2010 je izšlo 21 knjig, ki so bile naprodaj na 220 prodajnih mestih po enotni ceni 3 evre

Izidi knjig: ● 23. 4. 2010 - Slavoj Žižek: Začeti od začetka (Cankarjeva založba), Svetlana Makarovič: Deseta hči (Cankarjeva založba), Boris Pahor: Zalivi (Cankarjeva založba), dr. Monika Kropelj, dr. Roberto Dapit, Damijan Stepančič: Kole, kole, koledo, leto lepo mlado (Založba Didakta), Pesniška antologija Vsaka ljubezen je pesem (Društvo slovenskih pisateljev). ● 4. 5. 2010 - Herta Müller: Zaziban dih; Michal Viewegh: Učna ura ustvarjalnega pisanja; David Grossman: Glej geslo: ljubezen; Daniel Kehlmann: SLAVA, Roman v devetih zgodbah; Richard Flanagan: Plosk ene dlani; Jonathan Franzen: Območje nelagodja; Neli Kodrič Filipič, Žiga X. Gombač, Majda Koren, Maja Novak, Matej de Cecco: Štiri zmajске; več avtorjev: LJ kot ljubezen, Knjiga pesmi o Ljubljani; Sebastijan Pregelj in Gašper Troha: Literarne poti Ljubljane; več avtorjev in prevajalcev: Zdaj pa: Ljubljana, tuji avtorji o naši prestolnici. Vse knjige je izdala Študentska založba ob literarnem festivalu Literature sveta: Fabula 2010. ● 10. 5. 2010 - Tone Pavček: Čas duše, čas telesa, Društvo Slovenska matica. ● 1. 9. 2010 - Graffit 1, Založba Desk d.o.o. ● 6. 9. 2010 - Evald Flisar / Damijan Stepančič: Čarovnikov vajenec, Vodnikova založba. ● 5. 11. 2010 - Andrej Rozman Roza/Ciril Horjak: Passion de Pressheren, KUD France Prešeren, Društvo Slovenska matica, Mestna občina Ljubljana, Javna agencija za knjigo RS. ● 13. 12. 2010 - Karl Marcus Gauss: Jedci psov iz Svinije, Društvo Slovenska matica. ● 15. 2. 2011 - Graffit 2, Založba Desk d.o.o. ● 4. 4. 2011 - začetek prodaje 5 novih knjig za vsakogar po ceni 5 evrov: César Aira: Epizoda v življenju popotnega slikarja, Christoph Ransmayr: Grozote teme in ledu, Margriet de Moor: Virtuoz, Niccolò Ammaniti: Jaz in ti, Per Olov Enquist: Knjiga o Blanche in Marie. Vse knjige je izdala Študentska založba ob literarnem festivalu Literature sveta: Fabula 2011.

23. do 25. april 2010

Festival ljubezni 2010, Negova

Produkcija: KUD Kibla

Festival je v zgoščenem programu ob koncu tedna obiskovalcem ponudil preplet literature in drugih umetnosti, predvsem glasbe in vizualnih umetnosti.

23. april do 10. september 2010

Fotografski natečaj Mesto-knjiga-ljudje

Produkcija: Mestna knjižnica Ljubljana

Tema natečaja je bila vezana na knjige, ljudi in mesto in je želela zbuditi razmislek, kako vizualno prikazati prepletenost knjige, ljudi, branja in urbane kulture.
2 dogodka

23. april do 30. maj 2010

Odsevi v otroških očeh

Produkcija: Mestna občina Ljubljana, Galerija Kresija

Razstava ilustracij priljubljene slovenske ilustratorke Jelke Reichman, prejemnice Župančičeve nagrade za življenjsko delo.

23. april 2010

V kraljestvu knjige

Produkcija: Oddelek za kulturo Mestne občine Ljubljana, urednica Manja Ravbar
Programska knjiga Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010 v slovenščini in angleščini.

PROGRAM

APRIL 2010

**Od aprila do maja
in od oktobra do decembra 2010**

Varietejček

Produkcija: Familija, društvo za organizacijo umetnosti

Bralni, gledališki in ustvarjalni interaktivni program za najmlajše med 2. in 7. letom starosti, sestavljen iz štirih serij gledaliških nadaljevank, ki jih vse povezuje knjiga.

16 dogodkov

April, september, oktober 2010

Otok, mesto in drugi

Produkcija: Društvo za ENO glasbo

Predstavitve tretje zbirke pesmi avtorice Lucije Stupica skozi besedo, sliko in glas.
4 dogodki

Od aprila 2010 do aprila 2011

Kinobalon

Produkcija: Kinodvor

Program za otroke in mlade v mestnem kinu Kinodvor, kjer izbrani pripovedovalci in glasbeniki pred projekcijami filmov otrokom pripovedujejo pravljice, zgodbe in pesmi, ki so tematsko vezane na filmsko pripoved.

18 dogodkov

Od aprila do decembra 2010

Večeri knjige in filma

Produkcija: Kinodvor

Sogovorniki so bili avtorji knjižnih del, po katerih so bili posneti filmi, avtorji strokovnih del, ki se nanašajo na filme, ter kritiki in filmski strokovnjaki.

6 dogodkov

Od aprila do novembra 2010

Kinodvor v okviru LSPK 2010

Produkcija: Kinodvor

Predavanje dr. Slavoj Žižka o Wagnerju; Kinofabula; Festival črk / film Obrazi črk; razstava Iskanje skrivnosti ob filmu Skrivnost iz Kellsa; festival Revija v reviji / Miselnost v Kinodvoru; projekcija filma Kritična generacija in Doktrina šoka.

6 dogodkov

bi knjiga mogla najti lepšo pot? Non Lupančič

Od aprila 2010 do januarja 2011

Z branjem krajšamo pot do zdravja

Produkcija: Založba Kres d.o.o.

Pravljicarke Jana Osojnik, Katja Nared, Sara Vidmar in Stina Ambrož so priredile 113 pravljernih obiskov na otroških oddelkih ljubljanskega Univerzitetnega kliničnega centra, kjer so bolnim otrokom pripovedovale pravljice in jim podarile 282 knjig.

16 dogodkov

Od aprila do decembra 2010

Knjiga Čira čara

Producent: Pionirski dom

Knjiga Čira čara je izbor grafik, risb ali slik – ilustracij na izbrano temo pesmi haiku, ki so jih v letu 2010 zbirali na Gimnaziji Vič. Skupaj z gimnazijskim natečajem je bil izveden zbirni netekmovalni natečaj otroških in mladinskih del po ljubljanskih in slovenskih šolah.

Od aprila do novembra 2010

Igralci berejo romane

Produkcija: Mini teater

Serijski odrskih dogodkov, v katerih so največji slovenski gledališčniki brali klasične romane svetovne književnosti in literaturo sodobnih avtorjev.

7 dogodkov

April in oktober 2010

Večer z Milo Kačič

Produkcija: Sensorium, SNG Drama Ljubljana, Festival Ljubljana

Predstavitve izbranih pesmi Mile Kačič iz zbirke Skozi pomladni dež bom šla.

5 dogodkov

Od aprila do decembra 2010

Plešem s knjigo

Produkcija: Mestna knjižnica Ljubljana

Plesni projekt, s katerim so udeležencem glasbeno-plesnih delavnic s plesom približali vsebino knjige in z vsebino knjige ples.

13 dogodkov

Od aprila do decembra 2010

Literadiotura

Produkcija: Radio Študent

Radijske oddaje *Za 2 groša fantazije*, *Tu pa tam*, *Dreamtigers* in *Nočnje*; pravljice, nočna premišljevanja literarnih avantgard, literarne oddaje z interpretacijami proze sodobnih svetovnih in slovenskih avtorjev, natečaj poezije z večeroma poezije v studiu RŠ in v živo na prostem.

42 dogodkov

Od aprila do decembra 2010

Bralni krožek

Produkcija: Italijanski inštitut za kulturo v Sloveniji, Oddelek za italijanistiko Filozofske fakultete

Srečanja so bila posvečena novejšim italijanskim pripovednim delom, ki jih odlikuje izpovedna moč in izvirnost.

Od aprila 2010 do aprila 2011

Premična Krtina

Produkcija: Založba Krtina

Premična Krtina je okolju prijazna knjigarna na kolesih, s katero Založba Krtina veča dostopnost knjige na območju Ljubljane. Ob Premični krtini je založba organizirala tudi več delavnic recikliranja odpadnih knjig.

Od aprila 2010 do aprila 2011

Knjižnica Moj azil

Produkcija: Mestna knjižnica Ljubljana

Skupinska branja in bralna srečanja za spodbujanje stika s slovensko besedo in vključevanje v okolje. Gledališke predstave, delavnice za otroke azilantov in jezikovne tečaji.

10 dogodkov

Od aprila 2010 do aprila 2011

Beri širše – beri Slovence!

Produkcija: Mestna knjižnica Ljubljana

Predstavitve klasične in sodobne slovenske književnosti, pisateljev in njihovih del. Usmerjenost na branje e-knjig na novem nosilcu zapisov – bralniku Kolibri V3. Knjižnično gradivo je bilo izbrano in razstavljeno za ogled, branje in izposojlo.

Od aprila 2010 do aprila 2011

Srečebranja

Produkcija: Mladinska knjiga

Gostovanj po enega priznanega slovenskega knjižnega avtorja in ene znane medijske osebnosti. Povezovalca prireditelj Boštjan Gorenc – Pižama in Dijana Matkovič.

7 dogodkov

Od aprila 2010 do aprila 2011

Nastopi ustvarjalcev

Produkcija: Društvo bralna značka Slovenije – ZPMS v sodelovanju z Mladinsko sekcijo Društva slovenskih pisateljev

Program srečanj mladih in ustvarjalcev s področja knjige, ki je vrtcem in šolam omogočil obiske odličnih literarnih in likovnih ustvarjalcev.

48 dogodkov

Od aprila 2010 do aprila 2011

Knjiga na vlaku

Produkcija: Slovenske železnice d.o.o., Mestna knjižnica Ljubljana,

Na izbranih vlakih Slovenskih železnic so bili urejeni bralni vagoni. Potnikom je bila do aprila 2011 brezplačno na voljo pestra izbira knjig z različnimi vsebinami. Mestna knjižnica Ljubljana je za ta namen podarila 1000 knjig.

28. april 2010

Otvoritev Knjigarne Kres pod gradom

Produkcija: Založba Kres d.o.o.

V stavbi Lutkovnega gledališča Ljubljana je bila odprta prva specializirana otroška knjigarna v Sloveniji. Knjigarna nudi kakovosten slovenski in tujejezični knjižni program za otroke od 0 do 10 let, prostor pa je namenjen tudi srečevanju otrok s pisatelji, ilustratorji in pravljicarji.

bi knjiga mogla najti prvo pot? Non Lupančič

- 2. maj 2010** **Otvoritev razstave Dirin, dirin, duka**
Produkcija: Belokranjski muzej Metlika in Sekcija ilustratorjev pri Zvezi društev slovenskih likovnih umetnikov
Razstava ilustracij otroških folklornih pesmi iz Bele krajine.
- Od 3. do 28. maja 2010** **Literarni festival Literature sveta: Fabula 2010**
Produkcija: Študentska založba
Literarni večeri z velikimi imeni svetovne književnosti, kot so prejemnica Nobelove nagrade Herta Müller, Jonathan Franzen, David Grossman, Michael Viewegh in drugi. Program so na prostem – na Bregu – dopolnile projekcije filmov in predstavitve držav, od koder so prišli gostujoči pisatelji. Uglasbljene so bile nekatere pesmi slovenskih pesnikov, slovenski pisatelji pa so bili predstavljeni na predvajalnikih v avtobusih mestnega prometa (v projektu *Pisatelji na avtobusu*).
70 dogodkov
- Od 5. do 22. maja 2010** **Portreti slovenskih književnikov (v okviru festivala Fabula 2010)**
Produkcija: Študentska založba
Fotografska razstava Jožeta Suhadolnika, za katero je avtor v svoj objektiv ujel več kot 50 slovenskih pesnikov in pisateljev.
- 6. do 23. maj 2010** **Umetnost hebrejske pisave in najlepše izraelske ilustracije**
Produkcija: Slovenski etnografski muzej
Razstava posterjev je prikazovala delo 15 vodilnih izraelskih slikarjev ilustratorjev otroških knjig.
- Od 6. maja do decembra 2010** **Literarne prireditve**
Produkcija: Literarno društvo Navdih
Vrsta literarnih prireditev v domovih starejših občanov, Knjižnici pod krošnjami in v Trubarjevi hiši literature in izdaja knjige *Besede so pisani metulji* z literarnimi prispevki članov društva, ki so jo podarili domovom starejših in knjižnicam.
- 7. maj 2010** **Ciciraj 2010 (v okviru projekta Prikrita knjiga za notno masko)**
Produkcija: Glasbena matica, Ljubljana
Koncert cicibanskih pevskih zborov Glasbene matice Ljubljana.
- 11. maj 2010** **Otvoritev Severnega mestnega parka Navje z bralnimi portali**
Produkcija: Mestna občina Ljubljana, Združenje Sezam
Ljubljana je v Župančičevi jami dobila nov park Navje, posvečen knjigi, kjer je Združenje Sezam v okviru programa Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010 izvajal živahen program. Park je tematsko povezan s slovensko književnostjo in motivi združenih knjig sveta. Vse dejavnosti inovativno in ustvarjalno približujejo literaturo različnim ciljnim skupinam, predvsem otrokom in stanovalcem soseske, obiskovalcem parka in sprehajalcem. Park vključuje tudi 10 spletnih knjižnih portalov z literarnimi vsebinami in drugimi informacijami, povezanimi s knjigo, ter dogodki Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010.

- 11. maj 2010** **Ni vsaka sreda siva sreda**
Produkcija: Založba Morfem
 Predstavitve mladinskega romana o Ivanu Cankarju.
- 17. maj 2010** **Začetek Literarnih sprehodov po Ljubljani (v okviru festivala Fabula 2010)**
Produkcija: Študentska založba, Turizem Ljubljana
 V okviru projekta Literarne poti Ljubljane so udeleženci spoznavali bogastvo knjižne kulture v mestu, ki je zaznamovano z umetniško ustvarjalnostjo in knjigo. Sprehod s turističnim vodnikom je potekal po poteh pesnikov, pisateljev, narodnih buditeljev in boemov, ki so pustili sledi v spominu in življenju Ljubljane.
- 18. in 25. maj 2010** **Bobrova knjižna pot po Ljubljani**
Produkcija: Oddelek za kulturo Mestne občine Ljubljana
 Bobrova knjižna pot se je začela v Galeriji Kresija, kjer je bila na ogled razstava ene od vodilnih slovenskih ilustratork Jelke Reichman. Sledil je ogled stare tiskarne v Informacijski pisarni Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010, kjer je tiskar Marko prikazal tisk s svinčenimi črkami. Pot se je nadaljevala do Mestne hiše in se zaključila z obiskom nove knjigarne Kres pod Gradom.
- 18. maj 2010** **Videomanija**
Produkcija: Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo, Kinodvor
 Srednješolski mladinski filmski festival.
- 19. do 21. maj 2010** **Lirikonfest Velenje 2010**
Produkcija: Ustanova Velenjska knjižna fundacija in Književna asociacija Velenika
 Pomladni festival liričnih umetnosti v Velenju s predstavitvami po Sloveniji in v tujini. Lirikonfest predstavlja aktualno književno dogajanje in popularizira umetniško literaturo 21. stoletja, njene ustvarjalce, prevajalce, urednike, založnike, mednarodne posrednike, organizatorje, interprete, kritike in druge poznavalce.
21 dogodkov
- Od maja do decembra 2010** **BuQve**
Produkcija: ŠKUC
 Projekt BuQve se je osredotočil na tematike LGBTIQ literature in knjige z več različnih aspektov ustvarjalnosti. Poleg spodbujanja bralne kulture manj znanih, a kvalitetnih avtorjev in avtoric je spodbujal tudi različne razlage književnih besedil ter književne ustvarjalnosti.
17 dogodkov
- Od maja 2010 do aprila 2011** **Spletno pero**
Produkcija: www.spletnopero.si
 Portal Spletno pero odpira okno v nov način druženja, učenja branja ter pisanja književnosti tukaj in zdaj – s pomočjo klepetalnice. Povezuje pisatelje in ljubitelje književnosti ne glede na to, kje se v danem trenutku nahajajo.
5 dogodkov

bi knjiga mogla najti prvo pot? Non Lupančič

17. maj 2010

Svetlana Makarovič: Krizantema na klavirju

Produkcija: Slovensko mladinsko gledališče

Gledališko-glasbeni večer poezije Svetlane Makarovič z interpretacijami dramske igralka Janje Majzelj. Gre za poezijo, ki pove tisto, česar si ne upamo izreči, vidi, kamor nočemo gledati, in razgalja tam, kjer je največ sprenevedanja.

20. maj 2010

Prešernovo novo oblačilo (v okviru festivala Fabula 2010)

Produkcija: Andreja Brulc, oblikovalka in ilustratorka

Prešernov spomenik je za en dan doživel preobrazbo. Umetniška instalacija Prešernovega novega oblačila je bila ročno popisana z odlomki iz pesnitve Krst pri Savici.

Maj, julij in december 2010

Ristanc

Produkcija: KUD France Prešeren, Festival Ljubljana

Umetniški dogodek, ki je združeval sodobni ples, vrteče se derviše, lutke, video, sodobno poezijo in perzijsko glasbo ter razstavo in instalacijo.

8 dogodkov

Od maja 2010 do aprila 2011

Povej mi, kaj bereš, povem ti, kdo si!

Produkcija: Oddelek za kulturo Mestne uprave Mestna občina Ljubljana

Serijski pogovorov z znanimi Slovenkami in Slovenci o knjigah, ki so jih najbolj očarale in zaznamovale. Voditeljica Tina Košir je poskušala od njih izvedeti, kaj ob knjigah razmišljajo in čutijo.

9 dogodkov

Od 19. do 21. maja 2010

Projekt Liber.ac - Sejem akademske knjige

Produkcija: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani

Sejem akademske knjige s spremnimi dogodki: likovnimi delavnicami za otroke in odrasle, okroglimi mizami, razstavo umetniške fotografije, brezplačnimi jezikovnimi tečaji za tujce, predstavitevami ljudskih pripovedk in japonskih pravljic ter predstavitevami knjig o vzhodni Aziji.

18 dogodkov

Maj 2010

Mišelovka

Produkcija: Inštitut za raziskovanje inovativnih umetnosti

Prvi eksperimentalno-interaktivni literarni večer brez napovedanega programa.

Udeleženci so se za sodelovanje morali vnaprej prijaviti, na dan prireditve pa so dobili sms z navodili, kako poiskati prizorišče dogajanja.

2 dogodka

Maj 2010

Portreti italijanskih pisateljev

Produkcija: Veleposlaništvo republike Italije, Italijanski inštitut za kulturo v Sloveniji

Razstava z izborom fotografij pomembnejših italijanskih sodobnih pisateljev Micheleja Coreloneja.

Maj 2010

Recepcija sodobne literature v nemškem jeziku

Produkcija: Veleposlaništvo Nemčije

Pogovori s slovenskimi, nemškimi, švicarskimi in avstrijskimi avtorji in literarnimi znanstveniki.

5 dogodkov

Od maja do junija 2010

Festival Svetlobna gverila

Produkcija: Forum Ljubljana

Festival je bil pod delovnim geslom »poustvariti mesto« osredotočen na instalacije na javnem prostoru. Del programa je bil povezan s knjigo in je vabil na večerno branje na javnih prostorih, osebno branje in strip ter vizualno poezijo.

9 dogodkov

Od 28. maja do 10. septembra 2010

Knjižnica pod krošnjami 2010

Produkcija: Inštitut Divja misel

Knjižnica pod krošnjami je edina stoo odstotno naravna knjižnica na svetu, ki je vse leto vabila k branju in listanju knjig ter k obisku drugih literarnih dogodkov na šestih bralnih otokih v Tivoliju, Botaničnem vrtu, na Ljubljanskem gradu, v Trnovskem pristanu, parku Tabor in na sprehajališču Breg.

48 dogodkov

Od maja 2010 do aprila 2011

Moje ulice

Produkcija: Inštitut Divja misel, Muzej in galerije mesta Ljubljane, Botanični vrt, Dom upokoencev center-Tabor, Radio Študent, JZ Mladi zmaji, Turizem Ljubljana, Rdeči oblak in Knjižnica pod krošnjami

Večletno zbiranje pričevanj in zgodb o Ljubljani nekoč. Od zanimivih sogovornikov, uglednih starejših meščanov, iz oči v oči zbirajo zgodbe, ki jih tedensko predvajajo na Radiu Študent.

81 dogodkov

Od maja do decembra 2010

Kulturni festival Še so z nami

Produkcija: Združenje staršev in otrok Sezam in konzorcij organizacij Zavod za razvoj ustvarjalnosti, Društvo Rastoča knjiga, Društvo za boljšo kakovost življenja v Župančičevi jami

Oživljena promenada slovenske kulture – Navje v Župančičevi jami. Inovativno približevanje literature različnim ciljnim skupinam, predvsem otrokom in stanovalcem soseske. Ustvarjalne delavnice, likovno-literarni projekti, glasbene delavnice itd.

49 dogodkov

27. maj do 18. junij 2010

Knjiga v tekstilu in razstava tekstilnih/taktilnih knjig

Produkcija: Naravoslovno-tehniška fakulteta, CUK Kino Šiška

Modna revija in otvoritev razstave študentk in študentov oblikovanja tekstilij in oblačil NTF Univerze v Ljubljani. Na modni reviji so bile prikazane kolekcije oblačil, v katerih študentje razvijajo lastne interpretacije razumevanja knjige. Na razstavi so se predstavili nagrajenci in nagrajenke mednarodnega natečaja Book in Textiles.

bi knjiga mogla najti prvo pot? Non Župančič

28. maj do 31. avgust 2010

Pomol Barvosip – otroška ustvarjalnost in knjiga

Produkcija: Pionirski dom, Turizem Ljubljana

Na ogled so bila otroška likovna dela različnih likov iz domače in tuje otroške literature. Ljubljana – svetovna prestolnica knjige je tako na poseben način oživila korita Ljubljanice z deli otrok, ki ustvarjajo v Pionirskem domu.

Od maja do decembra 2010

Umetnine v žepu

Produkcija: ZRC SAZU

Nova zbirka knjižnih žepnic, v katerih avtorji s tehtno strokovno in privlačno poljudno besedo, ki je hkrati bogato slikovno podprta, spregovorijo o umetninah in arhitekturnih spomenikih.

Izid 3 knjižic in njihove predstavitve

JUNIJ 2010

1. do 6. junij 2010,
20. do 25. september
in 10. do 15. januar 2011

Vilenica in Ljubljana

Produkcija: Društvo slovenskih pisateljev

Literarni večeri, na katerih so se nagrajenci festivala Vilenica ponovno predstavili slovenskemu občinstvu. Dvanajst avtorjev, ki so bivali v Ljubljani med 1. in 6. junijem, 20. in 25. septembrom 2010 in 10. in 15. januarjem 2011, je literarne večere v Ljubljani obogatilo z ustvarjanjem na temo Ljubljane in Slovenije.

3 dogodki

Od 2. junija do 4. julija 2010

Razstava EX LIBRIS

Produkcija: Mestna občina Ljubljana, Galerija Kresija

Razstava Deana Ivandića, Vladimirja Ristića, Stojana Sedeja, Alenke Sottler in Zore Stančič.

Od 4. do 11. junija 2010

Festival Živa književnost s spremljevalnim festivalom Oživila knjiga

Produkcija: ŠKUC

Nastopi in pogovori z avtorji, branja poezije, interpretacije pesmi, delavnice, glasbeni večeri in gledališki performansi s spremljevalnim programom ulične čitalnice za otroke, ustvarjalnimi delavnicami na temo knjige, pravljicnimi druženji ter predstavitvami slikanic.

56 dogodkov

Junij 2010

Sonce in sončice po vsem svetu (v okviru projekta Prikrita knjiga za notno masko)

Produkcija: Slovenska glasbena matica

5 koncertov uglasbljenih pesmi Toneta Pavčka.

5. junij 2010

Festival Kantfest

Produkcija: CUK Kino Šiška, Zavod CCC

Festival sodobnih trubadurjev, ki se je začel v Rušah in se zaključil v CUK Kino Šiška. Vodilna tema je bila odnos med besedo, tišino in glasbo.

5. junij 2010 (ponovitve
od junija do decembra 2010)

Nekropola

Produkcija: Društva Celinka, KUD Pod Topoli in Mestno gledališče ljubljansko

Istoimenski roman Borisa Pahorja v dramatizaciji in režiji Borisa Kobala. Gledališka interpretacija romana spodbuja razmišljanje o etiki, zlorabi ideologij, preživetju v skrajni točki razčlovečenja in soočenju s čistim neosebnim zlom.

10 predstav

8. junij 2010

Pesniški večer Dobrososedski verzi z gosti iz Tržaškega Centra PEN

Produkcija: Slovenski Center PEN

Nastopili so pesniki Juan Octavio Prenz, Claudio Grisancich, Antonio della Rocca in Claudio Martelli.

10. junij 2010

Slavni berejo v Konzorciju

Produkcija: Mladinska knjiga trgovina d.d.

V izložbi knjigarne Konzorcij je 24 znanih Slovencev prebiral odlomke iz svojih najljubših knjig.

12. junij 2010

4. Lunin festival – Luna bere

Produkcija: Zavod za kulturno produkcijo Fest

Enodnevni festival v parku Tivoli za najmlajše s programom aktivnega doživljanja prostega časa: ustvarjalne delavnice, športne dejavnosti, gledališki in plesni programi, glasbeni nastopi, modne revije in številna tekmovanja.

12., 19. in 26. junij 2010

Zgodbe iz cekarja, stojnica s knjigami

Produkcija: Mestna knjižnica Ljubljana

Obiskovalci stojnice so si lahko izbrali knjigo, dobili namig za dobre zgodbe ali si iz »cekarja zgodb« izbrali svojo misel iz knjig, zbranih iz zakladnice slovenske in tuje književnosti.

3 dogodki

Od 16. junija do 5. septembra 2010

Razstava male grafike Ekslibris: Ljubljana svetovna prestolnica knjige

Produkcija: Društvo likovnih umetnikov Ljubljana

15 avtoric in avtorjev je z različnimi umetniškimi pristopi povežalo sporočilnost ekslibrisov z bogato likovno izraznostjo. Preplet knjig in podob, ki prek abstraktnih, geometričnih in simbolnih znakov združujejo dva umetniška svetova.

19. junij 2010

Rokerji pojejo pesnike

Produkcija: CUK Kino Šiška

20 izbranih slovenskih glasbenih skupin je uglasilo 20 izbranih slovenskih pesnikov mlajše generacije.

Junij 2010

Eno kepico slovenske poezije, prosim

Produkcija: Inštitut za raziskovanje inovativnih umetnosti

Literarno-eksperimentalna instalacija, zasnovana z namenom, da čim širši krog ljudi spodbudi k branju in raziskovanju poezije, prispeva k njihovemu poznavanju slovenske pesniške zgodovine in sodobnosti ter hkrati metaforično prikaže razsežnost in globino poezije.

12 dogodkov

bi knjiga mogla najti prvo pot? Non Lupančič

5. junij 2010

Knjižni objem

Produkcija: Antikvariat Glavan, Trubarjev antikvariat, Antikvariat Petek

Stojnica starih knjig po ceni 1 evro.

Od 11. do 27. junija 2010

Junij v Ljubljani

Produkcija: Mestna občina Ljubljana

Cikel 60 brezplačnih vrhunskih prireditev na Prešernovem trgu z bralnimi preludiji slovenskih pesnikov in pisateljev.

12. junij

Otvoritev razstave prevodov in ilustracij Kozlovska sodba v Višnji Gori ter ulična predstava

Produkcija: Informacijska pisarna Evropskega parlamenta, Veleposlaništvo Španije

Razstava prevodov v španščino, francoščino, angleščino in nemščino ter izvernih ilustracij Jurčičeve Kozlovske sodbe v Višnji Gori. Razstavo je pospremila ulična predstava in delavnica za otroke.

Od 15. do 18. junija 2010

Sonce, zemlja, mesec ... vrti se brez kolesec

Produkcija: Slovenski etnografski muzej

Otroški festival branja pravljic, plesa, giba in ustvarjanja za predšolske otroke in učence prvega triletja osnovnih šol. Festival je vključeval ustvarjalne delavnice, pravljичno-plesne predstave in plesne animacije po motivih slovenskih ljudskih pravljic.
5 dogodkov

16. junij 2010

SEM-ovo znanje v knjigah

Produkcija: Slovenski etnografski muzej.

Predstavitve knjižne bere SEM v 2009 in 2010.

19. junij 2010

Dan za žarke, festival ustvarjalnosti (v okviru festivala Kresničke)

Produkcija: združenje Sezam

Festival je ponudil različne ustvarjalne delavnice, povezane s knjigo in knjižnimi junaki, s pisavo in sliko.

19. junij 2010

SEM-ov knjižni bazar

Produkcija: Slovenski etnografski muzej

Ob Poletni muzejski noči je na ploščadi pred Slovenskim etnografskim muzejem potekal knjižni bazar - razstava publikacij SEM in prodaja knjig po znižanih cenah.

22. junij 2010

Knjižni žur Četrtna skupnosti Center

Produkcija: Četrtna skupnost Center

Na Knjižnem žuru so obiskovalci žurirali s knjigami in z literarnimi deli, ki so jih v iztekajočem se šolskem letu ustvarili učenci osnovnih šol.

Od 22. junija do 20. avgusta 2010

Proga 10: Knjiga

Produkcija: Zavod Bunker

Akcija, v kateri je Zavod Bunker na 23 avtobusnih postajah Ljubljanskega potniškega prometa postavil knjižne police s knjigami z vseh vetrov, ki so bile do konca septembra na izposojno uporabnikom ljubljanskega javnega prometa in vsem mimoidočim.

Junij, oktober, november 2010,
februar 2011

Prikrita knjiga za notno masko

Produkcija: Glasbena matica Ljubljana

V okviru projekta Prikrita knjiga za notno masko so se odvijali sklopi *Samospev, Jaz pa ne sedim na ušesih, Književna klasika v opernih metamorfozah, Sama ušesa so me, Pedenjped in Stara Ljubljana*. Recital samospeva z izborom najlepših uglasbitev svetovne poezije, nastopi otroškega pevskega zbora Glasbene matice, nastop študentov Akademije za glasbo.
6 dogodkov

Junij do avgust 2010

Trikolo Knjigarne Azil

Produkcija: ZRC SAZU, Knjigarna Azil

Mobilna enota Knjigarne Azil je na različne dogodke, ki so v poletnih mesecih potekali v Ljubljani, pripeljala nabor knjig, prilagojen naravi dogodka.

JULIJ 2010

Od 8. julija do 8. avgusta 2010

Festival črk

Produkcija: Marko Drpič, Tiskarna TipoResensansa

V Galeriji Kresija se je v petih tematskih sklopih zvrstilo 30 dogodkov. Namen festivala je bil s prikazom tiska, vodenimi ogledi, delavnicami, predavanji in primeri dobrega oblikovanja obuditi in promovirati tehniko visokega tiska (knjigotisk) in obuditi z njo povezana znanja. Festival črk je izdal priložnostni poštni žig, ki je bil na pošti 1101 Ljubljana na voljo do zaključka festivala. S priložnostnim žigom in znamko je bila opremljena tudi manjša serija razglednic s podobo ljubljanskega središča, tiskana v tehniki visokega tiska.

25 dogodkov

Od julija do decembra 2010

Flores in Colores

Produkcija: Narodna in univerzitetna knjižnica

Razstava redkih tiskov frančiškanskega samostana v Novem mestu.

Od 16. julija do 7. septembra 2010

Podoba knjige

Produkcija: Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, Mednarodni grafični likovni center

Knjiga je kot medij v oblikovalski stroki eden najbolj zahtevnih in hkrati najzanimivejših izzivov, saj s svojim ritmom in tridimenzionalnostjo od oblikovalca terja široko paletu oblikovalskega znanja, ki je potrebno za odličen končni vizualni učinek knjige.

AVGUST 2010

6. avgust do 30. september 2010

Knjige so naše čarobne oči

Produkcija: Založba Sanje, Društvo Festival Sanje

V letu Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010 je festival Sanje ponudil nekaj novosti. Ljubljanski parki so zaživel z verzi svetovne in slovenske poezije, interaktivna Drevo pesmi in Drevo želja pa sta bila namenjena literarnemu izražanju obiskovalcev.

bi knjiga mogla najti prvo pot? Non Lupančič

Od 10. avgusta do 5. septembra 2010

»@jakaorg / twitter, pripoved« Jake Železnikarja

Produkcija: Galerija Kresija Mestne občine Ljubljana

Razstava literarnega v digitalnem, ki sega prek reprodukcije knjige, kot jo poznamo, v e-knjigo.

23. – 28. avgust 2010

Filmobus

Produkcija: Mestna knjižnica Ljubljana

Potujoči literarni kino, ki je s projekcijami filmov popestril poletno dogajanje v Ljubljani.
10 projekcij

27. do 31. avgust 2010

Kinobalonov vrtljak: filmski maraton in delavnice

Produkcija: Kinodvor

Otrokom in mladostnikom so bili na ogled najboljši otroški in mladinski filmi, ki so jih spregledali med letom; o njih so se pogovarjali, risali in pisali.

SEPTEMBER 2010

Od 1. do 5. septembra 2010

Mednarodni literarni festival Vilenica

Produkcija: Društvo slovenskih pisateljev in Kulturno društvo Vilenica

Na predvečerih v Ljubljani, italijanski Gorici, Mariboru, Kopru, Celju, Sežani in Biljah ter na dogodkih rednega in spremljevalnega programa v Lipici, Štanjelu, Sežani, Lokvi, Hruševju in jami Vilenica je festival gostil okoli 30 avtorjev iz več kot 20 držav, poleg njih pa še vrsto urednikov, založnikov in kulturnih posrednikov iz srednjeevropskih in drugih držav.
33 dogodkov

2. september 2010

Otvoritev Trubarjeve hiše literature na Stritarjevi ulici

Produkcija: Oddelek za kulturo Mestne občine Ljubljana

Ljubljana se je s Trubarjevo hišo literature, prvo literarno hišo na Slovenskem, pridružila številnim evropskim mestom – Münchnu, Dunaju, Hamburgu, Salzburgu, Kölnu, Københavnu idr., v katerih že vrsto let delujejo tovrstne javne ustanove. Trubarjeva hiša literature je javni prostor, namenjen literaturi in knjigi, umeščen v samem središču mesta na Ribjem trgu 2 (vhod s Stritarjeve 7), ki z dogodki skozi vse leto pomembno prispeva k živahnemu kulturnemu in urbanemu utripu. Svoje prostore ima v prvem nadstropju hiše na Ribjem trgu, kjer je nekoč živel utemeljitelj slovenskega knjižnega jezika Primož Trubar. Na 175 kvadratnih metrih površine je prostor muzejske sobe, posvečene Primožu Trubarju, osrednji prireditveni prostor in manjša klubska-čitalniška prostora. V muzejski sobi Trubarjeve hiše literature je na ogled svetlobna instalacija – podoba Primoža Trubarja italijanskega umetnika Alessandra Lupija, v klubskem delu hiše pa svetlobno-mehanska lutkovna animacija slovenskega umetnika Žige Lebarja. V času trajanja projekta Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 je Trubarjeva hiša literature kot dodatno informacijsko središče gostila številne promocijske in druge dogodke, ki so se odvijali v tem okviru, in postala referenčni prostor za književnost, knjigo in družbenokritično refleksijo v najširšem pomenu besede.

284 dogodkov

Od 2. do 30. septembra 2010

Pisarji, kraji, dnevi: kolofoni v srednjeveških rokopisih

Produkcija: Narodna in univerzitetna knjižnica

V okviru razstave so si obiskovalci lahko ogledali najlepše primere zapisov v originalnih kodeksih, ki jih hrani knjižnica. Predstavljenih je bilo približno 20 rokopisov iz 14. in 15. stoletja.

4., 11. in 18. september 2010

Zgodbe iz cekarja, stojnica s knjigami

Produkcija: Mestna knjižnica Ljubljana

Obiskovalci stojnice so si lahko izbrali knjigo, dobili namig za dobre zgodbe ali v »cekarju zgodb« izbrali svojo misel iz knjig, zbranih iz zakladnice slovenske in tuje književnosti.
3 dogodki

Od 6. do 24. septembra 2010

»Od ust do knjige: ljudska pesem med ustnim in tiskanim«

Produkcija: Glasbenonarodopisni inštitut ZRC SAZU

Multimedijska razstava je prikazovala ljudsko duhovno kulturo v izvorni obliki in nato shranjeno v tiskanem mediju. Seznanjala je s slovensko ljudsko pesmijo, z njenim potovanjem od petja do zapisa.

7. do 21. september 2010

Slovenska književnost na filmskem platnu

Produkcija: Slovenska kinoteka

V Slovenski Kinoteki so popisali celoten seznam slovenskih celovečernih filmov, katerih scenariji so bili napisani na podlagi slovenskih literarnih del, nato pa glede na stanje razpoložljivosti in ohranjenosti filmskih kopij pripravili retrospektivo.
27 projekcij

Od 14. septembra do 20. oktobra 2010

Konvencija Blind Date

Produkcija: Zavod P.A.R.A.S.I.T.E.

Prvi mednarodni festival knjige umetnika in umetniških publikacij. Festivalski dogodek se je posvečal izključno knjigi umetnika kot specifičnemu vizualnemu mediju, sestavljali pa so ga bogat razstavni program, izobraževalne delavnice, predstavitve novih izdaj knjig umetnika, ciklus eksperimentalne glasbe, javni pogovori, videoprojekcije ter izid nove revije.

15. september do 30. oktober 2010

Razstava Dobesedno brez besed

Produkcija: Mestna galerija Muzeja in galerij mesta Ljubljane

Na ogled so bila izbrana dela 24 umetnikov in umetniških skupin ter predmeti in dokumenti iz štirih slovenskih muzejev, ki so razkrivali 38 frazemov. Na primeru izbranih frazemov iz slovenskega jezika so raziskali njegovo golo neposrednost in jo predstavili na interdisciplinarni razstavi.

17. september 2010

Otvoritev projekta KIOSK (čitalnica/striparnica/prodajalnica)

Produkcija: CUK Kino Šiška

Kiosk je v Kino Šiška prinesel nov prostor s skrbno izbrano ponudbo domačih in tujih publikacij s področja kulture in umetnosti ter z občasnim gostovanjem avtorjev, organiziranjem predavanj, okroglih miz, delavnic in razstav.

bi knjiga mogla najti prvo pot? Non Lupančič

- 20. september 2010** **Literarni večer z Ilmo Rakuša**
Produkcija: Veleposlaništvo Švice v sodelovanju s festivalom Vilenica
 Švicarska pesnica, pisateljica, prevajalka in publicistka Ilma Rakusa že od ranega otroštva nenehno prehaja jezikovne in realne meje. V slovenščino je prevedena tako njena poezija kot proza.
- 21. september do 2. oktober 2010** **Projekt Jugoslovanska književnost na filmskem platnu**
Produkcija: Slovenska kinoteka
 Projekcija jugoslovanskih celovečernih filmov, katerih scenariji so bili izdelani po predlogi literarnih del.
21 projekcij
- 22. in 23. september 2010** **Žensko avtorstvo v književnostih majhnih dežel 19. stoletja**
Produkcija: Univerza v Novi Gorici v sodelovanju z evropskim programom COST
 Cilj znanstvenega simpozija je bilo pokazati, da so bile v majhnih književnostih v 19. stoletju intenzivno navzoče tudi pisateljice, zato je njihove prispevke potrebno umestiti oziroma vrniti na mednarodni literarni zemljevid tega časa.
- September 2010** **Zajčeva urbana cooltura**
Produkcija: Urbano pleme
 5 literarno-glasbenih večerov z zanimivi gosti, ki so v zgodnjih jesenskih večerih popestrili kulturno dogajanje v starem mestnem jedru Gornjega trga.
5 dogodkov
- September 2010** **Glasba panoram Plečnikove arhitekture**
Produkcija: ArtKontakt
 Knjiga fotografij Plečnikove arhitekture v Ljubljani fotografov Barbare Jakše Jeršič in Staneta Jeršiča, razstavljenih tudi v galeriji na prostem na Krakovskem nasipu.
- Od septembra do decembra 2010** **Pozno sem te vzljubil**
Produkcija: Patristični inštitut Victorinianum Teološke fakultete Univerze v Ljubljani
 Branje Izpovedi sv. Avguština v izvedbi slovenskih dramskih igralcev in igralk.
12 dogodkov
- Od septembra do decembra 2010** **Pisatelj v zvočnem svetu**
Produkcija: LUD Literatura
 Delavnica produkcije radijskih iger na podlagi literarnih besedil.
- Od septembra 2010 do aprila 2011** **V znamenju knjige**
Produkcija: Pionirski dom
 Srečanja pisateljev otroških knjig z otroki. Poleg pisateljev so se mladim bralcem predstavili tudi ilustratorji in skupaj z njimi ustvarjali na likovnih delavnicah.
18 dogodkov

Od septembra 2010
do septembra 2011

Ljubljana bere

Produkcija: Mestna občina Ljubljana

Mestna občina Ljubljana v programu Ljubljana bere že tretje leto sistematično spodbuja razvijanje bralne kulture najmlajših. Mesto tako vsako leto podari po eno izvorno slovensko slikanico vsem ljubljanskim triletnikom in prvošolcem ob vstopu v šolo. Tako spodbuja dostopnost najboljših knjig in podpira vrhunske avtorje. V okviru Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010 so bili triletniki deležni slikanice Lonček na pike avtorice Anje Štefan in ilustratorke Jelke Reichman. Obe avtorici sta med najvidnejšimi slovenskimi umetniki. Prvošolci v Mestni občini Ljubljana so se zabavali ob slikanici Slovenske pravljice (in ena nemška) v stripu avtorja in ilustratorja Matjaža Schmidta, ki je prejela nagrado izvorna slovenska slikanica 2010.

Od septembra 2010
do septembra 2011

Rastem s knjigo

Produkcija: Javna agencija za knjigo RS

Privajanju mladih bralcev na knjigo se pridružuje tudi Javna agencija za knjigo Republike Slovenije s programom *Rastem s knjigo*, v okviru katerega so bili prvič z izvorno slovensko knjigo obdarovani vsi slovenski srednješolci. V letu knjige so prebirali *Genije brez hlač* avtorja Slavka Pregla. Za šolsko leto (2010/2011) je Javna agencija za knjigo izbrala knjigo pesnika Toneta Pavčka *Majnice – fulaste pesmi* z ilustracijami Kostje Gatnika, ki so jo prejeli vsi slovenski sedmošolci.

OKTOBER

Oktober 2010

Razstava Pravljične podobe v mestu

Produkcija: Mladinska knjiga založba d.d.

Likovni urednik Mladinske knjige založbe Pavle Učakar je izbral 30 ilustracij slovenskih ilustratorjev, ki so bile na ogled na velikih plakatih v središču Ljubljane. S to razstavo so na ulicah glavnega mesta zaživele pravljice in njihovi junaki, ki imajo izjemen značaj in tradicijo v slovenski kulturi.

2. oktober 2010

Besede milosti in hrepenjenja

Produkcija: CUK Kino Šiška

Literarno-glasbeni večer, posvečen Leonardu Cohenu.

2. oktober 2010

Teater za ptiče

Produkcija: Zavod Emanat, Španski borci

Drama je prikazala skupino šestih posameznikov iz gledaliških krogov, povezanih v splet neobičajnih ljubezenskih razmerij.

2 dogodka

Od 5. do 30. oktobra 2010

Na začetku je (bila) knjiga

Produkcija: Narodna in univerzitetna knjižnica

Prvič razstavljeni arhivski dokumenti o nastanku in delu bibliografskega oddelka Narodne in univerzitetne knjižnice in dela, ki predstavljajo pet stoletij bibliografije na Slovenskem.

bi knjiga mogla najti prvo pot? Non Lupančič

Od 4. do 16. oktobra 2010

Festival Sinje line pesmi – pesniki prevajajo pesnike 2010

Produkcija: Društvo za mednarodne kulturne povezave Sinji krog

Fotografska razstava, literarni večeri v več jezikih, branja udeležencev festivala, okrogle mize in glasbeno-pesniški večer.

10 dogodkov

Od 5. do 23. oktobra 2010

Razstava Marthesa Bathorija: Utopia porcina

Produkcija: Mestna občina Ljubljana, Galerija Kresija

Predstavitve dogajanja na področju sodobne evropske stripovske ilustracije.

7. do 30. oktober 2010

Fotografska razstava Mesto-knjiga-ljudje

Produkcija: Mestna knjižnica Ljubljana

Fotografije z istoimenskega natečaja, ki so vizualno nakazovale prepletenost knjige, ljudi, branja in urbane kulture.

11. do 16. oktober 2010

Italijanska književnost na filmskem platnu

Produkcija: Slovenska kinoteka, Italijanski inštitut za kulturo v Sloveniji.

Projekcija italijanskih celovečernih filmov, katerih scenariji so bili napisani po predlogah literarnih del.

17 dogodkov

11. oktober do 1. november 2010

Strip ob bok knjižnim klasikom

Produkcija: Mestna knjižnica Ljubljana

Sklop dogodkov za promocijo stripovske ustvarjalnosti. Z delavnicami, razstavami in okroglimi mizami s področja stripa je Mestna knjižnica Ljubljana v knjižnice začela vpeljevati koncept »hibridne« knjižnice in promovirati svojo bogato Stripoteko v Knjižnici Otona Župančiča.

4 dogodki

13. oktober 2010

Otvoritev razstave, posvečene Matjažu Schmidtu, v Galeriji Sončnica

Produkcija: Mladinska knjiga založba d.d.

Razstavljene so bile ilustracije, ki jih je Matjaž Schmidt narisal za knjigo Bratovščina Sinjega galeba in so ostale nedokončane; s svojo lepoto in neposrednostjo so dediščina velikega mojstra.

14. in 15. oktober 2010

Mednarodni simpozij o Borisu Pahorju: Človek in literatura

Produkcija: Oddelek za slovenistiko Fakultete za humanistične študije v Kopru v sodelovanju s Filozofsko fakulteto Univerze v Trstu

Simpozij je bil široko zastavljen in je ponudil prostor za razmislek in diskusijo o tem, kaj danes Pahor pomeni v evropskem in slovenskem kulturnem prostoru.

Od 15. oktobra do 31. decembra 2010

Razstava V majhnem plašču besed

Produkcija: Muzej in galerije mesta Ljubljane

Razstava miniaturnih knjižic iz bogate zbirke dr. Martina Žnideršiča, ki jih je ugledni slovenski univerzitetni profesor, bibliofil in zbiralec poklonil Mestni občini Ljubljana, je prikazala zgodovinski razvoj miniaturnih knjig od originalne glinene sumerske ploščice iz okoli leta 2.400 pr. n. št. do Biblije na čipu v velikosti 5 x 5 mm. Razstavljenih je bilo 1.278 knjižic iz 55 držav, tudi iz Slovenije, kar je svojevrsten rekord, saj doslej še nobena razstava miniaturnih knjig ni vključevala tako velikega števila držav.

19. oktober

Projekcija filma Stripburger v gibanju

Produkcija: Forum Ljubljana, Kinodvor

Zaključni dogodek programa Stripburgerjevih 18 svinjsko dobrih. Film je nastal na podlagi osmih stripov avtoric in avtorjev različnih narodnosti.

19. do 23. oktober 2010

Pri besedi z glasom in zvokom

Produkcija: LUD Literatura

Minifestival pesniških nastopov, ki je raziskoval odnos med besedo na eni in zvokom ter glasom na drugi strani. Predstavili so se umetniki, ki jih ta odnos znotraj njihovega ustvarjanja tako ali drugače zadeva.

4 dogodki

20. oktober do 18. december 2010

Razstava Knjige – od tiskane knjige do knjige objekta

Produkcija: Muzej in galerije mesta Ljubljane, Bežigrajska galerija 2

Razstava knjižnih izdaj kot likovnega, vizualnega dela. Na ogled je bilo največ del pesnic in pesnikov, pisateljic in pisateljev, likovnih umetnic in umetnikov ter skladateljev, ki so ustvarjali ali še vedno ustvarjajo na različnih umetniških področjih ter jih med seboj tudi združujejo.

21. oktober 2010

Simpozij Eksofonija: književnost v drugem jeziku

Produkcija: Goethe-Institut Ljubljana, Avstrijski kulturni forum in Filozofska fakulteta v Ljubljani

Simpozij je potekal v nemškem jeziku kot odprt diskurz med pisatelji, znanstveniki in bralci in je poskušal odgovoriti na vprašanja o literarni več- in drugojezičnosti ter njenimi posledicami, ki tudi v Sloveniji postajajo vse bolj aktualne.

28. oktober 2010

Odkritje skulpture slovenskim protestantskim piscem in tiskarjem akademskega kiparja Luja Vodopivca

Produkcija: Mestna občina Ljubljana

V Parku slovenske reformacije na Ajdovščini je bila slovesno odkrita skulptura akademskega kiparja Luja Vodopivca v spomin slovenskim protestantskim piscem in tiskarjem, Primožu Trubarju, Juriju Dalmatinu, Adamu Bohoriču in Sebastjanu Krelju, ki so v 16. stoletju s svojo besedo ustanovili slovensko književnost. Vodopivčeva skulptura predstavlja monumentalno bronasto spečo moško glavo, ki brez podstavka počiva na blagi travnati vzpetini. Vodopivec je s tem večplastnim umetniškim delom z uporabo črk kot samostojnih znakov ustvaril enega od izvirnejših prispevkov slovenske likovne umetnosti k evropski umetnosti letrizma.

bi knjiga mogla najti prvo pot? Anton Lupančič

Oktober 2010

Dinozavri ?!

Produkcija: Mladinska knjiga trgovina d.d.

Predstava za otroke ob prazniku knjižne zbirke Čebelica.

15 dogodkov

Oktober 2010

Literarna branja mladinske literature, avtorji iz Nemčije

Produkcija: Goethe-Institut Ljubljana

Branje otroške in mladinske literature.

Oktober 2010

Od književnosti k filmu

Produkcija: Veleposlaništvo republike Italije

Cikel srečanj s pisatelji in režiserji.

16 dogodkov

Oktober, november 2010

Nepozabne

Produkcija: Cafe teater

Večer uglasbljene poezije slovenskih pesnic z Vito Mavrič in Janijem Kovačičem.

7 dogodkov

Od oktobra do novembra 2010

Knjiga in digitalizacija

Produkcija: Francosko veleposlaništvo, Francoski inštitut Charles Nodier, Klub Cankarjevega doma

Na literarnih večerih Knjiga in digitalizacija so francoski in slovenski pisatelji razpravljali o tematiki digitalizacije knjig in o tem, kakšen odnos imajo do tehnoloških sprememb pisatelji, bralci, kritiki, založniki in knjižničarji.

8 pogovorov

Od oktobra 2010 do februarja 2011

Romanje knjig

Produkcija: Inštitut za raziskovanje inovativnih umetnosti

Središče projekta je bil bralec kot predlagatelj knjige, ki odloča o njenem naslednjem imetniku, tistem, za katerega meni, da jo glede na njeno sporočilnost potrebuje.

Poudarjen je bil pomen knjige kot posebne vrednote, bralec se prek komentarja, zapisanega v njej, neposredno poveže s predhodnim bralcem.

NOVEMBER 2010

Od 4. do 29. novembra 2010

Vedute slovenskih krajev

Produkcija: Narodna in univerzitetna knjižnica

Razstavljene so bile vedute in razglednice (litografije) slovenskih krajev iz poznega 18. in 19. stoletja.

6. november do 18. december 2010

Škucove packarije

Produkcija: ŠKUC

Brezplačne gledališke predstave, ustvarjalne delavnice ter pravljica družjenja za otroke.

6., 7., 15. in 16. november
ter 25. in 26. november 2010

Modri E – predstava V imenu ljudstva

Produkcija: Zavod Maska

Nastop tandema Eclipse, Matjaža Pikala, Brede Smolnikar, Iveta Tabarja in Gorana Vojnoviča. Projekt je obravnaval položaj umetnika in umetniške svobode v sodobnih družbah, kot se kažejo skozi prizmo pravnih in etičnih okvirov umetniškega ustvarjanja.
8 dogodkov

8. november 2010

Knjižnica, srce mesta: med tradicijo in prihodnostjo

Produkcija: Mestna knjižnica Ljubljana

Enodnevno strokovno posvetovanje z okroglo mizo, ki se je osredotočilo na tri poglobitve vsebinske sklope: pomen knjižnice v urbanem tkivu mesta, vlogo in perspektive knjige kot množičnega medija v družbi digitalnih medijev ter na dileme razvoja kakovostne ponudbe sodobnih knjižnic.

9. november 2010

Okrogla miza Resnice in neresnice o Bližnjem vzhodu

Produkcija: Mladinska knjiga založba d.d. in Veleposlaništvo Kraljevine Nizozemske

V pogovoru o reportažnem delu Jorisa Luyendijka z naslovom *Je res ali ste videli na televiziji?* s podnaslovom *Resnice in neresnice o Bližnjem vzhodu*, ki je izšlo pri Mladinski knjigi, so sodelovali Joris Luyendijk, Manca Juvan in Kristina Božič.

12. in 13. november 2010

Pesmi z listka

Produkcija: Zavod Vitkar

Gala pesniški večer Branka Potočana, ki je poleg lastnih predstavil tudi pesmi, citate in reke drugih slovenskih avtorjev in prijateljev.
2 dogodka

15. do 20. november 2010

Frankfurt po Frankfurtu

Produkcija: Mladinska knjiga, Knjigarna Konzorcij

Prodajna razstava knjig. V okviru razstave je potekala predstavitev izbora okrog 10.000 izmed 400.000 knjižnih novosti frankfurtskega knjižnega sejma.

Od 16. novembra do 10. decembra 2010

Jože Spacal: Knjige v plamenih

Produkcija: Mestna občina Ljubljana, Galerija Kresija

Razstavljen je bil pomemben izsek opusa akademskega slikarja Jožeta Spacala. Umetnik z motivi knjižne cenzure in požiganja knjig izpoveduje kritični odnos do tovrstnega početja.

Od 23. novembra do 15. decembra

Razstava knjižnih ovitkov Penguin 75

Produkcija: Zavod Emzin, Galerija Vžigalica

Ob 75. obletnici založbe Penguin je njen dolgoletni kreativni direktor Paul Buckley izbral 75 najboljših ameriških Penguinovih naslovnih zadnjega desetletja in raziskal oblikovalski proces, ki se skriva za vsako izmed njih.

bi knjiga mogla najti prvo pot? Non Lupančič

23. november 2010 do 23. januar 2011

Razstava 9+9, Knjige umetnika in umetniki

Produkcija: Mednarodni grafični likovni center

Razstava je predstavila Kabinet zbirke Knjig umetnikov v Mednarodnem grafičnem likovnem centru. Z umetniškimi postavitvami, reakcijami, interpretacijami in novimi umetniškimi produkcijami, galerijskimi in muzejskimi postavitvami so nastali novi vsebinski sklopi. Knjiga umetnika je postala vezni člen med avtorjem knjige in vabljenim umetnikom, ki njeno vsebino in pomen ponovno kontekstualizira v galerijskem prostoru.

25. november 2010

Diham, da ne zaide zrak; simpozij o Niku Grafenauerju

Produkcija: Študentska založba

Študentska založba je povabila pisatelje, literarne zgodovinarje in pesnikove sopotnike k ponovnemu premisleku pesniškega in ustvarjalnega opusa akad. Nika Grafenauerja.

November, december 2010

Pustimo knjigi dihati

Produkcija: Dramska šola Barice Blenkuš

Delavnici za ljubitelje knjige in gledališča.

2 dogodka

DECEMBER 2010

1. do 5. december 2010

26. slovenski knjižni sejem

Produkcija: Cankarjev dom

Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 je prijatelje knjige pozdravila na največjem slovenskem knjižnem sejmu. Na posebni stojnici so prodajali knjige za vsakogar in delili promocijsko gradivo.

2. december 2010

Otvoritev studia in tiskarne za visoki tisk TipoRenesansa

Ljubljana je na Križevniški ulici dobila prostor, kjer je na ogled stara delujoča tiskarna, v kateri so v rabi lesene in svinčene črke, mojstra pa je mogoče opazovati pri delu. V studiu se odvijajo delavnice, katerih namen je spodbujati znanje kaligrafije, oblikovanja črk, tiskarskih tehnik in drugih znanj, ki so potrebna za nastanek knjige.

3. december 2010 - 10. januar 2011

Stiska jezika; razstava ob 70-letnici Nika Grafenauerja

Produkcija: Narodna in univerzitetna knjižnica

Akad. Niko Grafenauer je dal slovenski poeziji močan pesniški vzgon v 60. letih preteklega stoletja, pomemben pa je tudi njegov obsežen esejistični in uredniški opus.

4. december 2010

Uprizoritev Nekropole v tržaškem gledališču Verdi

Produkcija: Društvo Celinka, KUD Pod topoli, Mestno gledališče ljubljansko

Roman Borisa Pahorja v dramatisaciji in režiji Borisa Kobala. Pobudo za uprizoritev v Trstu, pisateljevem rojstnem mestu, sta dala župana Ljubljane in Trsta in pomeni začetek tesnejšega kulturnega sodelovanja med obema mestoma.

Od 8. do 10. decembra 2010

Biti svoj lastni prevod

Produkcija: Center za slovensko književnost, KUD AAC Zrakogled

Avdiovizualni performans BS-LP raziskuje konstituiranje osebne identitete, zarisuje zgodbo o mejni izkušnji telesa in zgoščanju časa, razkriva krajino rahljanja osebnosti, fluidnega drsenja medprostorov in tesnoba zgodovine, ki prežema večjezično krajino poetičnega sveta druge pesniške zbirke Gašperja Maleja *Rezi v zlatem* v videnju Beline.

4 dogodki

14. december 2010

Castrum Leibach - najstarejša omemba Ljubljane in njeni začetki

Produkcija: Oddelek za kulturo Mestne občine Ljubljana

Knjiga s faksimilom listine doslej znane najstarejše omembe Ljubljane iz Ogleja s spremnim besedilom prof. dr. Petra Štiha, člana SAZU, ki je bila predstavljena v Trubarjevi hiši literature..

Od 18. do 30. decembra 2010

Praznični knjižni sejem

Produkcija: Oddelek za kulturo Mestne občine Ljubljana

Sejem na Mestnem trgu je knjižno obarval predpraznični čas Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010. Na sejmu se je predstavilo devet slovenskih založb: Mladinska knjiga založba, Družba Piano, Založba Lepa beseda, Založba Didakta, Desk d.o.o., Založba Sanje, Založba Morfem, Založba Avropa in Založba Sidarta, ki so na dvanajstih stojnicah predstavljale svojo knjižno ponudbo.

21. do 24. december 2010

Pravljični glasbeni potep s Pedenjpedom (v okviru projekta Prikrita knjiga za notno masko)

Produkcija: Glasbena matica, Cankarjev dom

Nastopi otroškega pevskega zbora Glasbene matice.

4 nastopi

22. december 2010

Branje skozi objektiv

Produkcija: Fakulteta za družbene vede

Otvoritev razstave študentskih umetniških fotografij na temo branja.

22. december 2010

Tista ljubljanska boema

Produkcija: Inštitut Divja misel

Premierna projekcija filma v okviru projekta *Moje ulice*, filmski zapis o ljubljanskih posebnostih romantičnih dimenzij, ki so si svoj prostor rezervirali v takrat najbolj priljubljeni mestni družabni sceni med mizami in stoli kavarne Union.

bi knjiga mogla najti lepšo pot? Non Lupančič

JANUAR 2011

8. januar do 28. februar 2010

Škucove packarije

Produkcija: ŠKUC

Brezplačne gledališke predstave, ustvarjalne delavnice in pravljica družjenja za otroke.

12. januar 2011

Literarni večer s Tomasom Venclovo

Produkcija: Cankarjev dom, Društvo slovenskih pisateljev in Kulturno društvo Vilenica

Pogovor s Tomasom Venclovo, litovskim pesnikom, esejistom, prevajalcem, publicistom, literarnim zgodovinarjem in doktorjem znanosti v okviru večerov z nagrajenci festivala Vilenica.

Od 12. januarja do 20. februarja 2011

Razstava Za devetimi gorami

Produkcija: Mladinska knjiga založba d.d.

Razstava *Za devetimi gorami* v Mestni hiši v Ljubljani je postavila na ogled originalne ilustracije iz istoimenske knjige, ki je izšla pri Mladinski knjigi Založba. Gre za zbirko štiriinpetdesetih slovenskih ljudskih pravljic, ki doslej še niso bile objavljene. Izbor in redakcija Anja Štefan, ilustratorja Ančka Gošnik Godec in Zvonko Čoh.

14. januar do 19. februar 2011

Razstava Veliki avtorji za male bralce: Razvoj slovenske mladinske proze

Produkcija: Narodna in univerzitetna knjižnica, Osrednja knjižnica Kranj, Mestna knjižnica Ljubljana in Center za mladinsko književnost

Razstava je predstavila uspešen in suveren razvoj slovenske mladinske proze od njenih začetkov do danes. Sledila je pojavu, uveljavitvi in razcvetu dveh temeljnih tipov mladinske pripovedi, realističnega in pravljica-fantastičnega.

Od 30. januarja do 11. februarja 2011

Festival Bobri

Produkcija: Oddelek za kulturo Mestne občine Ljubljana, Slovensko mladinsko gledališče, Kinodvor, Mestna knjižnica Ljubljana,

3. ljubljanski festival kulturno-umetnostne vzgoje je bil v letu svetovne prestolnice knjige tesno povezan s knjigo. Zvrstile so se bralne prireditve, ustvarjalne delavnice ter strokovna srečanja na temo bralne kulture za učitelje in vzgojitelje osnovnih šol.
94 dogodkov

FEBRUAR 2011

Februar 2011

Knjiga na koncertnem odru

Produkcija: Cafe Teater

Natečaj za izvirne slovenske šansone, ki bodo nastali v sodelovanju med kantavtorji in slovenskimi pesniki.

15. februar 2011

Literarni večer španske pesnice in pisateljice Anunciade Fernández de Córdoba

Produkcija: Mini teater

Španska pesnica Anunciada Fernández de Córdoba je za svoje delo prejela več književnih nagrad in priznanj. Najpogostejše teme njenih pesniških zbirk so stik z ljubljenim sočlovekom, iskanje same sebe in minevanje časa.

16. februar do 13. april 2011

Razstava ilustracij Lidije Osterc iz legendarne slikanice Hišica iz kock

Produkcija: Mladinska knjiga založba d.d.

Ilustracije Lidije Osterc so zanimivi primeri dogajanja v slovenskem prostoru v šestdesetih letih, saj so najbolj razvidno znamenje močnega odklona od dotlej realistične podobe v otroškem leposlovju k bolj stilizirani, abstraktni.

MAREC 2011

9. marec 2011

Turški pisatelj Serdar Özkan na obisku v Sloveniji

Produkcija: Mladinska knjiga založba d.d.

Predstavitve knjige *Ko življenje zasije* o tridesetletnem Omerju, ki se znajde v prelomnem življenjskem obdobju in mu grozi, da ga bo pokopalo malodušje.

10. marec 2011

Literarni večer Kdo je ta človek – Edvard Kocbek?

Produkcija: Modrijanova knjigarna

Edvard Kocbek je ena od najbolj kontroverznih osebnosti 20. stoletja na Slovenskem. Na literarnem večeru je bila predstavljena knjiga *In stoletje bo zardelo* akad. dr. Andreja Inkreta, prva poglobljena biografija o tem slovenskem pesniku in politiku.

11. do 14. marec 2011

Mednarodni literarni simpozij Kosovel in politična resnica poezije

Produkcija: Literarno društvo IA, Slovensko društvo za primerjalno književnost in revija Primerjalna književnost

Izhodišče simpozija je bilo razumevanje poezije kot uresničitve poetične funkcije jezika na presečišču političnega in estetskega, ki je na Slovenskem doživel radikalno ubeseditev v poeziji Srečka Kosovela. Osrednja tema so bila vprašanja o vlogi poezije in umetnosti v družbenem dialogu, o nujnosti izstopanja iz avtonomnosti pesniškega geta in o umetniških jezikovnih praksah, ki so med temeljnimi družbenimi gradniki.

bi knjiga mogla najti prvo pot? Non Lupančič

- 13. do 26. marec 2011**
- 14. pripovedovski festival Pravljice danes 2011**
Produkcija: Društvo za oživiljanje zgodbe 2 koluta
 Pripovedovski festival Pravljice danes že od leta 1997 sledi osnovnima vodiloma: nastopajoči na festivalu poslušalcem ponujajo zgodbe, ki jih prosto pripovedujejo, predstavljene pripovedi pa praviloma izvirajo iz ljudskega izročila, domačega in tujega. Tako festival poslušalcem omogoča, da doživijo dobro pripovedovano besedo, ljudskim pripovedim pa išče živo pot v današnji čas.
33 dogodkov
- 21. marec 2010**
- Prireditev ob svetovnem dnevu poezije**
Produkcija: Društvo slovenskih pisateljev v sodelovanju z Unescom, Javno agencijo za knjigo RS in Mestno občino Ljubljana
 Slovenski pesniki so brali svojo in tujo poezijo.
- 25. marec do 21. april 2011**
- Mesec francoskega stripa**
Produkcija: Francoski inštitut Charles Nodier in Kino Šiška
 Francoski inštitut je v soprodukciji s Kinom Šiška priredil *Mesec francoskega stripa*. Festival je vključeval dogodke, kot so risani francoski rock v živo, srečanje z avtorji serije Dekalog, predstavitev stripovske knjige Ezekielove solze Matthiasa Lehmana, delavnice in razstavo *Strip v Louvru, Louvre v Šiški*.
- 30. marec do 17. maj 2011**
- Razstava Onstran knjig: Knjige, objekti, lepaki in umetnost po pošti**
Produkcija: Muzej in galerije mesta Ljubljana, Bežigradska galerija 1
 Razstava je predstavila drugačne vizualne pristope pri ustvarjanju književnega dela, poudarek pa je bil na prikazu transformacije tradicionalne knjige v različne druge izdaje – knjiga v listih, miniatura, knjiga-objekt, lepak.
- Marec 2011**
- Slovenske ljudske pripovedi v besedi in sliki**
Produkcija: Mladinska knjiga založba d.d.
 Nova zbirka slovenskih ljudskih pravljic različnih avtorjev. Izid knjige je bil pospremljen z razstavo ilustracij, pripovedovanjem pravljic in okroglo mizo.
- 31. marec do 1. april 2011**
- Svetovni vrh knjige 2011: Knjiga kot nosilka razvoja človeštva**
Produkcija: Cankarjev dom, kulturni in kongresni center
 Raziskovalci in strokovnjaki vseh členov knjižne verige so za razpravo izbrali dve vodilni temi: *Globalizacija knjige in branje v digitalni dobi* in *Izdajanje in prevajanje knjig na manjših jezikovnih trgih in iz jezikov manjših nacionalnih skupnosti v svetovne jezike*. Na kongresu so strokovnjaki prispevali uporabne napotke za spremljanje stanja na knjižnih trgih, oblikovali strategije za spodbujanje bralne kulture in ukrepe politike za spodbujanje dostopnosti knjige. Sprejeta je bila Ljubljanska resolucija o knjigi kot nosilki razvoja človeštva. Unesco je ob svetovnem vrhu knjige gostil forum na temo Pisanje, izdajateljstvo, prevajanje – ustvarjanje kulturne raznolikosti v jugovzhodni Evropi. (Writing, publishing, translating – Building Cultural Diversity in South-East Europe).
25 dogodkov

APRIL 2011

4. april do 4. maj 2011

Razstava Okvirjene zgodbe – podobe knjižne prestolnice

Produkcija: Oddelek za kulturo Mestne občine Ljubljana, Trubarjeva hiša literature
Sprehod skozi fotografske podobe projekta Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010 avtorja Sama Perata, ki je predstavil zbirko v fotografsko kamero ujetih prizorov, prikaz njenih podob, nastalih v času trajanja knjižnega projekta.

4. do 22. april 2011

Literarni festival Literature sveta - Fabula 2011

Produkcija: Študentska založba

Po zelo odmevnem festivalu Fabula 2010 je festival 2011 postavil v središče vrhunsko leposlovje in ugledna pisateljska imena. Gostje festivala so bili pisatelji César Aira, Niccolò Ammaniti, Per Olov Enquist, Christoph Ransmayr, Drago Jančar in Margriet de Moor. Bralci so v njihove svetove vstopali skozi knjige in filme, posnete po literarnih predlogah, skozi zvoke, pravljice in podobe njihovih dežel, pa tudi v pogovorih, na katerih so o lastni ustvarjalnosti spregovorili pisatelji sami.

44 dogodkov

7. april 2011

Andrej Gelasimov v Ljubljani

Produkcija: Mestna občina Ljubljana, Založba Modrijan

V okviru obiska ruskega pisatelja Andreja Gelasimova v Ljubljani je potekal literarni večer, posvečen njegovemu delu. V središču večera je bil zlasti na novo prevedeni roman *Leto prevar*. Sodelovali so dijaki in dijakinje Gimnazije Poljane, ki so prebrali nekaj odlomkov iz romana.

18. april 2011

Kosovirjeva žlica

Produkcija: Mestna knjižnica Ljubljana, Hiša eksperimentov

Interaktivni objekt Kosovirjeva žlica izhaja iz literarnega besedila pesnice Svetlane Makarovič Kosovirja na leteči žlici. Gre za umetniško oblikovan sedež v obliki žlice s paradižniki za poslušanje pravljic ali pesmic. Sodobna tehnologija ozvočenja sprejme otroka v pravljčni svet, ne da bi izključila njegov čutni stik z zunanjim okoljem.

18. do 23. april 2011

16. slovenski dnevi knjige

Produkcija: Društvo slovenskih pisateljev

V ospredju prireditve na Mestnem trgu in na Stritarjevi ulici so bili dogodki za otroke in mladino ter pester popoldanski literarni program, prežet z glasbo.

19. april do 6. maj 2011

Razstava Najbolje oblikovane nizozemske knjige

Produkcija: Veleposlaništvo Kraljevine Nizozemske v sodelovanju z ustanovo De Best Verzorgde Boeken in Mednarodnim grafičnim likovnim centrom v Ljubljani

Izbor 30 nizozemskih knjig v osmih kategorijah, ki so izšle v letu 2009, oblikovali pa so jih večinoma nizozemski grafični oblikovalci.

bi knjiga mogla najti lepšo pot? Non Lupančič

20. april 2011

Tiskovna konferenca ob priključitvi Ljubljane mreži ICORN

Mreža ICORN (Mreža zatočišč za preganjane pisatelje / International Cities of Refuge Network) je mednarodna mrežo mest, ki ponujajo zatočišče pisateljem, ogroženim zaradi njihove ustvarjalnosti in izražanja mnenj. Delovati je začela na pobudo Mednarodnega parlamenta pisateljev (IPW) leta 1994, danes pa vključuje že 37 evropskih mest. Za bivanje preganjanega pisatelja/pisateljice je Javni stanovanjski sklad MOL obnovil in opremil stanovanje v Ljubljani.

April 2011

Velike in male

Produkcija: Pokrajinski muzej Maribor

Ob stojalu s knjigami za vsakogar sta bili v vitrini razstavljeni največja in najmanjša knjiga iz knjižnice Pokrajinskega muzeja: Il tabernacolo della Madonna d'Orsanmichele iz leta 1876 in Koledar iz leta 1776.

21. april 2011

Otvoritev nove knjižnice v Zadvoru

Ob koncu prestolovanja knjigi je Mestna občina Ljubljana postala bogatejša za novo knjižnico, ki je svoja vrata odprla v prostorih Zadružnega doma Zadvor. Knjižnica Zadvor nadaljuje tradicijo knjižnične dejavnosti, ki jo je na tem območju vrsto let izvajala Potujoča knjižnica, in zaokroža mrežo Knjižnice Jožeta Mazovca v vzhodnem delu Ljubljane. V knjižnici pripravljajo ure pravljic in ustvarjalne delavnice za otroke, bralne krožke, pogovore o knjigah in ustvarjalne delavnice za mladostnike in odrasle, literarne večere in pogovore z avtorji, spoznavanje računalnikov za starejše, potopisna predavanja, šahovske delavnice in razstave.

21. april 2011

Labirint umetnosti

Produkcija: Zavod Exodos Ljubljana

Gre za sonaravni umetniški projekt na Fužinah v Ljubljani, namenjen meščanu, ki se rad zateče na zeleno površino, da si razgiba telo in duha, razbremeni misli ali nahrani duha s knjigo. Park je zasajen z 287 drevesi, v srcu labirinta pa stoji bralni otok z literarnimi deli za zvedavega bralca sprehajalca.

4 dogodki

22. april 2011

Zaključna prireditev Daj besedo

Zadnje dejanje enoletnega prestolovanja Ljubljane knjigi je pripadlo režiserju Vladu Škafarju, ki je v Kinu Šiška 22. aprila 2011 odkrival čustva, povezana s knjigo, literaturo in branjem.

Na slovesnosti Daj besedo je sodeloval tudi argentinski pisatelj César Aira, ki je v imenu Buenos Airesa s simbolnim prevzemom Ljubljanske resolucije o knjigi prevzel naslov svetovna prestolnica knjige 2011.

Instalacija Prešernovo novo oblačilo
oblikovalke in ilustratorke Andreje Brulc.

bi knjiga mogla najti prvo pot? Non Lupančič

Ljubljanski knjižni pečat

Leto Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010

Izdajateljica in založnica: Mestna občina Ljubljana

Zanjo: župan Zoran Janković

Častni odbor projekta:

Dr. Danilo Türk, predsednik Republike Slovenije, častni pokrovitelj

Akad. Boris Pahor, glasnik slovenske književnosti, častni član

Zoran Janković, župan Mestne občine Ljubljana, predsednik častnega odbora

Majda Širca Ravnikar, ministrica za kulturo Republike Slovenije, članica častnega odbora

Akad. prof. dr. Matjaž Kmecl, pisatelj in literarni zgodovinar, član častnega odbora

Prof. dr. Manca Košir, glasnica slovenske bralne kulture, članica častnega odbora

Akad. Tone Pavček, pesnik in častni meščan Ljubljane, član častnega odbora

Slavko Pregl, pisatelj in predsednik Društva slovenskih pisateljev, član častnega odbora

Manja Ravbar, sekretarka častnega odbora

Organizacijski odbor za pripravo projekta:

Jani Möderndorfer, podžupan Mestne občine Ljubljana, predsednik

Dr. Uroš Grilc, načelnik Oddelka za kulturo Mestne občine Ljubljana, podpredsednik

Prof. dr. Milena Mileva Blažič, Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani

Mag. Nataša Bucik, Ministrstvo za kulturo RS

Ingrid Celestina, Društvo slovenskih knjigotržcev

Tjaša Urankar Dornik, Javna agencija za knjigo RS

Branko Goropevšek, Zveza splošnih knjižnic

Prof. dr. Meta Grosman, Bralno društvo Slovenije

Marija Fabčič, Oddelek za predšolsko vzgojo in izobraževanje Mestne občine Ljubljana

Tjaša Ficko, Odsek za odnose z javnostmi, Kabinet župana Mestne občine Ljubljana

Mag. Jelka Gazvoda, Mestna knjižnica Ljubljana

Marjutka Hafner, Slovenska nacionalna komisija za Unesco

Barbara Juršič, Društvo slovenskih književnih prevajalcev

Vladimir Kavčič, Društvo slovenskih pisateljev

Dr. Miha Kovač, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani

Dr. Igor Saksida, Društvo Bralna značka Slovenije
Tanja Dodig Sodnik, Odsek za mednarodne odnose in protokol Mestne občine Ljubljana
Bojan Švigelj, Društvo slovenskih založnikov
Barbara Vajda, Zavod Turizem Ljubljana
Mitja Zupančič, Gospodarska zbornica Slovenije, Zbornica založništva, knjigotrštva, grafične dejavnosti in radiodifuznih medijev
Saša Ogrizek, sekretarka organizacijskega odbora

Pobudnik in vodja projekta: dr. Uroš Grilc

Koordinatoriki projekta: Manja Ravbar, Saša Ogrizek

Avtorica celostne grafične podobe projekta: dr. Petra Černe Oven

Urednica: Nada Šumi

Avtorji uvodnih in spremnih besedil: dr. Danilo Türk, Zoran Janković, Slavko Pregl, Marjutka Hafner, Irina Bokova, mag. Jelka Gazvoda, Stephen Byrne, akad. Boris Pahor, Klavdija Zupan, dr. Nadja Zgonik, dr. Uroš Grilc

Oblikovanje z elementi celostne grafične zaslove: Mladen Pavlović

Fotografije: Mojca Berce, Dejan Bulut, Ivo Frbežar, Leon Gregorčič, Gašper Jakovac, Pablo Fajdiga, Mankica Kranjec, Pier Luigi Mora, Domen Pal, Samo Perat, Maša Pfeifer, Mojca Pišek, Gregor Pohleven, Alenka Rebec, Miha Fras, Mateja Veble, Dunja Wedam, Tomaž Zajelšnik, Nada Žgank, arhiv Mestne knjižnice Ljubljana, arhiv Italijanskega inštituta za kulturo, arhiv Kibla, arhiv Mini teatra, arhiv Mestne občine Ljubljana, arhiv Pokrajinskega muzeja Maribor, arhiv Unesca, arhiv Veleposlaništva Republike Francije, arhiv Francoskega inštituta Charles Nodier, arhiv Veleposlaništva Švice, arhiv Založbe Mladinska knjiga

Prelom: Lupa design

Tisk: B&P

Naklada: 1500 izvodov

Knjiga je brezplačno promocijsko gradivo

Ljubljana, november 2011

Mestna občina Ljubljana

bi knjiga mogla najti prvo pot? Non Zupančič

Od rok do rok, zvesta iz roda u rod - /

1
bi knjiga mogla najti lepšo pot? Alon Lupanirč

